

ARCHIWA, BIBLIOTEKI I MUZEA KOŚCIELNE. T. 27

BP WINCENTY URBAN

MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE
WE WROCŁAWIU
ORAZ KATALOG JEGO ZBIORÓW

LUBLIN 1973

PRZEDMOWA

Zaznaczono słusznie już dawniej w dziedzinie muzealnictwa, że wartość i celowość katalogu muzealnego zależy od jego „der Genauigkeit und Ausgiebigkeit seiner Beschreibungen“¹. Założenie to jest jak najbardziej uzasadnione odnośnie zbiorów świeckich i kościelnych, a jego trafności i konieczności nie można podważać. W naszych czasach zachodzi jeszcze inna okoliczność i potrzeba rejestrowania, niekoniecznie wyczerpującego w opisach i dokładnościach, różnych zabytków sztuki kościelnej, mianowicie ich ewidencja, chroniąca przed samowolą, czasem niedocenianiem, zmieniających się ich użytkowników, co ma szczególnie miejsce przy zbiorach sakralnych. Brak odpowiedniego, a nawet skróconego wykazu zabytków ułatwia niekiedy zbyt swobodne dysponowanie obiektami sztuki kościelnej lub niejednokrotnie ich zagubienie oraz zatarcie.

Dla przykładu mała ilustracja. W kościele parafialnym w Lubomierzu na Dolnym Śląsku do roku 1945 znajdował się pacyfikał z 1374 roku kanonika poznańskiego, Jana Gosewina, notariusza przy katedrze wrocławskiej². Po wymienionym roku ks. Bernard Pyclik, proboszcz Lubomierza, nie powiadamiając wcale czynników kompetentnych i odpowiedzialnych, przekazał według relacji ówczesnego referenta gospodarczego przy Kurii Administracji Apostolskiej we Wrocławiu, ks. Wilhelma Boczka, wspomniany pacyfikał do rezydencji Ordynariusza³.

Celem niniejszej pracy jest przede wszystkim względnie praktyczny, mianowicie ujęcie stanu faktycznego zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu po roku 1945.

W czasie wojennej ewakuacji najcenniejszych zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego i późniejszego pokapitulacyjnego zamętu wiele eksponatów poniosło dotkliwe szkody, a niektóre z nich zaginęły, być może, bezpowrotnie. Trzeba więc wiedzieć, co należy strzec i konserwować oraz co się posiada do strzeżenia. Zbiory muzealne nie objęte pełnym katalogiem są w pewnej mierze narażone na niebezpieczeństwo utracenia, nie mając później żadnych śladów do jakiegokolwiek rewindykacji.

W niniejszej pracy, podzielonej na dwie części, kreślimy najpierw dzieje Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu, zwłaszcza jego losy w okresie drugiej wojny światowej, a następnie podajemy zestawienie i krótkie opisy poszczególnych zabytków w ujęciu rzeczowym.

¹ Schlesisches Museum der bildenden Künste zu Breslau. Illustrierter Katalog mit 60 Lichtdrucken nach den originalen Umschlagzeichnung. Von A. Münzer. Breslau b.r.—Pierwsze wyd. opracował R. Kahl, drugie — dr Semrau (s. V).

² Silberpacificall des Canonicus von Posen, vordem Notar am Dom zu Breslau, Mgr Johannes Gosewinus v. J. 1374. — Opisał go i załączył jego podobiznę w postaci tablicy chromolitograficznej A. Knoblich (Das Pacificale vom Liebenthal. 6. Bericht des Schles. Alterthümer-Museums. Breslau 1866, s. 45—48). — Na stopie pacyfikału znajduje się napis: „Istam cruce[m] comparauit dominus Johannes gosewinus anno domini MCCCLXXIIII in onore[m] sancte crucis”.

³ AAW III c 106. Numer inwentarza niemieckiego 2806. Inwentarz ten cytujemy w pracy jako Kn (katalog memiecki).

BIBLIOGRAFIA ZAŁĄCZNIKOWA

I. ŹRÓDŁA RĘKOPIŚMIENNE

Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu (skrót AAW)

Chronik des Diözesanarchivs, des Diözesanmuseums, der Dombibliothek geführt von Dr. K. Engelbert (1940).

Chronik des Fürstbischöflichen Archivs. Sygn. II c 13 a.

Museums-Katalog I (Nr. 1 bis 2011), geschlossen 29.I.1925. Sygn. III c 80.

Museums-Katalog II, angelegt 30.I.1925. Sygn. III c 62.

Zugänge fürs Diözesanmuseums. Sygn. III c 106.

Das Kriegsschicksal und die Verluste des Erzbischöfl. Archivs, der Dombibliothek und des Diözesanmuseums (1945). Sygn. III c 115.

A. Knoblich: Notizen zur Kunstgeschichte im Bisthum Breslau bis 1867. Sygn. III c 91.

II. WYKAZ CZĘŚCIEJ CYTOWANEJ LITERATURY

Braun — Wiese — H. Braun u. E. Wiese: Schlesische Malerei und Plastik des Mittelalters. Kritischer Katalog der Ausstellung. Berlin 1926.

Burgemeister — L. Burgemeister: Die Kunstdenkmäler der Stadt Breslau. Breslau 1930.

Białowicz — Z. Białowicz-Krygierowa: Figura Marii z Dzieciątkiem na Lwie z Łukowa. Ze studiów nad kręgiem stylowym Madonn na Lwie. *Stud. muz.* T. 6: 1968 s. 7—33.

Cabała — B. Cabała: Ampułki św. Menasa w zbiorach polskich *Archeol.* T. 20: 1969 s. 107—118. \

Die Kunst — Die Kunst in Schlesien. Berlin 1927.

Frey — D. Frey: Schlesiens künstlerisches Antlitz. Die Hohe Strasse. Breslau 1938.

Gutkowska — Taszycka — M. Gutkowska-Rychlewska, M. Taszycka: Polskie hafty średniowieczne. Kraków 1967.

Hintze — Masner — E. Hintze u. K. Masner: Goldschmiedarbeiten Schlesiens. Breslau 1911.

Jungnitz — J. Jungnitz: Das Breslauer Diözesanmuseum. Breslau 1903.

Knötel — P. Knötel: Urkundliche Bilderkunde Schlesiens. Glatz 1929.

Lutsch — H. Lutsch: Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesiens. Breslau 1866—1903.

Nowack — A. Nowack: Führer durch das Erzbischöfl. Diözesanmuseum in Breslau. Mit 38 Abbildungen und einem Fünffarbdruck. Breslau 1932.

Schlesiens — Schlesiens Vorzeit im Bild und Schrift. Jahrbuch des Schlesischen Museums für Kunstgewerbe und Alterthümer.

Schultz — A. Schultz: Urkundliche Geschichte der Breslauer Malerinnung in den Jahren 1445—1523. Breslau 1866.

Steinborn — B. Steinborn: Malarstwo śląskie 1520—1620. Katalog wystawy. Wrocław 1967.

Wiese — E. Wiese: Schlesische Plastik vom Beginn des XIV. bis zur Mitte des XV. Jahrhunderts. Leipzig 1923.

Wrześniowski — Z. Wrześniowski: Przewodnik po Muzeum Archidiecezjalnym we Wrocławiu. Wrocław 1952.

Ziomecka — A. Ziomecka: Śląska rzeźba gotycka. Katalog zbiorów. Wrocław 1968.

Ziomecka — A. Ziomecka: Tryptyk Zaśnięcia Marii z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu i jego mistrz. Wrocław 1970. *Śląska sztuka średniowieczna*, 8.

III. LITERATURA POMOCNICZA

J. Grabowski: Ludowe obrazy drzeworytnicze. Warszawa 1970.

D. Ostowska: Rzeźba śląska 1650—1770. Katalog wystawy. Wrocław 1969.

J.S. Pasierb: Teoria sztuki sakralnej w postanowieniach Vaticanum II. *Collec. theol.* A. 40: 1970 f. 3 s. 5—26.

M. Starzewska: Rzemiosło śląskie dawne i współczesne. Wrocław 1968.

Zasady polskiego inwentarza zabytków sztuki. Warszawa 1948.

CZEŚĆ I

MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE WE WROCŁAWIU

WSTĘP

Muzea kościelne mają ważne zadanie do spełnienia wobec zabytków sztuki sakralnej.

Józef Jakub Tatarkiewicz (1798—1854), rzeźbiarz, powiedział dobitnie, że „sztuki piękne wyobrażające doskonałość robią nas samych lepszymi“¹. Jeszcze piękniej i głębiej ujął tę prawdę II Sobór Watykański w *Konstytucji o liturgii świętej* mówiąc, że „do najszlachetniejszych dzieł ducha ludzkiego słuszenie zalicza się sztuki piękne, zwłaszcza sztukę religijną i jej szczyt, mianowicie sztukę kościelną. Z natury swej dążą one do wyrażenia w jakiś sposób w dziełach ludzkich nieskończonego piękna Bożego. Są one tym bardziej poświęcone Bogu i pomnażaniu Jego czci i chwały, im wyłączenie zwracają do tego, aby swoimi dziełami dusze ludzkie pobożnie zwracać ku Bogu“². Nie obojętną pozostaje też rola poszczególnych miłośników i zbieraczy dzieł zabytkowych. Jeden z autorów nie zawahał się napisać, że bez swoistej „manii“ zbieraczy niejedno dzieło sztuki zaginęłoby lub też pozostało w ukryciu³.

W tejże konstytucji (122) stwierdził Sobór Watykański, że „Kościół zawsze był przyjacielem sztuk pięknych, stale szukał ich szlachetnych usług i kształcił artystów, aby należące do kultu przedmioty były godne, ozdobne i piękne, jako znaki i symbole rzeczywistości nadziemskiej“. Przypomniał też Sobór adeptom do kapłaństwa, aby w czasie studiów poznawali historię sztuki, jej rozwój i „zdrowe zasady“, na których mają się opierać dzieła sztuki kościelnej, tudzież „umieli szanować i konserwować czcigodne zabytki Kościoła oraz dawać odpowiednie wskazania artystom podczas wykonywania przez nich dzieł sztuki“⁴.

W naszej rzeczywistości opieka nad zabytkami i ich ochrona stała się „obowiązkiem organizacji międzynarodowych, państw oraz wszystkich ludzi,

¹ Jakiej filozofii Polacy potrzebują. Wyboru dok. i wstępem poprz. W. Tatarkiewicz. Warszawa 1970 s. 455.

² Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje. Poznań 1968 s. 67.

³ M. J. Friedländer: Über das Kunstsammeln. *Der Kunstwanderer*. Jg 1: 1919 s. 2.

⁴ Sobór Watykański II s. 69.

których obchodzą sprawy kultury i cywilizacji ogólnoludzkiej i moralnej“⁵. Kapłan ma wielki obowiązek chronić zabytki, z którymi spotyka się ciągle w kościołach, powierzonych jego pieczy przez władzę kościelną. Powiedziano słusznie: „Dbajcie o wasze zabytki, a nie będziecie potrzebowali ich konserwować“ (John Ruskin)⁶.

Na tym tle mają swoje usprawiedliwienie muzea kościelne. Mają one swoich przyjaciół i dobrodziejów, ale również przeciwników, czasem nawet wrogów. Na sprawę gromadzenia dzieł sztuki religijnej i kościelnej w specjalnych muzeach miano różne poglądy. Był czas, że patrzono na nie obojętnie. Dziś obok szczerego uznania i poparcia, u wielu można zauważyć uprzedzenie a nawet przekąs⁷. Bardzo często można spotkać się z przejawem, że jeśli komuś chce się dociąć, kieruje się go do muzeum.

Dziś zbieranie dzieł sztuki usankcjonowała Stolica Apostolska. I słusznie. „Akcja kolekcjonerska założycieli muzeów diecezjalnych uratowała przed zniszczeniem wiele dzieł sztuki wycofanych z kultu“⁸.

I. HISTORIA MUZEUM ARCHIDIECEZJALNEGO WE WROCŁAWIU

Akcję tę, to znaczy gromadzenia zbiorów sztuki kościelnej, pożytecznie prowadziło również Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu.

Założycielem Muzeum Archidiecezjalnego był ks. Jerzy kardynał Kopp. W latach 1895—1896 własnym kosztem przeprowadził on budowę nowego skrzydła na pomieszczenie zbiorów archiwalnych i bibliotecznych. W dniu 31 lipca 1895 r. mianował ks. Józefa Jungnitza dyrektorem Archiwum i Biblioteki. Na pomieszczenie zbiorów muzealnych przekazał kardynał tzw. salę gotycką Biblioteki Kapitulnej⁹. Za datę założenia Muzeum Archidiecezjalnego uważa się dzień 1 sierpnia 1898, kiedy to kardynał skierował do duchowieństwa specjalny list z zamiarem urzędzenia Muzeum¹⁰. Jego otwarcia i poświęcenia dokonał Kopp w dniu 29 października 1903 roku¹¹. Zaznaczyć jednak trzeba, że jego poprzednicy na stolicy biskupiej we Wrocławiu wykazali wiele zrozumienia dla konserwacji zabytków kościelnych w diecezji. Czynili to już w *Kurendzie* z roku 1841 i 1844, starając się uwrażliwić duchowieństwo na poszanowanie zabytków. Nawoływał do tego ks. Melchior kardynał Diepenbrock w 1850 roku, ksiądz biskup Henryk Förster w 1855. Do opieki nad zabytkami nawoływano także w 1867 roku¹².

Kardynał Kopp w 1894 roku wydał też w tej sprawie odpowiednie zalecenia. W roku 1900 rozesłano do parafii diecezji wrocławskiej specjalne druki do wypełnienia i odesłania z powrotem do Kurii. Otrzymało wówczas opisy przedmiotów liturgicznych, paramentów, naczyń, obrazów, rzeźb. Przeprowadzona wówczas akcja daje nam obraz stanu ówczesnego na odcinku za-

⁵ J. S. Pasierb: *Ochrona zabytków sztuki kościelnej*. Warszawa 1968 s. 5.

⁶ Pasierb: *Ochrona zabytków* s. 5.

⁷ W. Smoleń: *Stan i potrzeby muzeów kościelnych oraz program pracy na najbliższy okres*. *Arch. Bibl. Mus.* T. 1: 1959/60 z. 1 s. 44.

⁸ Tamże s. 45.

⁹ AAW III c 107. *Inwentaryzacja Muzeum Archidiecezjalnego. Opis budynku z 1952 roku*.

¹⁰ J. Jungnitz: *Das Breslauer Diözesanmuseum. Zur Eröffnung desselben am 29. October 1903* s. 6.

¹¹ Tamże s. 6: „Die denkwürdigste Tat des Oberhirten für die Pflege kirchlicher Alterthümer war die Gründung des Diözesanmuseums“.

¹² JW. s. 3.

bytków sztuki kościelnej w diecezji¹³. Pracę tę wykonano pod aspektem ewentualnego wyboru eksponatów dla Muzeum Archidiecezjalnego. Jeszcze więcej dokonał ks. Henryk Puschmann, proboszcz w Kamienniku (Kamnig), wyświęcony 28 czerwca 1866 roku¹⁴, który sporządził spis zabytków kościelnych na terenie diecezji¹⁵.

Po zgromadzeniu odpowiednich eksponatów nastąpiło otwarcie Muzeum w 1903 roku.

Ilość zwiedzających Muzeum Archidiecezjalne była różna. W roku 1920 mamy 47 zwiedzeń¹⁶. W roku 1924 zwiedziło Muzeum 598 osób¹⁷. Zwiedzali je również goście z Polski. I tak w 1934 roku był tu Antoni Paczyński z Kórnika¹⁸, w 1936 dr Alfred Brosig z Poznania, z Muzeum Wielkopolskiego, w 1937 Jerzy Langmann z Krakowa, w 1939 dr Stanisław Lorentz z Warszawy¹⁹.

II. PERSONEL MUZEUM ARCHIDIECEZJALNEGO DO 1945 ROKU

Do postaci szczególnej związanych z Muzeum Archidiecezjalnym we Wrocławiu należy niewątpliwie ks. Józef Jungnitz. Urodził się 17 maja 1844 roku w Ujazdzie Dolnym, powiat Środa Śląska. Święcenia kapłańskie otrzymał 27 czerwca 1867 roku. Doktorat z teologii uzyskał w 1891 roku. Ks. Jerzy kardynał Kopp mianował go w 1895 roku dyrektorem Archiwum Archidiecezjalnego, które wybudował. Później spotykały go inne odznaczenia. I tak w 1908 roku został zwyczajnym profesorem honorowym Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. W 1911 roku Wydział Filozoficzny obdarzył go godnością doktora honorowego. W tymże roku władza kościelna nadała mu godność kanonika honorowego. Ks. Jungnitz zmarł 21 stycznia 1918 roku²⁰.

Ks. Jungnita uznano „za jednego z największych śląskich historyków Kościoła“²¹. Ks. profesor Franciszek Ksawery Seppelt zaliczył do jego głównych zasług (Hauptverdienste) wzorowe urządzenie i rozbudowę Muzeum założonego przez kardynała Koppa²². Wspomniany kardynał podkreślał u Jungnity zrozumienie dla sztuki i pszczołczą pilność²³. Ks. Adolf kardynał Bertram wyraził przekonanie, że imię ks. Jungnity na zawsze będzie związane z historią diecezji wrocławskiej²⁴. Powiedziano też o Jungnitu, że

¹³ AAW III c 63. Museums-Gegenstände in Pfarreien und Filialen alphabetisch geordnet (1900).

¹⁴ Schematismus des Bisthums Breslau 1902 s. 161.

¹⁵ AAW III c 90. Verzeichniss der Alterthümer und Kunstgegenstände in der Kirchen Schlesiens (noch Einiges in Privatbesitz) zur gegenwärtigen oder spätern event. Erwerbung für das Fürstbischöfliche Diözesan-Museum in Breslau nach Besichtigung der einzelnen Kirchen und Pfarrhäuser zusammengestellt von Puschmann, Pfarrer, 1902.

¹⁶ AAW III c 13 a.

¹⁷ AAW III c 104. Besucher des Museums.

¹⁸ AAW III c 21.

¹⁹ AAW III c 105.

²⁰ E. Kleineidam: Die Katholisch-Theologische Fakultät der Universität Breslau 1911—1945. Köln 1961 s. 161—162.

²¹ „Er ist der grösste schlesische Kirchenhistoriker“. Kleineidam, jw. s. 161.—H. Hoffmann: Die Geschichte des Breslauer Alumnaats. Ein Beitrag zur Geschichte der Priesterbildung in Schlesien. Breslau 1935 s. 258—259.

²² Lexicon für Theologie und Kirche. Bd. 5. Freiburg in Br. 1933 s. 722.

²³ A. König: Joseph Jungnitz. Ein Lebensbild. Schles. Pastoralblatt 1918 Nr 5 s. 49.

²⁴ Z. des Vereins für Gesch. Schlesiens. Bd 52: 1918 s. 171.

każde z jego dzieł stanowi pierwszorzędą kopalnię dla historii kościoła na Śląsku²⁵.

Działalność Jungnitzta na polu naukowym była wszechstronna. Zebrana w 1918 roku przez ks. Pawła Bretschneidera bibliografia jego prac obejmuje 162 pozycje²⁶. Prace naukowe ks. Jungnitzta dadzą się podzielić na dwie zasadnicze grupy, mianowicie na publikacje źródeł i opracowania z zakresu historii diecezji wrocławskiej. Do opublikowanych źródeł należą: *Visitationsberichte der Diözese Breslau: Archidiakonat Breslau, erster Teil* (Breslau 1902); *Archidiakonat Oppeln, erster Teil* (Breslau 1904); *Archidiakonat Glogau, erster Teil* (Breslau 1907); *Archidiakonat Liegnitz, erster Teil* (Breslau 1908). Ważniejsze prace ks. Jungnitzta z dziedziny historii diecezjalnej to: *Sebastian Rostock, Bischof von Breslau* (Breslau 1891); *Archidiakonus Petrus Gebauer. Ein Zeit- und Lebensbild aus der Schlesischen Kirchengeschichte des 17. Jahrhunderts* (Breslau 1892); *Martin Gerstmann, Bischof von Breslau* (Breslau 1898); *Die Breslauer Germaniker* (Breslau 1906); *Die Breslauer Weihbischöfe* (Breslau 1914).

Obok ogromnej erudycji ks. Jungnitz umiał wkładać w swoje zamiłowania naukowe również i serce. Gdy pisał historię katedry wrocławskiej wyznał, że tu przemawia do niego każdy kamień²⁷. To mówi wiele o badaczu naukowym.

Ks. dr Alfons Nowack (1868—1940), którego życie oceniono w trzech słowach: „pobożność, praca i dobroć”²⁸, objął kierownictwo Archiwum — Muzeum Archidiecezjalnego i Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu po niezmiernie zasłużonym, jak już powiedziano, księdzu Jungnitzu. Nominację na prowadzenie tychże instytucji kościelnych otrzymał 24 sierpnia 1918, a przekazanie zbiorów w jego ręce nastąpiło 21 października tegoż roku. Od tej chwili ks. Nowack wzmógł prowadzenie swych badań naukowych i kontynuację prac.

Ks. Nowack przyszedł na świat w Strzelcach Opolskich 8 sierpnia 1868 roku. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk ks. Jerzego kardynała Koppa we Wrocławiu 23 czerwca 1891 roku.

Ks. Nowack oddał się z zamiłowaniem pracy nad wychowaniem młodzieży i jej nauczaniem. Władza kościelna nie szczędziła mu słów uznania za pełną poświęcenia pracę nad religijnym wychowaniem młodzieży. Przy zajęciach szkolnych Nowack nie zaniedbał umiłowanej przez siebie pracy naukowej, którą uwieńczył doktoratem z filozofii. Spuścizna naukowa Nowacka jest bogata. Pozostawił po sobie 21 dzieł książkowych oraz 120 drobniejszych prac zamieszczanych w różnych czasopismach naukowych, poświęconych głównie dziejom diecezji wrocławskiej²⁹. Dysertację doktorską napisał o swej miejscowości rodzinnej pt. *Geschichte der Pfarrei Gross Strehlitz in Oberschlesien* (Ratibor 1924).

Bardzo strannie, gustownie i ze znanstwem wydał pracę poświęconą zbiorom Muzeum Archidiecezjalnego pt. *Führer durch das Erzbischöfliche Diözesanmuseum* (Breslau 1932). Pierwsze swe prace naukowe skupił wokół rodziny Colonnów: *Die Reichsgrafen Colonna, Freiherrn von Fels, aus Gross-*

²⁵ Kleineidam, jw. s. 161.

²⁶ *Z. des Vereins für Gesch. Schlesiens*. Bd 52: 1918 s. 198—208.

²⁷ „Im Dom redet jeder Stein zu mir”. König: Joseph Jungnitz s. 49.

²⁸ AAW III c 20: „Sein Leben war Frömmigkeit, Arbeit und Güte”.

²⁹ Bibliografię prac ks. Nowacka podaje AAW III c 20.

Strehlitz, Tost und Tworog (Gross-Strehlitz 1902) oraz Eichendorffów: *Lubowitzer Tagebuchblätter Joseph von Eichendorffs* (Gross-Strehlitz 1907).

Spod jego pióra wyszły piękne monografie o parafii i okolicy Prudnika — *Studien zur Geschichte der Neustädter Gegend* (Neustadt O.S. 1910); *Die Bergkapelle zur Schmerzhafte Muttergottes bei Neustadt (Oberschlesien)* (Neustadt O.S. 1924); *Burgen und Zuchmantler Gegend* (Neustadt O.S. 1928). Zajmował się także przeszłością Żor: *Die Stadtpfarrkirche zum heiligen Philippus und Jacobus in Sohrau O.S.* (Neustadt O.S. 1900); *Geschichte der Landpfarre des Archiprezbyterates Sohrau O.S.* (Oppeln 1912).

Ze spisu bibliograficznego prac naukowych ks. Nowacka przekonujemy się, że „zdobył on zaszczytne miejsce obok swych poprzedników w historiografii diecezji wrocławskiej”³⁰.

Ks. Nowack przy wydatnej i gorliwej pracy powoli zaczął tracić siły i musiał zrezygnować ze swego stanowiska 30 grudnia 1939 roku. Ks. Adolf kardynał Bertram, w piśmie skierowanym do Nowacka 23 listopada 1939 roku zaznacza, że siły jego słabną, a więc musi pomyśleć o młodszej osobie dla Archiwum i Muzeum we Wrocławiu³¹. Niedługo też cieszył się życiem, bo 13 marca 1940 roku pożegnał świat we Wrocławiu³².

Ks. dr Kurt Engelbert (1940—1946) prowadził Archiwum, Muzeum Archidiecezjalne i Bibliotekę Kapitulną w trudnych latach wojny. Nominację na kierownicze stanowisko wymienionych instytucji kościelnych otrzymał od ks. Adolfa kardynała Bertrama 14 grudnia 1939 roku. Dekret nominacyjny wchodził w życie 1 stycznia 1940 roku. Ks. Engelbert urodził się w Wiązowie 17 lipca 1886 roku. Święcenia kapłańskie otrzymał 22 czerwca w 1911 roku. Z prawdziwym zamiłowaniem oddał się on badaniom naukowym nad dziejami diecezji wrocławskiej. Powiedziano o nim, że „wiernie służył zawsze i wszędzie Kościołowi i Ojczyźnie”³³. W czasie oblężenia Wrocławia musiał opuścić miasto 2 lutego 1945 i powrócił tu dopiero 23 maja³⁴. Na straży diecezjalnych dóbr kulturalnych w czasie groźniejszych momentów oblężenia, nalotów i późniejszego chaosu pokapitulacyjnego stał Ryszard Pietsch.

Po ustaniu działań wojennych ks. Engelbert dźwigał na swych barkach, w trudnych niezmiernie warunkach, konieczność zwożenia ewakuowanych przed zbliżającym się frontem zbiorów muzealnych i pierwszych najkonieczniejszych remontów zbombardowanego gmachu archiwalno-muzealnego. Na tym stanowisku przetrwał do 23 października 1946 roku, to jest do dnia swego wyjazdu do Niemiec Zachodnich. Zamieszkał w Hildesheim i tam zmarł 12 września 1967 roku.

Ks. Engelbert rozwinął w swoim życiu wyteżoną działalność naukową³⁵. Redagował od 2 tomu do 24 *Archiv für Schlesische Kirchengeschichte*, najpierw we Wrocławiu, a następnie w Hildesheim.

Do ważniejszych dzieł ks. Engelberta należy monografia o biskupie Kasprze z Łagowa — *Kaspar von Logau, Bischof von Breslau (1562—74)*. 1 Teil:

³⁰ W. Urban: Działalność naukowa ks. dra Alfonsa Nowacka. *Wiad. urz. Kurii Śl.* 1959 s. 534—535.

³¹ AAW III c 51: „das eine jüngere Kraft mit voller Verantwortung die dauernde Leitung der Archiv-Arbeit übernehme”.

³² *Ostdeut. Pastoralblatt* 1940 Nr 5/6 s. 58.

³³ *Arch. f. schles. Kirchengesch.* Bd 25: 1967 s. III.

³⁴ *Chronik des Diözesanarchivs* s. 135.

³⁵ Opis działalności naukowej ks. Engelberta podał G. Münch (Der schlesische Kirchenhistoriker Dr Kurt Engelbert. *Arch. f. schles. Kirchengesch.* Bd 24: 1966 s. 283—302).

Ein Beitrag zur schlesischen Reformationsgeschichte (Breslau 1926); *Geschichte der Stadt Wanssen und des Wansener Haltes*. 1. Teil (Ohlau 1927); 2. Band, 1 Teil (Wanssen 1935); *Geschichte der Pfarrei St. Mauritius in Breslau* (Breslau 1935).

Ks. Engelbert był szczerze oddany opiece i trosce nad zabytkami kościelnej przeszłości.

III. LOSY MUZEUM W LATACH 1939—1945

Otwarte Muzeum Archidiecezjalne i rozwijające swoją działalność zostało zaniepokojone wybuchem pierwszej wojny światowej. Już w dniu 26 listopada 1914 roku wysłano z Wrocławia cztery skrzynie muzealiów diecezjalnych do Hildesheim, oznaczając je sygnaturą „DM“ (Diözesanmuseum). Wśród nich wysłano również pewne archiwalia, jak *Statuty kapituły* z 1468 roku oraz obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem (czeski obraz na drzewie). Przedmioty te, jak to potwierdził ks. Józef Jungnitz, powróciły do Muzeum 5 stycznia 1918 roku w stanie nienaruszonym³⁶.

Ewakuowano też wówczas skarbiec z katedry wrocławskiej w piętnastu skrzyniach.

Gorzej obszedł się los drugiej wojny światowej z zabytkami muzealnymi we Wrocławiu. O konieczności zabezpieczenia zabytków kościelnych myślano tu jeszcze przed wybuchem wojny. Oto 29 października 1938 roku powiadomił poufnie — w imieniu kardynała Bertrama — jego wikariusz generalny, ks. Józef Negwer, dyrektora Archiwum i Muzeum Archidiecezjalnego ks. Alfonsa Nowacka, że 2 listopada odbędzie się posiedzenie (w sali Sesji Ordynariatu) z polecenia generalnego dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie zabezpieczenia kościelnych archiwaliów na wypadek wojny (im Kriegs-falle). Generalny dyrektor wydał też 10 października 1938 roku, jako „Geheime Reichssache“, pismo powielane „An das Kommissariat der Fuldauer Bischofskonferenz“ w Berlinie o konieczności zabezpieczenia archiwaliów na wypadek wojny lub mobilizacji.

Na wspomnianym posiedzeniu, odbytym we Wrocławiu w dniu 2 listopada 1938 roku odnośnie archiwaliów i muzealiów, postanowiono sporządzić listę najważniejszych przedmiotów celem ich zabezpieczenia. Inne zabytki miano umieścić w piwnicy archiwalnej. Ze strony kierownictwa Archiwum i Muzeum skierowano 11 stycznia 1939 r. pismo do kardynała Bertrama o możliwości zabezpieczenia archiwaliów i muzealiów na wypadek wojny. Wspomniano w nim o zaleceniu generalnego dyrektora Pruskich Archiwów Państwowych oraz konserwatora prowincjonalnego. Zlecono też wówczas ustnie na wypadek schować muzealia i archiwalia w piwnicy, chociaż z drugiej strony brano pod uwagę piwnice jako schron. Zdaniem pracowników Archiwum i Muzeum Archidiecezjalnego piwnica ta, z powodu wilgoci, nie była miejscem odpowiednim na przechowywanie archiwaliów i muzealiów³⁷. Według nich zachodziła konieczność poszukania innego miejsca, bezpieczniejszego i pewniejszego, na pomieszczenie zabytków. Wrocław, ich zdaniem, nie stanowił miejsca bezpiecznego na wypadek nalotów; dlatego też należało wy-

³⁶ AAW. Sprawa ewakuowanych zbiorów archiwalno-bibliotecznych Archiwum, Muzeum i Biblioteki Kapitulnej archidiecezji wrocławskiej w czasie wojny.

³⁷ AAW. Sprawa: „zur Unterbringung von Kunstgegenständen und Archivalien kaum geeignet ist“.

brać miejsca poza Wrocławiem, mniej narażone na naloty i bombardowania. Wzięto więc pod uwagę, jako ewentualne pomieszczenia, masywnie zbudowaną plebanię w Kielczynie (Költtschen). Ks. Engelbert, radca Ordynariatu, był zdania, że do tego celu najlepiej może służyć klasztor w Krzeszowie (Grüssau), gdzie zamierzano również przechować precjoza z katedry wrocławskiej. Po wizji lokalnej w towarzystwie archiwariusza klasztornego, o. Mikołaja Lutterottiego, uznano klasztor w Krzeszowie za najodpowiedniejszy dla przechowania archiwaliów i muzealiów.

Dyrekcja Archiwum i Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu skierowała prośbę do kardynała Bertrama o pozwolenie na zabezpieczenie wartościowych zabytków archiwalno-muzealnych³⁸. Kardynał odpowiedział listem z dnia 13 stycznia 1939 r. i wyraził zgodę na zabezpieczenie w klasztorze w Krzeszowie przedmiotów wartościowych skarbcza katedry, Muzeum i Archiwum na wypadek zbliżającego się niebezpieczeństwa wojny. Należało jeszcze uzyskać zgodę kapituły i państwowych czynników ochrony zabytków.

Według projektu z dnia 15 września 1939 roku miano zabezpieczyć następujące przedmioty z Archiwum i Muzeum w ilości pięciu skrzyń. Wśród nich znajdowały się: *Liber Niger*, *Liber Berghianus*, *Księga Henrykowska*, cztery księgi protokołów kapitułnych. *Legenda o św. Jadwidze*, pontyfikał z XII wieku (nr 149), *Rytuał biskupa Henryka z Wierzbna*, księga święconych kapłanów, *Legenda o św. Jadwidze Baumgartnera*, mszał z XV wieku z miniaturami, kielich z Henrykowa, kielich biskupa Jerina, krzyż romański, tzw. Piękna Madonna (rzeźba w drzewie z 1420 roku), tzw. Madonna Przeclawa, Krucyfiks Mistyczny z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu³⁹.

Ks. Engelbert zaproponował nadto listę przedmiotów muzealnych, które miano zabezpieczyć⁴⁰: rzeźba Maryja i Jezus (nr inw. 81), rzeźba Maryja i Jezus z Szymocina koło Głogowa (Simbsen, nr inw. 90), tryptyk ze Stobna (nr 109), tryptyk z Kliczkowa (Klitschdorff, nr inw. 108), obraz Trzej Królowie z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu, obraz Willmana — Trójca Święta z Krzydliny Małej (Klein-Kreidel, nr inw. 244), obraz Willmana — św. Katarzyna, obraz Schefflera — Chrystus (nr 242), obraz Schefflera — Matka Boska Bolesna (nr 243), obraz Gerarda Dawida Święta Noc (nr 100), obraz Hemskerka Kuszenie św. Antoniego (nr 2637), krucyfiks z kości słoniowej (nr 234), obraz Zbawiciela (nr 250), sześć gotyckich ornatów, szaty liturgiczne ks. Fryderyka kardynała Hessena, mitra z ozdobami słomianymi⁴¹.

Sprawa dalszej ewakuacji zabytków muzealnych została poruszona 30 kwietnia 1942 roku⁴². Ks. Engelbert poinformował kardynała Bertrama, że był osobiście w Henrykowie, aby na miejscu zbadać możliwości przechowywania na probostwie zabytków muzealnych. Duszpasterz tamtejszy, dziekan ks. Wojciech Rotter, wyraził gotowość udzielenia pomieszczeń na plebanii, w części należącej dawniej do klasztoru, na parterze, w dawnym refektarzu, rzadko wówczas używanym. Ks. Engelbert wspomniał w swej relacji (30 IV 1942) o konieczności zabezpieczenia dalszych dwóch obrazów — „Madonny Łukasza Cranacha“ i „Madonny Przeclawa“. Konserwator śląski zgodził się na zabezpieczenie rzeczy muzealno-archiwalnych oraz wartościowych

³⁸ AAW. Sprawa: „die Genehmigung zu dieser, wie mir scheint, dringenden Sicherungsmassnahme erteilen zu wollen“.

³⁹ AAW. Sprawa.

⁴⁰ AAW. Sprawa.

⁴¹ AAW. Sprawa.

⁴² AAW. Sprawa. Betr. Sicherung der wertvollsten Museumstücke.

zabytków z kościołów parafialnych Wrocławia. Podobną gotowość przyjęcia rzeczy zabytkowych w opiekę wyraził ks. Jan Meltz, proboszcz w Kielczynie koło Dzierżoniowa⁴³, w piśmie do ks. Engelberta z 10 października 1942 roku. Engelbert odpisał 20 października 1942 roku, że chwilowo jest to nieaktualne, ale miejsce może zarezerwować.

Kardynał Bertram odpisał 10 maja 1942 roku, że można zabezpieczyć rzeczy muzealne w Henrykowie na czas wojny. Musi jednak na to wyrazić swoją zgodę również Kapituła Metropolitalna. Sprawę przechowania, opakowania i transportu należy omówić jeszcze z konserwatorem, radcą budowlanym diecezji i profesorem Franciszkiem Seppeltem, kanonikiem metropolitalnym. W związku z tym ks. Seppelt wyraził zgodę 14 maja 1942 r.

Przewóz muzealiów diecezjalnych do Henrykowa odbył się w dniu 20 maja 1942 roku. Przewiozła je Firma Knauera w ilości 35 skrzyń. Mieściły się wśród nich rzeźby, obrazy, ołtarze (w liczbie 7), Madonna szkoły czeskiej. „Madonna pod jodłami“ Łukasza Cranacha była w skrzyni 17. Obraz nie miał żadnego numeru inwentarza, bo stanowił własność katedry. Zbiory ubezpieczono na 100 tysięcy marek. W Henrykowie złożono zabytki w kapitularnym klasztorze. Opiekę nad nimi przejął dziekan Rotter. Załatwiono też ubezpieczenie od ognia. Na okres zimy zapewniono ogrzewanie elektryczne. Ks. Engelbert powiadomił o tym, listem 21 maja 1942 roku, kardynała Bertrama⁴⁴.

Z tych 35 skrzyń muzealiów zabezpieczonych w Henrykowie, po zakończeniu wojny w 1945 roku, do Krakowa przewieziono 10, do Muzeum Archidiecezjalnego powróciło 16, a 9 nie udało się ustalić, dokąd poszły.

Kardynał Bertram odpisał 26 maja 1942 roku ks. Engelbertowi, że przyjął do wiadomości relację o zabezpieczeniu i polecił dalej prowadzić tę akcję.

Ks. Engelbert zabezpieczył też inne rzeczy w Wiązowie. Dnia 27 grudnia 1943 potwierdził ks. Walter Mutke, proboszcz z Wiązowa, że otrzymał od Engelberta kasetkę ze złotymi monetami w ilości 60 (w innym miejscu podano 52) i pierścieniami z Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu. Niestety, z Wiązowa rzeczy te zostały skradzione w 1945 roku⁴⁵.

Ks. Engelbert zestawiał przedmioty zabezpieczone w Henrykowie⁴⁶, a mianowicie: ołtarz z Pełcnicy (nr 27), ołtarz z Ocic k. Szprotawy, (Ottendorff, nr 39), Mistyczny Krucyfiks z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu (nr 33), predella z kościoła św. Maurycego we Wrocławiu (nr 4), Madonna z kościoła Bożego Ciała (nr 132), Madonna z kościoła św. Macieja we Wrocławiu, święta niewiasta z Centawy (nr 48), Madonna Przeclawa (nr 136), Trójca Św. — tablica z Schönau (nr 124), Madonna — depozyt prałata Kuhnerta, Piękna Madonna, rzeźba drewniana (nr 107), tryptyk z katedry (nr 65), tryptyk ze Stabłowic (nr 23), tryptyk z Minkowic Oławskich (nr 83), tryptyk z Mirocina Środkowego (Mittel-Herzogswaldau, nr 88), osiem reliefów z życia Matki Bożej (nr 89) z Ziębic, pięć obrazów na złotym tle z katedry wrocławskiej (nr 74—78), Zdjęcie z Krzyża z Radakowic (Rackschütz, nr 130), części ołtarza z Minkowic Oławskich (nr 104), Madonna z Namysłowa z dwiema świętymi niewiastami, obraz Zaśnięcia Matki Boskiej z Wielowisi (Langendorff), Opla-

⁴³ AAW. Sprawa.

⁴⁴ AAW. Sprawa: „die wertvollsten Museumstücke“.

⁴⁵ AAW. Sprawa. Ks. Engelbert dopisał na marginesie relacji ks. Mutke: „Pfr. Mutke hat bei seiner Flucht aus Wansen im Januar 1945 das Kästchen im Goldschrank stehen lassen! Dort ist es gestohlen worden“. AAW III c 115 (miało się to stać 15 lutego 1945 roku).

⁴⁶ AAW. Sprawa: „in Sicherheit“.

kiwanie Chrystusa z Żagania (nr 138), Ukoronowanie Najświętszej Maryi Panny z Karczyc (Kertschütz, nr 137), Cranach z Rakowa (Rachau) ok. 1530 r., pięć reliefów z życia Najświętszej Maryi Panny z klasztoru Urszulanek w Wrocławiu (nr 105), Pieta z Kwiatkowic (Alt Löst, nr 44), obraz Chrystusa w tłoczni z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu (nr 146), obraz Ukrzyżowanie z kościoła św. Idziego we Wrocławiu (nr 144), obraz Maryja i Anna z kościoła św. Wojciecha we Wrocławiu (nr 143), Anna Samotrzecia — obraz z Leśnicy (nr 141), obraz Zaślubiny Najświętszej Maryi Panny ze Snowicy koło Jawora (Herzwigwaldau, nr 179), Pieta ze Smarchowic Śląskich (Windisch-Marschwitz, nr 79), grupa — Najświętsza Maryja Panna, św. Jan Ewangelista i Maria Magdalena z Żagania, części ornatu św. Jadwigi z Henrykowa (nr 213)⁴⁷.

Następne transporty kierował ks. Engelbert do Strzelina. Pismem z dnia 7 sierpnia 1944 roku konserwator we Wrocławiu, Grundmann, zawiadomił landrata w Strzelinie, że dla zabezpieczenia zabytków Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu (na zlecenie ministra) będą potrzebne na plebanii w Strzelinie sale na parterze probostwa, w ilości dwóch izb; dlatego prosi o ich zarezerwowanie.

Dnia 15 stycznia 1944 roku ks. Engelbert zawiadomił kardynała Bertrama, że 8 stycznia wysłano przedmioty muzealne i archiwalne do Strzelina. Będą one umieszczone w mieszkaniu kapelana na parterze, które jest okratowane i dobrze sklezione. Kapelan zamieszka na piętrze. Ksiądz proboszcz Józef Krzoska da mu mieszkanie, a nad rzeczami sam obejmie opiekę.

Ks. Engelbert otrzymał wówczas 80 skrzynek do przesyłki. Wysła też wtedy Biblioteka Nyska. Spośród muzealiów archidiecezjalnych wysłano wtedy do Strzelina: obrazy, ołtarze, rzeźby, dywan z katedry, dwa dywany kardynała Fryderyka Hessena⁴⁸. Nowe transporty muzealiów wysłano do Strzelina w dniach 17 lutego, 16 marca oraz 26 października 1944 roku⁴⁹.

Tak więc muzealia diecezjalne zabezpieczono do dnia 6 lipca 1944 r. w następujących miejscowościach: Henryków, Kielczyn, Strzelin, Wiązów, Sobótka i Raitban koło Kamieńca Żąbkowickiego⁵⁰, jak to stwierdził archiwariusz ks. Ewald Walter⁵¹.

Według pierwszych relacji ks. Engelberta z roku 1945, nie powróciło do Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu z wywiezionych rzeczy około 100 przedmiotów (obrazów, figur, ołtarzy). Skierowano je do Krakowa i Warszawy. Niektóre z nich odzyskano później. W 1945 roku, po kapitulacji Niemiec, zaginęła, według relacji ks. Engelberta, lunula z perłami od monstancji, ofiarowanej przez hrabiego Schaffgotscha ks. Jerzemu kardynałowi Koppowi a zabezpieczonej w Banku Heimanna we Wrocławiu⁵².

Pierwszy atak lotniczy dotknął Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu

⁴⁷ AAW. Sprawa. W 1945 roku nie odzyskano nr inw. 33, 48, 136, 124, 107, 65, 89, 138, 137 oraz Madonny z kościoła św. Macieja we Wrocławiu, Madonny z depozytu Kuhnerta, Cranacha z Rakowa z roku 1530. (Madonna z kościoła św. Macieja we Wrocławiu znajduje się w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. W roku 1970 była wystawiona w Salzburgu na wystawie pt. „Stabat Mater-Maria unter dem Kreuz in der Kunst um 1400”).

⁴⁸ AAW. Sprawa. Dywan z katedry oraz dywany Hessena zniknęły po zakończeniu działań wojennych.

⁴⁹ AAW. Sprawa. Ks. Engelbert stwierdził w Strzelinie brak 18 skrzyń Biblioteki Nyskiej.

⁵⁰ AAW. Sprawa.

⁵¹ AAW III c 51. Erzbischöfl. Diösesan-Archiv und Diösesanmuseum: „Bericht über die Bergung von wertvollen Stücken des Erzbischöflichen Diösesanarchivs und Museums sowie der Dombibliothek”.

⁵² AAW III c 115.

10 października 1944 roku. Wskutek podmuchów budynek muzealny stracił wówczas 20 szyb⁵³. Najcięższy los dotknął Archiwum, Muzeum i Bibliotekę od nalotu 1 kwietnia 1945 roku, w czasie oblężenia Wrocławia⁵⁴.

Po kapitulacji niemieckiej, w trudnych pierwszych tygodniach, należało odpowiednio zabezpieczyć budynki archiwalno-muzealno-biblioteczne, uszkodzone przez bombardowanie, zwłaszcza dachy, i urządzić na pomieszczenie zbiorów. Zaczął się trud w ogromnie ciężkich warunkach transportowych.

Równocześnie różne ekipy świeckie przejmowały dobra kulturalne, wśród nich również Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu. Jako pierwszy przykład czerpiemy z protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 20 września 1945 roku, sporządzonego w kancelarii zawiadowcy stacji kolejowej w Dusznikach Zdroju w sprawie przekazania przedmiotów o charakterze zabytkowym.

Na zasadzie upoważnienia pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na obwód XXIV. (Kłodzko nr KIS 5/5 45) z dnia 20 września 1945 zawiadowca stacji Duszniki Zdrój Feliks Bajer wydał, a ob. Jerzy Zawodziński, delegat Wydziału Kultury i Sztuki Krakowskiego Urzędu Wojewódzkiego przejął, celem przewiezienia do Krakowa na Wawel, do dyspozycji Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki, różne przedmioty Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu, znajdujące się w 5 skrzyniach, oznaczonych syglami „DM“ (Diózesanmuzeum) 11, 21, 23, 25, 31. Z Dusznik Zdroju wywieziono wtedy między innymi do Krakowa Namysłowska Madonnę z dwiema postaciami niewiast oraz Piękną Madonnę⁵⁵. Ówczesny dyrektor Biblioteki Miejskiej we Wrocławiu, dr Antoni Knot, niezmiernie zasłużony i ofiarny w ratowaniu mienia kulturalnego, zapewnił ks. Engelberta, iż rzeczy te powrócą z Krakowa; wyraził nawet chęć pojechania do Krakowa, aby tam prosić Kurię Arcybiskupią o zajęcie się obiektami wrocławskimi⁵⁶.

Inny protokół zdawczo-odbiorczy muzealiów archidiecezji wrocławskiej podpisany był w Rucewie 19 sierpnia 1945 roku⁵⁷. Sekretarz gminy Rucewo ob. Stefan Czarnecki wydał z magazynu kolejowego miejscowej stacji zdeponowane tam zabytki muzealne, a Zbigniew Oleś, delegowany przez Krakowski Urząd Wojewódzki (na zlecenie Ministerialnego Wizytatora Muzeów), przejął, celem przewiezienia na Wawel, przedmioty Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu, zawarte w skrzyni DM 14 i DM 17. Drugi transport z Rucewa odszedł, w ilości pięciu aut ciężarowych, 26 sierpnia 1945 roku⁵⁸. Zdał je sekretarz Stefan Czarnecki, a przejął mgr Jerzy Zenoziński dla Wawelu. Wśród przejętych przedmiotów były: skrzynia DM 19, DM 20, tryptyk nr 131 oraz 14 stacji Drogi Krzyżowej. Zgodność potwierdził Waclaw Ciechal-ski, powiatowy referent Wydz. Kultury i Sztuki w Kłodzku⁵⁹.

W dniu 11 października 1945 r. informował ks. Engelbert administratora apostolskiego we Wrocławiu, ks. Karola Milika, o przewiezieniu muzealiów kościelnych i archiwaliów z Dusznik i Rucewa do Krakowa. Dodał też, że w skrzyni DM 21 była Pieta ze Smarchowic Śląskich, a w kufrze nr 13 paramenty z Muzeum.

⁵³ AAW. Sprawa.

⁵⁴ Por. K. Jonca, A. Konieczny: Upadek „Festung Breslau” 15 II — 6 V 1945. Wrocław 1963. s. 140 nn.

⁵⁵ AAW. Sprawa.

⁵⁶ AAW. Sprawa.

⁵⁷ AAW. Sprawa.

⁵⁸ AAW. Sprawa.

⁵⁹ AAW. Sprawa.

Ks. Engelbert borykał się w 1945 roku z trudnościami zdobycia transportu, o który wtedy było bardzo trudno. Jeszcze 23 maja 1946 roku powiadomił o specjalnym piśmie ks. infułata Karola Milika, i to z wielkim żalem, że otrzymał (8 maja) od dziekana z Sobótki, ks. Alfonsa Machunze, powiadomienie niepokojące.

W Sobótkce były ewakuowane z Archiwum Archidiecezjalnego najstarsze dokumenty, akta, metryki. Ks. Engelbert zabiegał o ich przywóz. Nie mógł więc być posądzony o zaniedbanie, albowiem zwracał uwagę, że przedmioty te mogą być zabrane. Od 14 kwietnia nie mógł się doprosić przydziału auta Caritasu na przewóz archiwaliów. Transportu nie otrzymał. Rzeczy zabrano do Wrocławia dla instytucji świeckiej. Podobne niebezpieczeństwo istniało w Strzelinie, gdzie archiwalia i muzealia złożono w otwartym garażu w podwórzu plebanijnym⁶⁰.

Poprzednio przedmioty te zabezpieczone były w mieszkaniu kapelana; gdy jednak sprowadził się do plebanii w Strzelinie „der polnische Geistliche“, rzeczy zabytkowe powędrowały do garażu, który w nocy był rozbijany i dlatego więcej się go nie zamykało. Zachodziło niebezpieczeństwo, że niepowołani osobnicy mogą rzeczy zabrać.

I tym razem ks. Engelbert prosił o auto Caritasu. Z dnia 5 listopada 1945 roku pochodzi relacja, że 4 czerwca na mocy polecenia komendanta miasta, zabrano z plebanii w Łądku Zdroju, Madonnę Cranacha z kolegiaty w Głogowie oraz renesansowy gobelin z katedry wrocławskiej.

W wytworzonej sytuacji administracja apostolska we Wrocławiu skierowała odpowiednie pismo do władz państwowych i otrzymała 21 listopada 1946 roku z Ministerstwa Kultury i Sztuki (z Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków) odpowiedź, że „rzeczy będące własnością kościelną, będą mogły w zasadzie wrócić na miejsce pierwotne“.

Zgodnie z tą odpowiedzią Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu otrzymywało swoje zabytki, aczkolwiek nie wszystkie; zwłaszcza tryptyki średnio-wieczne zatrzymano w Warszawie.

Przed wyjazdem ks. Kurta Engelberta, dyrektora Archiwum, Muzeum Archidiecezjalnego i Biblioteki Kapitułnej, do Niemiec nie przeprowadzono „pełnego szkcontrum“; było to wówczas prawie niemożliwe przy ogromie potrzeb, z braku ludzkich sił. Musiano poprzestać na sumarycznym zdaniu i odbiorze, podpisanym przez ks. dra Jana Terlagę. Inwentaryzację zaczął pro-radzić dopiero ks. Wincenty Urban w 1946 roku, oraz dr Otto Haucke. Później dr Włodzimierz Lenkiewicz przyjął inny sposób prowadzenia inwentarza, wydzielając np. z niego grafikę. Pełną inwentaryzację zakończył w 1970 roku bp Wincenty Urban przy pomocy siostr elżbietanek (Danuty Tyrawskiej, Angeliny Pielarskiej, Laurencji Skłodowskiej i Małgorzaty Kwiatkowskiej).

IV. O OLTARZACH SZAFKOWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W MUZEUM LUB NA OSTROWIU TUMSKIM

Wymieniamy na pierwszym miejscu pentaptyk Matki Boskiej z Dzieciątkiem, św. Anną Samotrzecią, św. Andrzejem pochodzący z Mirocina Średniego, umieszczony w kościele Najświętszej Maryi Panny na Piasku; tryptyk Oplakiwanie ze Stabłowic — w kościele Najświętszej Maryi Panny na Piasku;

⁶⁰ AAW. Sprawa: „um offenen Autogarage in Pfarrhoff eingestellt sind“.

tryptyk św. Hieronim z predellą z Minkowic Oławskich i z katedry wrocławskiej, znajdujący się w kościele Najświętszej Maryi Panny na Piasku; pentaptyk Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem, św. Jakubem i Barbarą oraz z predellą ze Szprotawy — w kościele św. Krzyża; tryptyk Zdjęcie z Krzyża z Bukownika — w kościele św. Piotra i Pawła; tryptyk św. Jan Chrzciciel, Barbara i Anna Samotrzecia z predellą ze Złotoryi, umieszczony w Kościelniku jako depozyt Muzeum Narodowego we Wrocławiu; tryptyk Najświętszej Maryi Panny z Dzieciątkiem, św. Barbarą i predellą z Lubania — w kościele NMP na Piasku; pentaptyk Zaśnięcie Najświętszej Maryi Panny ze Świdnicy, będący chwilowo na wystawie, powrócił do Świdnicy; tryptyk Pokłon Trzech Króli mieści się w kaplicy Kurii Arcybiskupiej we Wrocławiu; tryptyk Najświętsza Maryja Panna, św. Barbara i Jan Chrzciciel z Kościelnika zachowuje się w Muzeum Archidiecezjalnym; tryptyk ten posiada oryginalne tylko skrzydła, a zaginęły z niego rzeźby z szafy środkowej; tryptyk Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem, św. Katarzyną i Barbarą ze Świn, umieszczony przez pewien czas w kościele św. Marcina we Wrocławiu, zachowuje się w Muzeum Archidiecezjalnym; z tryptyku Opłakiwanie z Osetna, umieszczonym najpierw w kościele Najświętszej Maryi Panny, później w odnowionej bocznej kaplicy, skradziono skrzydła; tryptyk Chrystus Chrzest Chrystusa, pochodzący ze Strzegomia, mieści się w kaplicy Seminarium Duchownego we Wrocławiu; tryptyk Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem ze Szczodrowa jest w Mogile; tryptyk Zaśnięcie Najświętszej Maryi Panny z Lubina Śląskiego zdobi katedrę wrocławską; tryptyk Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem i predellą z Góry Śląskiej znajduje się w katedrze poznańskiej; tryptyk Najświętsza Maryja Panna z Obórek, po przeprowadzonej konserwacji, mieści się z powrotem w Obórkach; tryptyk z Krosnowic Kłodzkich mieścił się przez pewien czas w kaplicy prywatnej ks. biskupa Andrzeja Wronki, sufragana wrocławskiego, ale powrócił do kościoła w Krosnowicach; tryptyk z Piotrowa, parafii Niwice, mieści się w kościele Najświętszej Maryi Panny na Piasku; tryptyk z Chich — w kościele Najświętszej Maryi Panny na Piasku; pentaptyk ze Ścinawy jest w Mogile; pentaptyk z Ocic — w sali gotyckiej Muzeum Archidiecezjalnego; zniszczony tryptyk z Bąkowa, po dokładnej konserwacji, umieszczono w odbudowanym kościele św. Mikołaja w Brzegu nad Odrą; tryptyk Koronowanie Najświętszej Maryi Panny z Pełcnicy mieści się, jako depozyt, w Muzeum Narodowym we Wrocławiu; tutaj znajduje się również tryptyk z Wojanowa (jego fotografię podaje Ziomecka); tryptyk św. Anna przechowuje się w Muzeum Archidiecezjalnym we Wrocławiu; tryptyk późnogotycki z pocz. XV w. z kościoła w Tymowej k. Wołowa Śl. znajduje się w kościele w Żelichowie, pow. Dąbrowa, woj. Kraków (*Rocz. Diec. Tar.* na r. 1972 s. 173 podaje o nim „warsztat śląski“); ze Świerzawy Śl. (wg relacji miejscowego duszpasterza) jest od r. 1953 w kościele św. Marcina w Poznaniu; Muzeum Archidiecezjalne przechowuje tryptyk z Ludowa Śl.

V. WOJENNE LOSY „MADONNY Z DZIECIĄTKIEM POD JODŁAMI“ ŁUKASZA CRANACHA

Do roku 1961 panowało przekonanie, że obraz Łukasza Cranacha „Madonna pod jodłami“, umieszczony w kaplicy domowej rezydencji Ordynariusza archidiecezji wrocławskiej, jest dziełem oryginalnym, a szereg ze-

wewnętrznych okoliczności, o których będzie mowa, zdawał się za tym przemawiać. Tymczasem wszystkie złudzenia przysły.

Oto firma Giraudon z Paryża zwróciła się do Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu z prośbą o przysłanie kolorowej fotokopii obrazu Łukasza Cranacha. Zgodnie z życzeniem władza kościelna zezwoliła na wykonanie fotokopii i w tym celu przekazano obraz do pracowni Muzeum Śląskiego we Wrocławiu. I tutaj po odpowiednich badaniach stwierdzono, że obraz ten nie jest oryginałem Cranacha, za jaki uchodził w opinii znawców, ale jest to kopia doskonale wykonana. Oto głos rozeznania: „w świetle przeprowadzonych badań i analiz porównawczych jest rzeczą niewątpliwą, iż obraz znajdujący się obecnie w posiadaniu Kurii Arcybiskupiej we Wrocławiu, nie jest identyczny z obrazem Łukasza Cranacha Starszego „Madonna pod jodłami“. „Jest on zatem kopią obrazu Cranacha o tym samym tytule, wykonaną, jak wskazuje stan zachowania i użyta technika, w 1. ćwierci XX wieku“⁶¹.

Sprawę tę słusznie poruszono w prasie krajowej⁶². Wysłunięto sugestię, że „może żyją świadkowie, uczestnicy aktu przekazania obrazu ze skarbcza do kaplicy“. Zaszła więc wówczas konieczność przebadania wojennych losów „Madonny pod jodłami“ Łukasza Cranacha.

O tym obrazie przed wojną 1939 roku nie było bynajmniej głucho w literaturze naukowej. Nie taił go inwentarz katedry wrocławskiej; mianowicie *Inventarium über sämtliche bei der Cathedral-Kirche ad St. Joannem zu Breslau befindliche Realitaeten und Effecten, aufgenommen im Jahre 1844/1845* na s. 26, podaje: „Pkt 7. In den Kapellen auf der linken Seite befinden sich: 1. Marien—Bild von Lukas Kranach in der Kapelle des hl. Evangelisten Johannes...“. Zatem obraz mieścił się w katedrze, w kaplicy św. Jana Ewangelisty.

O tym cennym zabytku w katedrze wrocławskiej mówiła literatura naukowa, a nawet popularna. Wystarczy wymienić pracę Ludwika Burge-meistra: *Die Kunstdenkmäler der Stadt Breslau* (Bd 1, Breslau 1930), która podaje fotografię (s. 80) obrazu Madonny Cranacha (Dom. Madonna unter den Tannen von Lukas Cranach, um 1510) oraz opis (s. 137) obrazu ze skarbcza katedralnego (Madonna unter den Tannen von Lukas Cranach, um 1510, Holztafelbild). Ks. prof. Herman Hoffmann, zasłużony badacz przeszłości Kościoła Katolickiego na Śląsku, płodny pisarz i autor *Przewodnika po katedrze wrocławskiej*, wydanego w 1934 roku po jej odnowieniu, pisze (s. 58) że: „Der Domschatz bewahrt auch die „Madonna unter den Tannen“ von Lukas Kranach auf, wahrscheinlich eine Stiftung des 1565 verstorbenen Domdechanten Joachim von Lidlau, der als Propst des Glogauer Domes auch dorthin eine von Kranach 1508 gemalte Madonna geschenkt hat“. Wówczas więc obraz nie znajdował się już w kaplicy katedralnej, ale w skarbcu.

Przystąpmy teraz do przedstawienia wojennych losów obrazu Łukasza Cranacha „Madonna pod jodłami“.

Zbiory Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu częściowo ewakuowano, jak już wspomniano, w 1914 roku do Hildesheim — w ilości czterech skrzyń, które powróciły w stanie nienaruszonym w 1918⁶³. Inne losy przechodziły diecezjalne zabytki w czasie drugiej wojny światowej. Już w dniu 2 listopada

⁶¹ D. Stankiewicz: Wrocławski obraz Łukasza Cranacha Starszego „Madonna pod jodłami” i jego kopia. *Biul. Hist. Szt.* T. 27: 1965 s. 348—356.

⁶² J. Kosior: Gdzie jest Madonna? *Kulisy* 1961: nr 43.

⁶³ AAW. Sprawa.

1938 r., na specjalnym posiedzeniu, rozważano sposoby zabezpieczenia kościelnych zabytków archiwalnych i muzealnych na wypadek wojny. Pismem z dnia 11 stycznia 1939 roku poinformowano kardynała Bertrama o możliwości zabezpieczenia archiwaliów i muzealiów poza Wrocławiem, który uznano za zagrożony przez naloty, w takich miejscowościach jak Kielczyn, a przede wszystkim Krzeszów. Kardynał wyraził zgodę (13 stycznia 1939 roku) na zabezpieczenie przedmiotów skarbcza katedralnego, Archiwum i Muzeum na wypadek zbliżającego się niebezpieczeństwa wojny. Pismem z dnia 30 kwietnia 1942 roku ks. Kurt Engelbert, dyrektor Archiwum i Muzeum Archidiecezjalnego, powiadomił Bertrama, że są możliwości zabezpieczenia zabytków diecezjalnych w Henrykowie, pod opieką tamtejszego dziekana, ks. Wojciecha Rottera. Kardynał zgodził się na tę możliwość 10 maja 1942 roku. Zgodnie z tym przewieziono do Henrykowa, za pośrednictwem Firmy Knauera, „najważniejsze przedmioty Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu“ w ilości 35 skrzyń. Przedmioty złożono w kapitularku klasztornym; na zimę zapewniono im elektryczne ogrzewanie, ubezpieczono od ognia. Opiekę roztoczył nad nimi ks. Rotter.

„Madonna pod jodłami“ z katedry wrocławskiej była wówczas również ewakuowana do Henrykowa w skrzyni opatrzonej numerem 17. Obraz nie był oznaczony żadnym numerem katalogu muzealnego, ponieważ stanowił własność katedry.

W 1945 roku Śląsk przeszedł burzę wojny i ciężkie doświadczenia. Los wojny nie oszczędził także zabytków ewakuowanych. Dotknął zbiory w Henrykowie.

Ks. Engelbert zapisał w *Kronice*⁶⁴, że 24 lutego 1945 przedsięwziął podróż do Henrykowa, aby się naocznie przekonać o stanie zabytków diecezjalnych, ewakuowanych tu przed nadciągającym frontem, ewentualnie przenieść je z drugiego piętra na parter. Uznał jednak ich przechowanie za bezpieczne⁶⁵. Zabrał tylko wówczas „Głogowską Madonnę“ Cranacha⁶⁶. Dnia 6 marca 1945 roku ks. Engelbert zawiózł autem wojskowym Madonnę Cranacha i gobelin do Łądką Zdroju⁶⁷.

Pierwszą wiadomość o kolejach zabytków Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu, zabezpieczonych w 1942 w Henrykowie, czerpiemy z listu ks. dziekana Rottera, pisanego do ks. Engelberta 28 października 1945 roku. Ks. Rotter doniósł, że ma jeszcze u siebie w Henrykowie 16 skrzyń z rzeczami muzealnymi. Przed swoim opuszczeniem Henrykowa wysłał on do Kłodzka, jako bezpieczniejszego jego zdaniem, szereg rzeczy muzealnych i umieścił je w gimnazjum, w którym brat jego był dyrektorem. W czasie przemarszu wojsk przez Kłodzko paczki zostały rozbite, a rzeczy porozrzucane. Wiele z zabytkowych obiektów zostało uszkodzonych. Ornaty były pocięte. Dyrektor gimnazjum Rotter pozbiierał kulturalne zabytki diecezjalne i przeniósł je na probostwo do prałata dra Monse. Madonna Łukasza Cranacha została przełamana. Następne pismo, skierowane 26 listopada 1945 roku do ks. Engelberta we Wrocławiu w sprawie mienia kulturalnego doniosło, że w Łądku Zdroju zabrano z plebanii Madonnę Cranacha z Głogowa oraz gobelin z katedry wrocławskiej.

Ks. Rotter powiadomił też ks. Engelberta, listem 24 marca 1946 roku, że

⁶⁴ Chronik des Diözesanarchivs s. 139.

⁶⁵ Chronik s. 139: „für sicherer als an einem anderen nach unbekanntem Ort“.

⁶⁶ Chronik s. 139: „Den Glogauer Cranach nahm ich mit nach Kamenz“.

⁶⁷ Chronik s. 140.

przechowuje u siebie w Henrykowie nadal 16 skrzyń rzeczy mienia kulturalnego oraz Madonnę pod jodłami Łukasza Cranacha z katedry wrocławskiej, którą przeniósł z Kłodzka. Oto jego słowa: „Die Cranach—Madonna aus dem Dom habe ich bei mir, sie von Glatz abgeholt mit Gen. Konservator Prof. Cieschkowski; die Demiflache der Bretter ist geplettz, sonst aber unbeschädigt, lässt sich leicht reparieren“.

Na tej wiadomości 1946 roku, że deski obrazu Madonny Cranacha z katedry zostały sklezione, a obraz da się naprawić, urywają się dalsze o nim ślady. Sądzone, że obraz w rezydencji jest oryginałem.

Gdy prasa polska pytała, gdzie jest Madonna Łukasza Cranacha, skierowano w tej sprawie 9 listopada 1961 roku pismo do księdza biskupa Ferdynanda Pionka w Zgorzelcu. W odpowiedzi otrzymano list od ks. Kurta Engelberta, datowany w Hildesheim 27 listopada 1961, w którym tenże donosi, iż w czasie swego pobytu w 1945 roku w Kłodzku widział Madonnę Cranacha w następującym stanie: „der Kranach war in zwei Stücke zerbrochen. Der Bruch ging mitten durch das Bild, die Rückseite bestand aus zwei Teilen, die zusammen geleimt gewesen waren“. Przed swoim wyjazdem z Wrocławia w dniu 23 października 1946 roku ks. Engelbert oddał obraz Cranacha ks. kanonikowi Franciszkowi Niedźballe. „Bevor ich Breslau verliess (23 października 1946), habe ich das Bild in zwei Stücken meines Wissens Herrn Kanonikus Niedzballa übergeben. Was dann geschehen ist, weiss ich nicht mehr“. Ks. Engelbert przypuszcza, że w tym czasie mogła powstać kopia obrazu Cranacha. „Ich vermute, dass man das Bild einem Restaurator zur Instandsetzung übergeben hat. Dabei könnte das Bild kopiert worden sein“.

W sprawie obrazu Cranacha odpisał też 30 listopada 1961 roku z Kolonii ks. Ewald Walter, pracownik Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu w czasie wojny, że nie wie nic o istnieniu kopii Madonny Cranacha w katedrze wrocławskiej. W czasie bytności we Wrocławiu dowiedział się jedynie, że obraz został przełamany (das Gemälde gebrochen zurückkam).

Dalszy ślad dziejów obrazu mamy w 1948 roku. Oto wtedy kanonicy kapituły katedralnej we Wrocławiu, ks. Franciszek Niedźballa i Paweł Łukaszczyk ofiarowali ówczesnemu Ordynariuszowi wrocławskiemu, ks. Karolowi Milikowi jako „opus praeclarum“ Madonnę Cranacha. Wiedział o tym akcie przekazania ks. Piotr Śledziewski, dyrektor Muzeum Archidiecezjalnego. Ks. Karol Milik, zapytany w tej sprawie 9 listopada 1961 roku, tak odpisał 14 listopada: „Obraz Madonna Łukasza Cranacha został mi z okazji mych imienin przekazany przez przewielebnych księży kanoników Franciszka Niedźballę i księdza dra Pawła Łukaszczyka na przechowanie w mej rezydencji. Przekazujący księży kanonicy dokonywali tego aktu z wielkim pietyzmem, należnym oryginalnemu dziełu sławnego artysty i, a pamięć mnie chyba nie myli, zaznaczyli też, że wręczają mi jedną z najcenniejszych rzeczy skarbcza archidiecezjalnego. Dlatego też niemałe było moje zdziwienie, kiedy czytałem niedawno, jakoby to nie był oryginał lecz falsyfikat“. Tyle ks. Milik.

Pani Daniela Stankiewicz w cytowanym artykule (s. 348) powołuje się na zachodniomiemieckie czasopismo *Schlesien* (Bd 3: 1958, Nr 3 s. 188) oraz na korespondencję nadesłaną do Redakcji przez ks. Engelberta z Hildesheim i podaje, że po zakończeniu „działań wojennych obraz przywiózł do Wrocławia ks. Engelbert i przekazał Muzeum Archidiecezjalnemu (katedra była wówczas zrujnowana). Ks. Engelbert nadmienia, iż obraz wrócił do Wrocławia w dwu kawałkach, ponieważ podczas wędrówek wojennych uległ przełamaniu w miejscu sklejenia“.

Wiadomość ta jest niecisła. Obraz Madonny Cranacha nie był nigdy własnością Muzeum Archidiecezjalnego, a ks. Engelbert jako jego dyrektor nie mógł go przekazywać owej instytucji.

Wielką zasługą p. Stankiewicz jest odkrycie fałszerstwa Madonny Cranacha z okazji próśby paryskiej Firmy o przysłanie barwnego zdjęcia. Gdy obraz został dostarczony do pracowni konserwatorskiej Muzeum Śląskiego we Wrocławiu, „już pobieżne oględziny ujawniły cały szereg cech natury technicznej, nasuwających wątpliwość co do autentyczności tego obiektu“. Obraz ten „pod względem treści, jak i formy bardzo bliski był swemu wzorowi“. Okazało się, że „nie jest identyczny z obrazem znajdującym się niegdyś w katedrze wrocławskiej“. „Obraz Cranacha był malowany na drzewie lipowym, kopia na iglastym“.

Fałszerstwo nie ulega wątpliwości.

Sfałszowany obraz Madonny pod jodłami Łukasza Cranacha został przekazany w 1948 roku ks. inf. Karolowi Milikowi i dotąd znajduje się w kaplicy tymczasowej rezydencji arcybiskupiej na Ostrowiu Tumskim we Wrocławiu. Akt przekazania w języku łacińskim przyklejony jest na odwrocie obrazu i ma następujące brzmienie: „Hoc praeclarum opus, quod pinxit Lucas Cranach anno circiter 1510, Vratislaviensis Ecclesiae Metropolitanae thesauro asservatum, Reverendissimo Domino Domino Doctori Carolo Milik, Administratori Apostolico Silesiae Inferioris, ad oratorium privatum adornandum, Capituli eiusdem Metropolitanae Ecclesiae consultu, die 4. novembris a.D. 1948, in festo sancti Caroli Borromaei cardinalis et confessoris, servatis omnibus Capituli iuribus, prout fidei commissum, traditur“. Następują podpisy księży kanoników Łukaszczyka i Niedźballi oraz pieczęć (Capitulum Ecclesiae Metropolitanae Vratislaviensis).

Wobec takiej powagi przekazania trudno było budzić wątpliwości. Obecni przy tym historycy sztuki, jak ks. Piotr Śledziewski, nie mieli na pierwsze wejście zastrzeżeń.

Na ostatni trop losów „Madonny pod jodłami“ Łukasza Cranacha naprowadza nas długoletnia zakrystianka katedry, siostra Hildelita Troska, zakonnica ze zgromadzenia de Notre Dame, niezmiernie oddana katedrze i jej pamiętkom, zmarła w 1970 roku. Poinformowała ona, że w 1946 roku, w lecie, wydał ks. kanonik Franciszek Niedźballa, ówczesny opiekun katedry i jej proboszcz, obraz Madonny Cranacha w celu dokonania „reparacji“. Na tym etapie nastąpiło najprawdopodobniej wykonanie dokładnej kopii i przekazanie jej ks. Karolowi Milikowi. Tu leży tajemnica.

VI. KRADZIEŻE

Po roku 1945 skradziono z Muzeum dwie figurki z tryptyku, ale Milicja Obywatelska wykryła sprawców kradzieży i figurki wróciły na miejsce przechowywania. Na skutek wypożyczeń osobom prywatnym w latach 1952—1956 Muzeum straciło niektóre przedmioty⁶⁸.

VII. ODBUDOWA

Budynek obecnego Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu powstał w latach 1519—1520; przeznaczony był na „wielką salę biblioteczną, o sklepie-

⁶⁸ AAW III c 126.

niach krzyżowych na ciężkich filarach, wraz z drugą salą, ze skomplikowanym układem sklepień o przęsłach trójkątnych⁶⁹. Archiwum — Muzeum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu posiadają „książki i dokumenty o ogromnej wadze dla badań nad przeszłością Wrocławia i całego Śląska”⁷⁰.

Dzieło odbudowy budynku muzealnego mogło się dokonać dzięki pomocy finansowej Administracji Apostolskiej, a później Kurii Arcybiskupiej we Wrocławiu. Ordynariusze wrocławscy — ks. Karol Milik, ks. Kazimierz Lagosz i arcybiskup Bolesław Kominek nie żałują pomocy finansowej na odpowiednie urządzenie i konserwację budynku. Równocześnie nie wolno zapomnieć o pomocy państwowej na tę placówkę kulturalną. I tak Ministerstwo Kultury i Sztuki przyznało w pierwszych latach po wojnie subwencję 100 tysięcy złotych na prowadzenie remontów w Archiwum i Muzeum Archidiecezjalnym. Roboty prowadziła i kwotą dysponowała ówczesna Wrocławska Dyrekcja Odbudowy. Była to suma skromna na ówczesne potrzeby, ale stanowiła wydatną pomoc. Następnie przyznano ponownie kwotę 100 tysięcy złotych⁷¹. Ks. Śledziewski w 1947 roku otrzymał z Ministerstwa Kultury i Sztuki 150 tysięcy złotych. Administracja Apostolska Dolnego Śląska przydzieliła kredyt 230 tysięcy złotych, a Zarząd Miasta Wrocławia, dzięki poparciu ks. Kazimierza Lagosza, dodał 100 tysięcy złotych⁷². Ostatnią pomoc przyznało Ministerstwo Kultury i Sztuki w 1951 roku, po zmianie kursu waluty, w wysokości 15 tysięcy złotych.

Pierwsze prace odbudowy prowadził i o nie zabiegał ks. Kurt Engelbert i dał wiele z siebie, zabezpieczając budynek po zbombardowaniu w 1945 roku. Dalsze prace prowadził ks. Wincenty Urban i ks. Piotr Śledziewski.

Ks. Śledziewski pokrył część dachu nad salą z 1520 roku, przeprowadził selekcję zbiorów, oczyścił i do pierwotnej szaty gotyckiej doprowadził salę biblioteczną. Część zbiorów wypożyczył do Muzeum Śląskiego we Wrocławiu. W 1947 roku otworzył w Muzeum wystawę sztuki kościelnej, malarstwa i hafciarstwa.

W 1945 roku czyniono usilne starania o naprawę dachu nad środkową częścią budynku, ale szło to bardzo trudno. Możliwość zdobycia robotników była niezmiernie utrudniona. Prośby kierowano wówczas do Grupy Budowlanej przy Administracji Apostolskiej, do grupy ks. kanonika Niedźballi i trzech firm świeckich. Wszędzie spotykano się z odmową. Wskutek tego kierownik sam musiał zabezpieczyć dach przy pomocy jednego uczynnego człowieka, starając się o wszystkie środki (wapno, lepek, płótno i finanse).

W 1950 roku ofiarą gromada budowlana pana Wodary wykonała sufit ceglany, zniszczony w 1945 przez bombardowanie. W 1958 roku dano nowy dach nad Archiwum. W 1966 roku wprowadzono światło kryte, pomalowano płynami przeciwpożarowymi wszystkie regały i inne urządzenia. Przygotowano nowy magazyn w 1970 roku. Nie liczy się tutaj rozmaitych prac bieżących.

VIII. PRACOWNICY PO 1945 ROKU

Po wyjeździe ks. Kurta Engelberta do N.R.F. opiekę nad Muzeum Archidiecezjalnym w 1946 roku przejął ks. Wincenty Urban i rozwijał ją w nie-

⁶⁹ Sztuka Wrocławia. Praca zbior. pod red. T. Broniewskiego i M. Złata. Wrocław 1967 s. 199.

⁷⁰ Z. Antkowiak: Ulice i place Wrocławia. Wrocław 1970 s. 84.

⁷¹ Chronik s. 159.

⁷² Chronik s. 165.

zmiernie ciężkich warunkach do 1947, kiedy to kierownictwo Muzeum objął z polecenia ks. Karola Milika, administratora apostolskiego, ks. Piotr Śledziewski. Razem z nim przybyli do pracy dwie siły, mianowicie p. Maria Panasiewicz i Halina Staromiejska, pierwsza więcej w charakterze administracyjnym, druga jako konserwatorka, obydwie z Wileńszczyzny. W dniu 12 grudnia 1950 roku inf. Milik ponownie obarczył ks. Urbana kierownictwem Muzeum krótkim poleceniem „radźcie sobie“. W związku ze zmianami w administracji kościelnej, jakie nastąpiły w 1951 roku i wyborem ks. Kazimierza Lagosza na wikariusza kapitulnego, dyrektorem Muzeum Archidiecezjalnego został z jego polecenia (21 kwietnia 1951 roku), zakomunikowanego ustnie ks. Urbanowi, dr Włodzimierz Lenkiewicz, przyjaciel nowego ordynariusza, b. dyrektor gimnazjum w Tarnopolu, mający dużą znajomość historii sztuki, zwłaszcza włoskiej. Pan Lenkiewicz objął stanowisko 1 maja 1951 roku. Razem z nim do pracy w Muzeum przystąpił p. Zygmunt Wrześniowski, uzdolniony malarz i konserwator obrazów. Prace zlecone prowadził dr Adam Wiącek, a później mgr Marian Pacyna.

Od roku 1956 z ogromną ofiarnością pracują w Muzeum Archidiecezjalnym siostry elżbietanki (Izabela Szewczyk, Małgorzata Kwiatkowska, Danuta Tyrakowska).

Od roku 1945 szczerą opieką i życzliwą doradą służył Muzeum Archidiecezjalnemu, zwłaszcza w jego latach najtrudniejszych, dr Jerzy Güttler, dyrektor Muzeum Śląskiego, zmarły 19 stycznia 1952 w drodze z Wrocławia do Warszawy, „jeden z najbardziej zasłużonych pracowników kultury polskiej na Ziemiach Odzyskanych“.

Obecnie opiekę nad Muzeum sprawuje, z polecenia księdza arcybiskupa Bolesława Kominka, ordynariusza wrocławskiego, biskup Wincenty Urban, podejmujący tę funkcję po raz trzeci.

Ks. dr Piotr Śledziewski (1884—1950) objął kierownictwo Muzeum Archidiecezjalnego, jak wspomniano, w 1947 roku. „Kapłan ten w całym swym życiu ukochał sztukę, jej ideałami żył i dla niej ofiarnie pracował“⁷³. Ks. Śledziewski urodził się 6 lipca 1884 roku we wsi Gatne, w powiecie augustowskim, jako syn miejscowego nauczyciela. Po ukończeniu gimnazjum w Suwałkach wstąpił do Seminarium Duchownego w Sejnach. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1908 roku. Poza pracą ściśle duszpasterską oddawał się z zamiłowaniem malarstwu i starał się wpajać w dusze parafian umiłowanie piękna.

W latach 1910—1914 przebywał on na studiach uniwersyteckich na Wydziale Humanistycznym w Krakowie, poświęcając się z zamiłowaniem studiom z zakresu historii sztuki, które zakończył przygotowaniem rozprawy doktorskiej pt. „O tak zwanej infule św. Stanisława w skarbcu katedry krakowskiej“. Pracę tę przyjął profesor dr Julian Pagaczewski. Z powodu wybuchu pierwszej wojny światowej promocja doktorska ks. Śledziewskiego odciągnęła się na kilka lat.

W latach 1914—1918 ks. Śledziewski uczęszczał w Krakowie na Wydział Architektury Akademii Sztuk Pięknych. Jako konserwator pracował w Łomży i Białymstoku w okresie 1918—1922. Następnie był kapelanem w duszpausterstwie wojskowym 1923—1939. Lata okupacji przeżył w kraju. Po wojnie zajęty był jako konserwator wojewódzki w Białymstoku 1945—1947. Urzęcony pięknem zabytków sztuki sakralnej archidiecezji wrocławskiej, prze-

⁷³ W. Urban: Ks. dr Piotr Śledziewski (1884—1950). *Wiad. duszp.* R. 8: 1952 s. 191.—
T e n z e: Duszpasterski wkład księży repatriantów w archidiecezji wrocławskiej w latach 1945—1970. Wrocław 1970 s. 191.

niósł się w 1947 roku do Wrocławia i tutaj objął kierownictwo Muzeum. Służył radą fachową przy odbudowie katedry wrocławskiej. Odnowił salę gotycką Muzeum Archidiecezjalnego i adaptował ją lepiej dla celów ekspozycyjnych. Dokonał nowej ekspozycji muzealiów, wychodząc z założenia wychowawczego, że dzieła sztuki mają człowieka uczyć. Prowadził wykłady z historii sztuki w Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu oraz w Wyższym Seminarium Duchownym. Zmarł 8 grudnia 1950 roku. Pochowany został na cmentarzu św. Wawrzyńca. Pomnik nagrobny poświęcił mu 28 maja 1951 roku ks. dr Franciszek Ilków-Gołąb.

IX. GOŚCIE

Dnia 19 listopada 1946 roku przeprowadził wizytację Archiwum, Muzeum Archidiecezjalnego i Biblioteki Kapitulnej administrator apostolski, ks. Karol Milik, wydając wówczas zarządzenie, że „ze zbiorów można korzystać tylko na miejscu“, co w ówczesnych warunkach było trafne i chroniło obiekty przed zagubieniem na skutek wydawania ich poza obręb instytucji⁷⁴. Dnia 26 lipca 1949 r. zaszczylił swą obecnością Muzeum Archidiecezjalne arcybiskup Eugeniusz Baziak, b. metropolita ze Lwowa. W następnym roku, 26 października, zwiedzili zbiory prymas Polski, ks. Stefan kardynał Wyszyński, administrator ap. ks. Milik i sekretarz Prymasa, ks. Antoni Baraniak. Ks. prymas Wyszyński napisał wówczas: „Z radością patrzę na dzieło dokonane“⁷⁵. W 1952 roku ks. prymas Wyszyński otworzył w Muzeum Archidiecezjalnym wystawę pt. „Zniszczenia i odbudowa kościołów w archidiecezji wrocławskiej“.

Można tu przytoczyć pewne uwagi zwiedzających, wpisane do urzędowej księgi. Oto niektóre z nich: „Muzeum tutejsze jest bogate. Sztuka sakralna jest pięknie utrzymana. Wystawa nam się podobała. Zbiory bogate i ciekawie rozmieszczone. Der Weg zum Guten führt durch das Schöne. Godne podziwu zaufanie dla zwiedzających. Pięknie utrzymana czystość. Bardzo cenne dla zwiedzających jest pokazanie świadectw pisanych, podkreślających polskość tych ziem. Profonde émotion. Składam gratulacje wszystkim, którzy przyczynili się do zachowania zbiorów i tym, którzy je utrzymują. Wspaniałe kolekcje naszej polskiej historii. Exposica je velmi krásne. The museum is being kept very esthetically, the exponents are interesting and valuable. Ich bin beeindruckt von der Fülle und der Schönheit (Neustrehlitz)“⁷⁶.

O Muzeum Archidiecezjalnym pisało między innymi: *Słowo Polskie* (1962 nr 192), *Za i Przeciw* (1964 nr 11), *Słowo Powszechne* (1966 nr 121), *Tygodnik Powszechny* (1966 nr 22), *Za i Przeciw* (1967 nr 15), *Zorza* (1967 nr 24).

Charakterystykę zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu podaje Stanisław Lorentz: *Przewodnik po muzeach i zbiorach w Polsce* (Warszawa 1971 s. 298—299).

⁷⁴ Chronik s. 159.

⁷⁵ Chronik s. 179.

⁷⁶ AAW III c 138. Księga zwiedzających Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu 1965—1970 s. 3, 8, 19, 29, 30, 32, 77, 109.

CZEŚĆ II

KATALOG ZBIORÓW MUZEUM

I. ARCHEOLOGIA

1. ZABYTKI PRZEDCHRZEŚCIJAŃSKIE

A. EPOKA NEOLITU

1. Lemiesz do pługa drewnianego, krzemień, neolit wczesny, wym. 32 cm.
Sygn. 1870.
2. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 28,5 cm.
Sygn. 1871.
3. Kubek gliniany o dwóch uszkach, zdobiony ornamentem rytym, nakłuwanym, neolit, wym. 10×6 cm.
Sygn. 1946.
4. Miseczka gliniana o czterech pęczkach przekłutych na brzegach otworu, epoka neolitu, ok. 2500, wym. 13×7 cm.
Sygn. 1952.
5. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 16,2 cm.
Sygn. 1964.
6. Siekierka kamienna z rowkiem dla rękojeści, neolit, wym. 11 cm.
Sygn. 1965.
7. Siekierka kamienna, neolit, wym. 9,5 cm, znaleziona w Janowicach.
Kn 1045.
Sygn. 1966.
8. Siekierka krzemienna o grubym brzucho, neolit, wym. 16 cm.
Sygn. 1967.
9. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 7,5 cm.
Sygn. 1968.
10. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 9 cm.
Sygn. 1989.
11. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 10 cm.
Sygn. 1970.
12. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 9 cm.
Sygn. 1971.
13. Skrobacz iódkowaty, krzemienny, wczesny neolit, wym. 9,2 cm.
Sygn. 1972.
14. Sztylet krzemienny, neolit, wym. 24,5 cm.
Sygn. 1973.
15. Topór kamienny z wywierconym otworem, neolit, wym. 17 cm.
Sygn. 1974.
16. Siekierka krzemienna, neolit, wym. 23,6 cm.
Sygn. 1975.
17. Garnek gliniany, beczułkowaty, bezuszny, niezdobiony, neolit, wym. 18,5×8,5 cm.
Sygn. 2025.
18. Garnuszek gliniany, beczułkowaty o dwóch uszkach przekłutych w górnej części, niezdobiony, neolit, wym. 16×11 cm.
Sygn. 2039.
19. Naczynie gliniane, niezdobione, późny neolit, wym. 4×3,3 cm.
Sygn. 2077.
20. Kamienny topór z otworem.
Podarował ks. Karol Żurawski ze Świętej Katarzyny koło Wrocławia 29 kwietnia 1969 roku.
Sygn. 2632.
21. Siekierka krzemienna.
Znaleziona w Zalesiu k. Jarocina w 1972 roku. Przekazał Stanisław Tyrakowski.
Sygn. 3752.

B. EPOKA BRĄZU

1. Nożyk krzemienny, znaleziony w Czeskiej Wsi, pow. Brzeg nad Odrą.
Dar ks. Karola Żurawskiego 29 kwietnia 1969 roku.
Sygn. 2629.
2. Siekierka kamienna.
Dar ks. Karola Żurawskiego 29 IV 1969 r.
Sygn. 2630.
3. Siekierka kamienna.
Dar ks. Karola Żurawskiego 29 IV 1969 r.
Sygn. 2631.
4. Naramiennik spiralny, brązowy, wym. 7×6,5 cm.
Sygn. 1833.
5. Naramiennik dziecienny, brązowy, wym. średnicy 4 cm.
Sygn. 1834.
6. Oprawa do laski w formie konika, brąz, wym. 11 cm.
Sygn. 1835.
7. Pierścień brązowy, epoka brązu, wym. 4 cm.
Sygn. 1836.
8. Sztylet brązowy, rękojeść, epoka brązu, wym. 20 cm.
Sygn. 1837.
9. Naszyjnik brązowy, epoka brązu.
Sygn. 1839.
10. Nóż brązowy bez rękojeści, koniec epoki brązu, wym. 10 cm.
Sygn. 1840.
11. Sierp brązowy, późna epoka brązu, wym. 10 cm.
Sygn. 1841.
12. Naszyjnik brązowy, epoka brązu.
Sygn. 1842.
13. Grot oszczepu brązowy, epoka późnego brązu, wym. 9 cm.
Sygn. 1843.
14. Szpila z łabędzią szyjką i z końcem zwiniętym w uszko, brąz, wym. 15 cm.
Sygn. 1844.
15. Szpila brązowa z końcem zwiniętym w uszko, wym. 13 cm.
Sygn. 1845.
16. Szpila brązowa z główką podwójnie stożkową, wym. 14 cm.
Sygn. 1846.
17. Szpila brązowa z główką kulistą, wym. 14,5 cm.
Sygn. 1847.
18. Szpila brązowa z główką kulistą, wym. 11 cm.
Sygn. 1848.
19. Szpila z łabędzią szyjką zakończona tarczką, wklęsła miseczkowato, wym. 12 cm.
Sygn. 1849.
20. Szpila brązowa o półkolistej główce, okres lateński, wym. 12 cm.
Sygn. 1850.
21. Szpila brązowa z główką podwójnie stożkową, wym. 11 cm.
Sygn. 1851.
22. Część naszyjnika brązowego, epoka brązu, wym. 12 cm.
Sygn. 1852.
23. Siekierka skrzydlata, brąz odlewany, epoka brązu, IV okres, 1300 przed Chrystusem, wym. 15 cm.
Sygn. 1853.
24. Pierścień brązowy, dziecienny, epoka brązu, wym. 2 cm.
Sygn. 1856.
25. Siekierka, brąz z tuletką, wym. 9 cm.
Sygn. 1858.
26. Siekierka, brąz z tuletką, wym. 9 cm.
Sygn. 1859.
27. Nóż brązowy, epoka brązu, wym. 7,6 cm.
Sygn. 1860.
28. Szpila, część górna żebrowana, epoka brązu, wym. 6 cm.
Sygn. 1861.
29. Szpila brązowa, wym. 19,5 cm.
Sygn. 1862.
30. Szpila brązowa, wym. 14 cm.
Sygn. 1863.
31. Szpila brązowa, wym. 10,5 cm.
Sygn. 1864.
32. Szpila brązowa, część, wym. 7,8 cm.
Sygn. 1865.

33. Siekierka, brąz z tuletką, epoka późnego brązu, wym. 11 cm. Sygn. 1868.
34. Duża siekierka brązowa, późna epoka brązu, V okres, ok. 800 lat po Chrystusie, wym. 20,5 cm. Sygn. 1869.
35. Miseczka z jednym uchem, zdobiona rytym ornamentem, późna epoka brązu, okres 800 lat po Chrystusie, wym. 11,5 cm. Sygn. 1886.
36. Kubek gliniany z jednym uszkiem, zdobiony rytym ornamentem, późna epoka brązu, 1000 lat po Chrystusie, wym. 9 cm. Sygn. 1889.
37. Kubek gliniany z jednym uchem, zdobiony na zewnątrz, epoka brązu, okres III, około 1400 roku, wym. 7,5×5,5 cm. Sygn. 1892.
38. Kubek gliniany o jednym uchu, na zewnątrz zdobiony ornamentem, epoka brązu, okres IV, około 1200 po Chrystusie, wym. 8,5×6,5 cm. Sygn. 1893.
39. Kubek gliniany o jednym uchu, na zewnątrz zdobiony ornamentem, późna epoka brązu, około 1000 roku, wym. 9×5 cm. Sygn. 1894.
40. Miseczka gliniana grafitowana, o jednym uszku, zdobiona wewnątrz, późna epoka brązu, wym. 9,5 cm. Sygn. 1895.
41. Miseczka gliniana z jednym uszkiem, zdobiona ornamentem rytym, późna epoka brązu, około 800 roku, wym. 11,5×6 cm. Sygn. 1896.
42. Czerpak gliniany z jednym uszkiem, forma stożkowata, późna epoka brązu, około 1200 roku, wym. 11 cm. Sygn. 1898.
43. Czerpak gliniany z jednym uszkiem, ozdobiony od wewnątrz pięciu sękami grafitowymi, późna epoka brązu, około 1000 roku, wym. 14,5 cm. Sygn. 1899.
44. Kubek gliniany o jednym uszku, zdobiony ornamentem, epoka brązu, wym. 8×6,5 cm. Sygn. 1913.
45. Kubek gliniany z dwoma małymi uszkami, środek epoki brązu, IV okres, wym. 7×5,5 cm. Sygn. 1916.
46. Kubek gliniany o jednym uchu, późna epoka brązu, ok. 1000 po Chrystusie, wym. 10×5 cm. Sygn. 1918.
47. Kubek gliniany z jednym uchem, zdobiony na zewnątrz trzema wyciskanyimi liniami, epoka brązu, okres III, ok. 1300 r., wym. 8×6 cm. Sygn. 1922.
48. Kubek gliniany o dwóch małych uszkach, epoka brązu, wym. 9,5×5 cm. Sygn. 1925.
49. Naczynie gliniane o dwóch uszkach na brzuszku, środek epoki brązu, wym. 9×3 cm. Sygn. 1926.
50. Kubek gliniany o jednym uchu, o formie stożka odwróconego, epoka brązu, okres III, wym. 7,5×6 cm. Sygn. 1930.
51. Kubek gliniany o jednym uszku, o formie odwróconego stożka, epoka brązu, okres IV, wym. 10,5×5,5 cm. Sygn. 1931.
52. Kubek gliniany, o formie stożkowej z uchem, epoka brązu, wym. 9,5×8 cm. Sygn. 1937.
53. Kubek gliniany o dwóch małych uszkach na brzuszku, epoka brązu, wym. 11×8,5 cm. Sygn. 1939.
54. Kubek gliniany, zdobiony na brzuszku i dolnej partii ornamentem, epoka brązu, V okres, wym. 10×9,3 cm. Sygn. 1948.
55. Puchar gliniany, epoka brązu, ok. 1200 r. po Chrystusie, wym. 11×8 cm. Sygn. 1954.
56. Naczyńko gliniane, zdobione orna-

- mentem rytym, o dwóch przekłutych uszkach, epoka brązu, ok. 1000 r., wym. 6×4 cm.
Sygn. 1957.
57. Dzbanuszek gliniany o jednym uszku, zdobiony pięcioma guzami, epoka brązu, V okres, wym. 10×8 cm.
Sygn. 1959.
58. Naczynie gliniane brzuchate o jednym uchu, środek epoki brązu, ok. 1400 r. po Chrystusie, wym. 10×7,5 cm.
Sygn. 1960.
59. Dzbanuszek uchaty gliniany, zdobiony rytym ornamentem, epoka brązu, ok. 1000 r. po Chrystusie, wym. 10×9,5 cm.
Śląsk.
Sygn. 1963.
60. Dzbanuszek gliniany o jednym uchu, zdobiony na brzuchu pięcioma pęczkami ujętymi w potrójne rzędy półkoliste, owal, późna epoka brązu, wym. 15×11 cm.
Sygn. 1975.
61. Dzbanuszek gliniany o silnie na zewnątrz wyciśniętej szyjce, o jednym uchu, zdobiony na brzuchu pięcioma pęczkami, późna epoka brązu, wym. 14×14 cm.
Sygn. 1977.
62. Urna gliniana o dwóch przekłutych uszkach nad brzuszem, zdobiona pęczkami i ornamentem rytym, epoka brązu, kultura łużycka, wym. 17×12 cm.
Sygn. 1978.
63. Naczyńko gliniane o dwóch uszkach, zdobione sześcioma guzami, kultura łużycka, wym. 9,5×6,5 cm.
Sygn. 1958.
64. Naczynie gliniane z jednym uchem, zdobione rytym ornamentem, kultura łużycka, wym. 8,8×8 cm.
Sygn. 1962.
65. Garnek gliniany, o formie beczułkowatej, o dwóch uszkach przekłutych, koniec epoki brązu, wym. 17,5×13,5 cm.
Grabiszyn.
Kn 2528.
Sygn. 1984.
66. Naczynie gliniane, o formie podwójno-stożkowatej, zdobione w górnej części brzucha podwójnie dwoma pasmami, szyjka wywinięta na zewnątrz, epoka brązu, wym. 18×14,5 cm.
Sygn. 1994.
67. Naczyńko gliniane o wyciśniętej na zewnątrz szyjce, zdobione ornamentem rytym i malowane w ceglстым kolorze trójkątami, późna epoka brązu, wym. 13×11 cm.
Sygn. 2000.
68. Szpila brązowa z płaską główką, epoka brązu, wym. dł. 8 cm.
Sygn. 2007.
69. Misa gliniana zdobiona na brzuchu trzema guzami oraz ceglasto-czarnymi trójkątowymi polami, ceramika łużycka, malowana, wym. 13×11 cm.
Sygn. 2005.
70. Siedem bransolet dziecięcych, niezdobionych, epoka brązu.
Sygn. 2009.
71. Bransoleta brązowa, dziecięca, ukośnie skrzyżowana, epoka późnego brązu, wym. 6 cm.
Sygn. 2010.
72. Bransoleta brązowa, dziecięca, skośnie żłobkowana, późna epoka brązu, wym. 4,5 cm.
Sygn. 2011.
73. Bransoleta brązowa, zdobiona żłobkowanym ornamentem linearnym, epoka brązu, wym. 7 cm.
Sygn. 2012.
74. Grot brązowy do oszczepu o silnie wyciśniętych skrzydełkach, epoka brązu, III okres, ok. 1400 r. po Chrystusie wym. 12,3 cm.
Sygn. 2013.
75. Toporek brązowy, złamany, epoka brązu, wym. 8 cm.
Sygn. 2014.
76. Garnuszek gliniany, zdobiony w górnej części wałeczkiem, epoka brązu, wym. 7×6 cm.
Sygn. 2021.
77. Czerpak gliniany z wysuniętym poziomo uszkiem, epoka brązu, wym. 8×4,5 cm.

Sygn. 2022.

78. Dzbanełk gliniany o silnie wywiniętej na zewnątrz szyjce, o dwóch przekłutych uszkach, zdobiony na brzuszku czterema poziomymi i skośnymi paskami oraz dellami, późna epoka brązu, wym. 21,5×11 cm.

Sygn. 2027.

79. Naczynie gliniane, o formie podwójno-stożkowatej, zdobione na brzuszku czterema podwójnymi grupami żelazek, powyżej brzuszka dwa uszka przekłute, późna epoka brązu, wym. 13×12 cm.

Sygn. 2029.

80. Naczyńko gliniane o dwóch uszkach przekłutych pionowo, podłużne, epoka brązu, wym. 7 cm dł., otw. 9 cm, śr. otw. 6,5 cm.

Sygn. 2032.

81. Naczyńko gliniane podzielone wewnątrz na dwie części, o dwóch przekłutych uszkach, epoka brązu, wym. 9 cm, śr. 5,5×7 cm.

Sygn. 2034.

82. Naczyńko gliniane, zdobione trzema parami podwójnych sączków, późna epoka brązu, wym. 5×4,5 cm.

Sygn. 2035.

83. Naczyńko gliniane czerwone, wczesny brąz, wym. 5,4×4,5 cm.

Kn 1726.

Sygn. 2072.

84. Naczyńko gliniane, zdobione na brzuszku ornamentem rytym, wczesny brąz, wym. 5×3,3 cm.

Sygn. 2073.

85. Czerpak gliniany z jednym uszkiem, epoka brązu, wym. 4,5 cm.

Sygn. 2074.

86. Naczyńko gliniane bez ucha, zdobione w górnej części brzuszka ornamentem, wczesna epoka brązu, wym. 8×5 cm.

Sygn. 2075.

87. Czerpak gliniany o jednym uchu, w formie odwróconego stożka, w dolnej części zdobiony ornamentem rytym, epoka brązu, wym. 8×7 cm.

Sygn. 2078.

88. Miseczka gliniana o jednym uchu, zdobiona trzema poziomymi rytymi pasami, epoka brązu, wym. 6 cm.

Sygn. 2082.

89. Naczyńko gliniane, częściowo czerwone, późna epoka brązu, wym. 4×3,2 cm.

Sygn. 2083.

90. Urna gliniana, popielnica o dwóch uszkach na brzuszku, zdobiona na brzuszku pionowymi rytymi prążkami, epoka brązu, wym. 20×19 cm.

Sygn. 2087.

91. Urna gliniana, popielnica o dwóch uszkach na brzuszku, zdobiona w środkowej części brzuszka skośnymi żeberkami, późna epoka brązu, wym. 20×15,5 cm.

Sygn. 2089.

92. Garnuszek gliniany, o formie stożkowatej, zdobiony w górnej części pięcioma paskami poziomymi oraz dwiema dellami pod uchem, koniec epoki brązu, wym. 13,5×10 cm.

Sygn. 2095.

93. Gliniane naczyńko, o formie podwyższonego stożka, zdobione na brzuszku dwiema liniami poziomymi i ornamentem jodełkowym, późna epoka brązu, ok. r. 1100 przed Chrystusem, wym. 11,5×11,5 cm.

Sygn. 2096.

94. Dzbanuszek gliniany o dwóch uszkach, zdobiony pionowo-skośnie rytymi i nakłuwanymi liniami, późna epoka brązu, ok. 100—800, wym. 12×7,5 cm.

Sygn. 2097.

95. Dzbanuszek gliniany o jednym uchu, zdobiony na brzuszku sześcioma guzami i dellami, epoka brązu, wym. 17,5×11 cm.

Sygn. 2100.

96. Naczynie gliniane o dwóch uszkach ponad brzuszkiem przekłute, zdobione sześcioma guzami, epoka brązu, wym. 18×12,5 cm.

Sygn. 2103.

97. Misa gliniana, grafitowana, zdobiona w górnej części brzuszka poziomym

pasem rytym, późna epoka brązu, wym. 23,5×15,5 cm.

Sygn. 2105.

98. Duże naczynie gliniane, o szyjce wywiniętej na zewnątrz, zdobione w górnej części brzusa trzema guzami i pio-

nowo rytymi żeberkami, późna epoka brązu, wym. 29×19 cm.

Sygn. 2107.

99. Część klingi z okresu brązu, rękojeść o czterech otworach, wym. 22,5 cm. Sygn. 2289.

C. EPOKA ŻELAZA

a. Okres halsztacki

1. Miseczka gliniana, kultura łużycka, okres halsztacki, około 800 roku, wym. 13 cm.

Sygn. 1872.

2. Miseczka gliniana, zdobiona w górnej części ornamentem rytym, kultura łużycka, okres halsztacki, około 600 r. po Chrystusie, wym. 9 cm.

Sygn. 1873.

3. Miseczka gliniana, zdobiona w górnej części ornamentacją, kultura łużycka, okres halsztacki, około 800 roku, wym. 11,2 cm.

Sygn. 1874.

4. Miseczka gliniana, zdobiona dwoma żłobkami poziomymi w części górnej, kultura łużycka, okres halsztacki, wym. 11,4 cm.

Sygn. 1875.

5. Miseczka gliniana, zdobiona trzema żłobkami poziomymi w górnej części, kultura łużycka, okres halsztacki, około 800 roku, wym. 13 cm.

Sygn. 1876.

6. Misa gliniana, okres halsztacki, około 800 roku po Chrystusie, wym. 19 cm.

Sygn. 1877.

7. Miseczka gliniana, grafitowana, zdobiona wewnątrz i zewnątrz trzema guzami, okres halsztacki, około 800 roku po Chrystusie, wym. 10 cm.

Sygn. 1878.

8. Miseczka gliniana, okres halsztacki, około 700 roku po Chrystusie, wym. 13,5 cm.

Sygn. 1879.

9. Czerpak gliniany z uchwytem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 8 cm.

Sygn. 1880.

10. Miseczka gliniana, zdobiona dwoma żłobkami poziomymi w górnej części, kultura łużycka, okres halsztacki, około 800 roku po Chrystusie, wym. 11,7 cm.

Sygn. 1881.

11. Miseczka gliniana, zdobiona dwoma żłobkami poziomymi w górnej części, kultura łużycka, okres halsztacki, około 800 roku po Chrystusie, wym. 11,5 cm.

Sygn. 1882.

12. Miseczka gliniana, nie zdobiona, kultura łużycka, okres halsztacki, około 800 r. po Chrystusie, wym. 13 cm.

Sygn. 1883.

13. Czerpak gliniany z jednym uszkiem, grafitowany, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 11 cm.

Sygn. 1884.

14. Miseczka gliniana, grafitowana, zdobiona od wewnątrz, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 16,5×5,5 cm.

Sygn. 1887.

15. Kubek gliniany, grafitowany, z jednym uchem, zdobiony na zewnątrz, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 9,5×6 cm.

Sygn. 1888.

16. Kubek gliniany z jednym uchem, zdobiony w górnej części ornamentem, podstawa stożkowata, epoka żelaza, okres halsztacki, około 600 roku, wym. 11,5×6,5 cm.

Sygn. 1890.

17. Kubek gliniany, grafitowany z uchem, zdobiony na zewnątrz, epoka żelaza, okres halsztacki, około 600 roku, wym. 9×6,5 cm.

Sygn. 1891.

18. Miseczka gliniana, grafitowana z

- jednym uchem, zdobiona wewnątrz, epoka żelaza, okres halsztacki, około 600 roku, wym. 13,5 cm.
Sygn. 1897.
19. Kubek gliniany o dwóch małych uszkach, bogato zdobiony ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 7,5×5 cm.
Sygn. 1903.
20. Kubek gliniany grafitowany o jednym uszku, zdobiony na zewnątrz ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 7×6,5 cm.
Sygn. 1904.
21. Kubek gliniany zdobiony w górnej części brzucha ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 7×7,5 cm.
Sygn. 1905.
22. Kubek gliniany grafitowany, bez uszek, zdobiony na brzuchu ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 6×6,5 cm.
Sygn. 1906.
23. Kubek gliniany grafitowany, zdobiony na brzuchu, epoka żelaza, okres halsztacki, około 600 roku, wym. 7×6 cm.
Sygn. 1909.
24. Miseczka grafitowana, zdobiona w górnej części, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 6×5 cm.
Sygn. 1911.
25. Kubek gliniany, grafitowany o dwóch małych uszkach, na brzuchu zdobiony ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 8×8,5 cm.
Sygn. 1914.
26. Kubek gliniany, grafitowany o jednym uszku, zdobiony na zewnątrz ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 7,5 cm.
Sygn. 1920.
27. Kubek gliniany, grafitowany o jednym uchu, zdobiony w dolnej części, epoka żelaza, okres wczesnohistoryczny, wym. 9×6 cm.
Sygn. 1923.
28. Kubek gliniany z jednym uchem, zdobiony na brzuchu ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 10×8,5 cm.
Sygn. 1927.
29. Kubek gliniany z jednym uchem, w formie stożkowatej, grafitowany, wczesny okres żelaza, ok. 800 r. po Chrystusie, wym. 10,5×7,5 cm.
Sygn. 1929.
30. Naczynko gliniane z dwoma uszkami, odlew, na brzuchu zdobione ornamentem, wczesny okres żelaza, wym. 9×7,5 cm.
Sygn. 1932.
31. Naczynko gliniane o dwóch uszkach grafitowane, wczesny okres żelaza, ok. 800 r. po Chrystusie, wym. 7×7 cm.
Sygn. 1933.
32. Kubek gliniany, zdobiony w górnej części brzucha, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 5,5×4,5 cm.
Sygn. 1934.
33. Kubek gliniany, zdobiony ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 7,5×6 cm.
Sygn. 1942.
34. Dżbanuszek gliniany o dwóch uszkach przekłutych, zdobiony na brzuchu ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 9×3 cm.
Sygn. 1956.
35. Naczynie gliniane, grafitowane o dwóch uszkach, zdobione na brzuchu ornamentem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 10×9,5 cm.
Sygn. 1961.
36. Naczynie gliniane o wyciśniętej na zewnątrz szyjce, zdobione na brzuchu dużymi guzami i promienistymi dellami oraz ornamentem linearnym, epoka wczesnego żelaza, wym. 15,5×11,5 cm.
Sygn. 1979.
37. Urna gliniana przeznaczona na popiół, o formie podwójnie stożkowatej, zdobiona w górnej części trzema dużymi dellami, w dolnej czterema guzami, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 12,5×9 cm.
Sygn. 1991.
38. Urna gliniana o dwóch uszkach,

zdobiona na brzuchu dwoma guzami i dellami, grafitowana, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 15×11 cm.

Sygn. 1992.

39. Urna gliniana, popielnica o formie podwójno-stożkowatej, z dwoma przekłutymi uszkami na granicy brzucha i szyjki, zdobiona w środkowej partii brzucha, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 17,5×12 cm.

Sygn. 1993.

40. Garnek gliniany o wyciśniętej na zewnątrz szyjce, o jednym uchu, zdobiony czterema guzami ujętymi w półkoliste ryte linie, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 16,5×15 cm.

Sygn. 1997.

41. Miseczka gliniana, podmalowana w ceglasytm kolorze, epoka wczesnego żelaza, wym. 9,5 cm.

Sygn. 1998.

42. Naczyńko gliniane o dwóch uszkach przekłutych, zdobione dellami na brzuchu, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 12×10 cm.

Sygn. 2003.

43. Naczyńko gliniane o dwóch małych przekłutych uszkach, zdobione dellami, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 12,5×10 cm.

Sygn. 2004.

44. Miseczka gliniana ozdobiona w górnej części malowanym pasem ceglasytm, rozbita, epoka wczesnego żelaza.

Sygn. 2018.

45. Kubek gliniany z jednym uchem, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 8×7 cm.

Sygn. 2024.

46. Naczyńko gliniane, zdobione ornamentem, epoka wczesnego żelaza, wym. 4 cm, dł. otw. 8,5 cm., śr. otw. 5 cm.

Sygn. 2030.

47. Naczyńko gliniane, zdobione na brzuchu ornamentem rytym, wczesna epoka żelaza, wym. 8,5×7,5 cm.

Sygn. 2036.

48. Urna gliniana, popielnica o dwóch przekłutych uszach, zdobiona na brzu-

szu czterema guzami i skośno-pionowymi paskami wklęsłymi, wczesna epoka żelaza, wym. 18×10,5 cm.

Sygn. 2039.

49. Naczyńko gliniane o wysokiej szyjce, lekko wywiniętym na zewnątrz wlewem, o dwóch przekłutych uszkach powyżej brzucha, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 8,5×3,5 cm.

Sygn. 2079.

50. Naczyńko gliniane, o formie podwójnie stożkowatej, lekko wywiniętym zlewem i dwoma uszkami przekłutymi ponad brzuszem, zdobione ornamentem, czerwonomalowanym, epoka wczesnego żelaza, wym. 7×4,5 cm.

Sygn. 2080.

51. Naczyńko gliniane, o formie zbliżonej do podwyższonego stożka, zdobione na brzuchu ornamentem rytym i nakłuwany, epoka żelaza, okres halsztacki, wym. 5×4,5 cm.

Sygn. 2081.

52. Urna gliniana, popielnica o formie podwójnie stożkowatej, z dwoma uszkami przekłutymi, zdobiona na brzuchu dellami oraz ornamentem, wczesna epoka żelaza, wym. 25×20 cm.

Sygn. 2088.

53. Duża misa gliniana, o formie zbliżonej do odwróconej piramidy, zdobiona w górnej części ornamentem jodełkowym, epoka wczesnego żelaza, wym. 22×14 cm.

Sygn. 2090.

54. Garnek gliniany o jednym uchu, zdobiony na brzuchu czterema guzami, dell, wczesna epoka żelaza, wym. 14,5×12 cm.

Sygn. 2098.

55. Naczyńko gliniane o dwóch uszkach przekłutych na brzuchu, zdobione szeregiem dell i pionowymi liniami, wczesna epoka żelaza, wym. 12,5×11 cm.

Sygn. 2099.

56. Naczynie gliniane o dwóch uszach ponad brzuszem, zdobione na brzuchu czterema sęczkami i nakłuwany orna-

mentem, wczesna epoka żelaza, wym. 17,5×11,5 cm.
Sygn. 2101.

57. Naczynie gliniane, o formie podwójnie stożkowej, zdobione na brzuchu dellami i poziomymi zeberkami, wczesna epoka żelaza, ok. 800 r. przed

b. Późniejsza epoka żelaza

1. Szpilka żelazna, główka ozdobna, epoka żelaza, wym. 17 cm.
Sygn. 1833.

2. Grot oszczepu żelazny, wczesny okres rzymski, wym. 27 cm.
Sygn. 1854.

3. Grot oszczepu żelazny, epoka żelaza, wym. 20 cm.
Sygn. 1855.

4. Siekierka, brąz z tuletką, epoka żelaza, wym. 12,5 cm.
Sygn. 1857.

5. Grot oszczepu żelazny, epoka żelaza, wym. 12 cm.
Sygn. 1866.

6. Grot oszczepu żelazny, epoka żelaza, wym. 26×3 cm.
Sygn. 1867.

7. Czerpak gliniany, zdobiony wewnątrz sęczkiem, grafitowany, epoka żelaza, okres lateński, owal, wym. 15×12,5 cm.
Sygn. 1885.

8. Czerpak gliniany, zdobiony po bokach sześcioma trójkątami czerwonymi, wym. 15 cm.
Sygn. 1900.

9. Kubek gliniany, grafitowany o dwóch małych uszkach, o formie podwójnej stożkowej, zdobiony w górnej części ornamentem, epoka żelaza, okres lateński, wym. 9,5×4,5 cm.
Sygn. 1901.

10. Kubek gliniany, grafitowany, o dwóch małych uszkach, wym. 11×7 cm.
Sygn. 1902.

11. Kubek gliniany, grafitowany, zdobiony na górnej części ornamentem, epoka żelaza, wym. 8×5 cm.
Sygn. 1907.

Chrystusem, wym. 24×18,5 cm.
Sygn. 2106.

58. Urna gliniana, grafitowana, zdobiona na brzuchu sęczkami ujętymi w ryte lineary ornamentu, epoka żelaza, okres halszacki, wym. 20,5×15,5 cm.
Sygn. 2108.

12. Kubek gliniany, grafitowany, z dwoma maleńkimi uszkami, zdobiony na brzuchu i w górnej części ornamentem, wym. 7,5×6,5 cm.
Sygn. 1908.

13. Kubek gliniany o dwóch przekłutych uszkach, zdobiony ornamentacją, wym. 8×6,5 cm.
Sygn. 1910.

14. Naczynie gliniane, grafitowane, zdobione na brzuchu, epoka żelaza, wym. 12×8,5 cm.
Sygn. 1912.

15. Kubek gliniany, grafitowany o jednym uszku, zdobiony ornamentacją, wym. 8,5×5,5 cm.
Sygn. 1915.

16. Kubek gliniany o dwóch małych uszkach, zdobiony na brzuchu ornamentem, wym. 7,5×6 cm.
Sygn. 1917.

17. Kubek gliniany o dwóch uszkach, na brzuchu ozdobiony ornamentem, epoka żelaza, wym. 8×7 cm.
Sygn. 1919.

18. Kubek gliniany, grafitowany o jednym uszku w dolnej części, wym. 9,5×6 cm.
Sygn. 1921.

19. Kubek gliniany, grafitowany, wykonany w formie podstawy stożkowej, zdobiony ornamentem, wym. 9×8,5 cm.
Sygn. 1924.

20. Kubek gliniany z jednym uchem, wykonany w formie stożkowej, grafitowany, wczesny okres żelaza, ok. 800 r. po Chrystusie, wym. 10,5×7,5 cm.
Sygn. 1928.

21. Kubek gliniany o dwóch małych

- przekłutych uszkach, na brzuchu zdobiony rytymi paskami, wym. 7,5×7,5 cm. Sygn. 1935.
22. Kubek gliniany bez ucha, zdobiony ornamentem na brzuchu, wym. 9,5×6 cm. Sygn. 1936.
23. Kubek gliniany, zdobiony na brzuchu i nodze ornamentem, wym. 8,5×6,5 cm. Sygn. 1938.
24. Kubek gliniany, o jednym uszku, zdobiony na brzuchu ornamentem, wym. 8,5×8,5 cm. Sygn. 1940.
25. Kubek gliniany o jednym uszku, zdobiony trzema parami zgetków, wym. 7,5×9,3 cm. Sygn. 1941.
26. Kubek gliniany, grafitowany, zdobiony na brzuchu ornamentem, wym. 8×6 cm. Sygn. 1943.
27. Kubek gliniany o jednym uchu, wym. 9×8 cm. Sygn. 1944.
28. Kubek gliniany, zdobiony ornamentem rytym, wym. 11×7 cm. Sygn. 1945.
29. Kubek gliniany o jednym uszku, zdobiony na brzuchu i dolnej części wym. 10×9 cm. Sygn. 1947.
30. Kubek gliniany o dwóch uszkach, na szyjce zdobiony ornamentem maleturowym, wym. 9×6 cm. Sygn. 1949.
31. Kubek gliniany, zdobiony na brzuchu i górnej części ornamentem, o formie stożkowej, wym. 8×7 cm. Sygn. 1950.
32. Kubek gliniany, zdobiony w górnej części ornamentem, wym. 10,5×9 cm. Sygn. 1951.
33. Puchar gliniany, zdobiony na krawędzi otworu czterema trójtęczkami, epoka żelaza, wym. 13×9,5 cm. Sygn. 1953.
34. Dzbanuszek gliniany o jednym uszku, niezdobiony, wym. 12×7,3 cm. Sygn. 1955.
35. Urna gliniana o dwóch przekłutych uszkach na szyjce, zdobiona na brzuchu czterema guzami ujętymi od góry owalu, wyciskanyimi wstęgami, wym. 15 cm. Sygn. 1980.
36. Naczynie gliniane, zdobione na brzuchu rzędem pionowo rytych żeber, wym. 17,5×15,5 cm. Sygn. 1981.
37. Naczynie gliniane o dwóch uchwytach powyżej brzusa, zdobione linearnym ornamentem wyciskanyim, wym. 15,5×12 cm. Sygn. 1982.
38. Dzbanek gliniany o jednym uchu z pyszczkiem, w otworze podmalowanym w jasno-ceglastym kolorze, zdobiony na brzuchu ornamentem białym malowanym, wym. 25,5×7,5 cm. Sygn. 1983.
39. Naczyńko gliniane, o formie podwyższonej, stożkowej, z wyciśniętym na zewnątrz brzegiem, zdobione w górnej części pasmem ornamentu jodełkowego, wym. 14×10,8 cm. Sygn. 1985.
40. Naczynie gliniane o dwóch przekłutych uszkach, umieszczonych powyżej brzusa, nie zdobione, wym. 15×12 cm. Sygn. 1986.
41. Garnek gliniany, o formie beczułkowej, o dwóch uszkach przekłutych, nie zdobiony, wym. 15×14 cm. Sygn. 1987.
42. Garnek gliniany, o formie beczułkowej, o dwóch małych uszkach przekłutych, zdobiony na krawędzi od wewnątrz dwiema parami sęczków, wym. 15,5×14,5 cm. Sygn. 1988.
43. Naczyńko gliniane bez ucha, zdobione na brzuchu sześcioma grupami pionowo rytymi żeberkami, wym. 11×10,5 cm. Sygn. 1989.
44. Dzban gliniany o dwóch uszkach przekłutych, nie zdobiony, wym. 21×10 cm. Sygn. 1990.

45. Dzbaneł gliniany o jednym uchu przylegającym do górnego brzegu otworu, zdobiony rytymi poziomo liniami, wym. 12×8,5 cm.
Sygn. 1995.
46. Garnek gliniany o jednym uchu, część na zewnątrz grafitowana, epoka żelaza, wym. 15×11 cm.
Sygn. 1996.
47. Naczynko gliniane, podłużne o wnętrzu przedzielonym na dwie części, o dwóch uszkach przekłutych, zdobione ornamentem rytym linearnym, wym. wys. 7 cm, dł. otw. 10,5 cm, szer. otw. 6 cm.
Sygn. 1999.
48. Miseczka gliniana, grafitowana, zdobiona na górnej krawędzi guzami, epoka żelaza, wym. 11,5×6 cm.
Sygn. 2001.
49. Urna gliniana, popielnica o formie podwójnostożkowatej, zdobiona na brzuszku, grafitowana, epoka żelaza, wym. 12,5×9 cm.
Sygn. 2002.
50. Bransoleta dziecięca, wym. śr. 5,5 cm.
Sygn. 2006.
51. Grot żelazny do oszczepu, epoka żelaza, wym. 8 cm.
Sygn. 2008.
52. Dzbanuszek o wąskiej szyjce, o jednym uchu, epoka żelaza, okres późnorzymski, wym. 20,5×3,7 cm.
Sygn. 2015.
53. Garnuszek gliniany, beczułkowaty o dwóch uszkach, w górnej części zdobiony sześcioma równolegle rozmieszczonymi dellami, grafitowany, epoka żelaza, wym. 13×11,5 cm.
Sygn. 2019.
54. Naczynko gliniane, grafitowane o formie zbliżonej do podwójnego stożka, zdobione na brzuszku, epoka żelaza, wym. 11×10 cm.
Sygn. 2020.
55. Czerpak gliniany, grafitowany, zdobiony wewnątrz sęczkiem o jednym uchu, epoka żelaza, wym. 9 cm.
Sygn. 2023.
56. Naczynko gliniane z wywiniętym u góry brzegiem szyjki, bez uszu, w górnej części zdobiony poziomymi prostymi i fałlistymi ciniąno, wym. 12,5×11,5 cm.
Sygn. 2026.
57. Dzbaneł gliniany, grafitowany, o silnie wywiniętej na zewnątrz szyjce, zdobiony w górnej części trzema dużymi guzami, ujętymi od dołu półokrągłymi podwójnymi wstęgami, przedzielonymi potrójnymi pionowymi żelazkami, epoka żelaza, wym. 21×13,5 cm.
Sygn. 2028.
58. Miseczka gliniana o dwóch uszkach, polerowana, wym. 6×13,5 cm.
Sygn. 2031.
59. Naczynko gliniane o silnie na zewnątrz wywiniętym brzegu, grafitowane, z jednym uchem w dolnej części brzusza, epoka żelaza, wym. 8,5×6,5 cm.
Sygn. 2033.
60. Naczynie gliniane o dwóch przekłutych uszkach, grafitowane, epoka żelaza, wym. 21×13 cm.
Sygn. 2037.
61. Duża misa gliniana o jednym uchu, grafitowana, zdobiona na brzuszku trzema guzami, dellami i pionowo skośnymi, szerokimi wyciskanymi paskami, epoka żelaza, wym. 10,5×17 cm.
Sygn. 2040.
62. Lampka gliniana z uchwytem, wym. 13,3 cm.
Sygn. 2041.
63. Lampka gliniana na podstawie z uchwytem, wym. 11 cm.
Sygn. 2042.
64. Lampka gliniana na podstawie z uchwytem, wym. 12 cm.
Sygn. 2043.
65. Naczynie gliniane na wąskiej i wysokiej podstawie, o dwóch dużych, wystających ku górze uszach, wym. 20,5×11,5 cm.
Sygn. 2044.
66. Naczynie gliniane o wąskiej podstawie i szyjce, czarno malowane, zdobione trzema szeregami poziomych kłuczy, wym. 21×6 cm.

Sygn. 2045.

67. Naczynie gliniane o dwóch dużych ku górze wystających uszach, czarno malowane, wym. 12,5×12,3 cm.

Sygn. 2046.

68. Naczynko gliniane o długiej szyjce, wywniętej wylewem, wym. 8,5×2,2 cm.

Sygn. 2047.

69. Naczynko gliniane, czerwono pomalowane, o wąskiej i wysokiej podstawie i podobnej szyjce, wym. 12×2,3 cm.

Sygn. 2048.

70. Naczynko gliniane, o formie stożkowej, o wysokiej szyjce, wym. 6×1,5 cm.

Sygn. 2053.

71. Ułamek gliniany palony, z plastycznym wyobrażeniem na jednej stronie głowy męskiej i silnie szlifowanym ornamentem roślinnym.

Sygn. 2054.

72. Główna amorka w piaskowcu, u góry i w tyle po jednym otworze.

Sygn. 2055.

73. Drewniany tłok w formie klocka, wym. 3,5×3,5 cm.

Sygn. 2056.

74. Małe naczynko gliniane, o formie stożkowej, okrągłej podstawie i jednym uszku, częściowo malowane.

Sygn. 2063.

75. Gliniana główka kobiety, wykonana plastycznie, wym. 5,5 cm.

Sygn. 2065.

76. Ułamki naczyń i figurek, trudne do identyfikacji.

Sygn. 2071.

77. Łyżka gliniana o odbitym uchwycie, wym. 10×5,3 cm.

Sygn. 2076.

78. Miseczka gliniana, wym. 3,8 cm.

Kn 1506.

Sygn. 2084.

79. Naczynko gliniane, niezdobione, wym. 3×4,5 cm.

Sygn. 2085.

80. Dzbanszerek gliniany o dużym uszku, podstawa w formie odwróconego stożka, wym. 3×4,5 cm.

Sygn. 2086.

81. Naczynie gliniane, o formie odwróconego stożka, zdobione na brzuchu trzema guzami oraz ornamentem liniowym i nakłuwanym, epoka żelaza, wym. 22,5×15,5 cm.

Sygn. 2091.

82. Urna gliniana, popielnica o formie podwójnie stożkowej, zdobiona na brzuchu trzema guzami i szeregiem małych dell, grafitowana, w górnej partii brzucha trzy słonca i trzy stylizowane jodełki, wym. 17,5×12 cm.

Sygn. 2092.

83. Garnek gliniany, o silnie wywniętej na zewnątrz szyjce, zdobiony na brzuchu pięcioma guzami i ornamentem pasmowym oraz nakłuwanym, epoka żelaza, wym. 17,5×12 cm.

Sygn. 2093.

84. Naczynie gliniane, grafitowane o formie podwójnie stożkowej, zdobione w środkowej części brzucha, epoka żelaza, wym. 15,5×14,5 cm.

Sygn. 2094.

85. Naczynie gliniane, na nóżce, o wysokiej stożkowej szyjce, o dwóch uszkach ponad brzuszem, zdobione czterema dużymi guzami, późna epoka żelaza, wym. 22×9,5 cm.

Sygn. 2102.

86. Misa gliniana na czterech dużych nóżkach, wym. 28,5×11 cm.

Sygn. 2104.

87. Lampka gliniana, wykonana w kolorze jasnopomarańczowym, zbiornik podłużny, otwór na oliwę nieforemny, otwór na knot umieszczony na zwężonym końcu lampki, zdobiona plastycznym wypukłym ornamentem żeberkowym, wym. 8×5,5 cm.

Sygn. 2109.

88. Lampka gliniana, o formie łódkowej, z dwoma otworami na oliwę i knot, zdobiona wyciskaniem, wypukłym ornamentem, na krawędzi jedno uszko przekłute, wym. 8×6 cm.

Sygn. 2110.

89. Lampka gliniana, o owalnym zbiorniku i dużym okrągłym otworze na oli-

wę na środku i mniejszym na knot przy krawędzi, zdobiona ornamentem w formie koncentrujących kółek, wym. $8,5 \times 6$ cm.

Sygn. 2111.

90. Lampka gliniana o ceglasytm kolorze, okrągłym otworze na zbiornik z oliwą i wydłużonej, zbliżonej do prostokąta szyjce z otworem na knot, po przeciwnej stronie palnika mały uchwyt, zdobiona koncentrującymi kólkami, perłkami i ornamentem jodełkowym, wym. $8 \times 5,5$ cm.

Sygn. 2112.

91. Lampka gliniana w kolorze ceglasytm, o okrągłym zbiorniku na oliwę i wydłużonej szyjce z otworem na knot, po przeciwnej stronie palnika uchwyt zdobiony wypukłym ornamentem żeberkowym, wym. $10 \times 7,5$ cm.

Sygn. 2113.

92. Lampka gliniana, wykonana z jasnożółtej gliny, o okrągłym zbiorniku na oliwę i wydłużonej trójkątnej szyjce z otworem na knot, zdobiona wypukłym ornamentem, wym. $10,5 \times 7$ cm.

Sygn. 2114.

93. Lampka gliniana, o okrągłym zbiorniku na oliwę i wydłużonej szyjce, z otworem na knot, po przeciwnej stronie palnika uchwyt wywinięty ku górze, górne wieko zdobione ornamentem geometrycznym, wym. $10 \times 3,5$ cm.

Sygn. 2115.

94. Lampka gliniana, wykonana w żółtym kolorze, o cylindrowym zbiorniku i wąskiej długiej szyjce z otworem na knot, wym. 9×4 cm.

Sygn. 2116.

95. Lampka gliniana, wykonana w kolorze jasnoceglasytm, o okrągłym zbiorniku na oliwę i wydłużonej szyjce z otworem na knot, zdobiona wypukłym ornamentem żeberkowym, wym. $8,5 \times 5,5$ cm.

Sygn. 2117.

96. Lampka gliniana, wykonana w szarym kolorze, o okrągłym płaskim wieku, z małym otworem na oliwę i trójkątnej szyjce, z otworem na knot, po stronie

przeciwnej palnika uchwyt, na wieku wytłaczana niewyraźna postać ludzka, wym. $10 \times 7,5$ cm.

Sygn. 2118.

97. Lampka gliniana, o formie łódkowatej, z otworem okrągłym na zbiornik i palnik, oraz z uchwytem po przeciwnej stronie palnika, zdobiona ornamentem wyciskany wklęsłojodełkowym, wym. $8,5 \times 6$ cm.

Sygn. 2119.

98. Lampka gliniana, wykonana w kolorze ceglasytm, o okrągłym zbiorniku na oliwę i wydłużoną szyjką z otworem na knot, po stronie przeciwnej palnika mały uchwyt, zdobiony wypukłym ornamentem żeberkowym, wym. $9,5 \times 7$ cm.

Sygn. 2120.

99. Lampka gliniana, o formie okrągłej, z dużym otworem na oliwę i mniejszym na krawędzi na knot, po stronie przeciwnej palnika uchwyt, zdobiona wyciskanymi rozetkami, wym. 7 cm.

Sygn. 2121.

100. Lampka gliniana, wykonana w kolorze jasnym, o okrągłym zbiorniku przechodzącym w wydłużoną szyjkę, z otworem na knot, po stronie przeciwnej palnika mały uchwyt, zdobiony wyciskany ornamentem koncentrowanych kółek, wym. $8 \times 5,5$ cm.

Sygn. 2122.

101. Lampka gliniana, o okrągłym zbiorniku na oliwę i wydłużoną szyjką z otworem na knot, po przeciwnej stronie palnika uchwyt w formie stożkowatej wypustki, zdobiona pasami ornamentu perłkowego i żeberkowego, wym. $9,5 \times 7,5$ cm.

Sygn. 2123.

102. Lampka gliniana, wykonana w kolorze ceglasytm, o formie okrągłej i niewielkim otworze we wgłębieniu na oliwę oraz z trójkątną wypustką z otworem na knot, po stronie przeciwnej palnika uchwyt, zdobiona wyciskany ornamentem kreskowym, wym. $8 \times 5,5$ cm.

Sygn. 2124.

103. Lampka gliniana, o okrągłym zbiorniku na oliwę i otworem na knot na

- końcu niedużej szyjki, po stronie przeciwnej uchwyt, zdobiona wyciskanyimi kółkami i perełkami, wym. $9,5 \times 6,5$ cm. Sygn. 2125.
- 104.** Lampka gliniana, o kolorze szarym, okrągły zbiornik na oliwę, posiada długą walcową szyjkę z odbitym palusterem, na boku pokrywy skrzydełko w postaci prostokątnej wypustki, zdobiona ornamentem prążkowanym, wym. $8 \times 6,5$ cm. Sygn. 2126.
- 105.** Lampka gliniana, o kolorze brązowym, okrągłym zbiorniku, wydłużonej trójkątnej szyjce z otworem na knot, zdobiona wypukłym ornamentem, perełkami i liniami falistymi, wym. $7,5 \times 5$ cm. Sygn. 2127.
- 106.** Lampka gliniana, wykonana w kolorze ceglonym, o okrągłym zbiorniku, na wieku którego dwa małe otworki, szyjka wydłużona w formie trójkąta z otworem na knot, po stronie przeciwnej palnika uchwyt, wieko zdobione na środku symbolem i ornamentem żeberkowym rytym, wym. 12×8 cm. Kn 1344. Sygn. 2128.
- 107.** Lampka gliniana, wykonana w szarym kolorze, wydłużony zbiornik posiada wypukłą nakrywę z otworem na oliwę i palnikiem, naprzeciw którego jest uchwyt, ornament w postaci wyciskanych żeberk, wym. $9,5 \times 6$ cm. Sygn. 2129.
- 108.** Lampka gliniana, wykonana w kolorze szarobiałym, zbiornik podłużny, na nakrywie dwa owalne otwory na oliwę i knot, połączone kanalikami, naprzeciw palnika uchwyt w postaci pionowej wypustki, pokrywa zdobiona czterema pęgamy po dwa z każdej strony, wym. $9,5 \times 5,5$ cm. Sygn. 2130.
- 109.** Lampka gliniana, wykonana o jasnoszarym kolorze, zbiornik cylindrowy przechodzi w wydłużoną rurkową szyjkę zakończoną palnikiem, nie zdobiona, wym. $8,5 \times 4$ cm. Sygn. 2131.
- 110.** Lampka gliniana, wykonana w jasnopomarańczowym kolorze, o formie łódkowatej, ścianki zbiornika proste z ostro zakończoną krawędzią, otwór na oliwę otoczony pierścieniem przechodzącym w kanalik ornamentu plastyczny w formie półkuli, naprzeciw palnika uchwyt, wym. $8,5 \times 6$ cm. Sygn. 2132.
- 111.** Lampka gliniana, wykonana w kolorze jasnoceglastym, o zbiorniku okrągłym przedzielonym w szyjkę z otworem na knot, nie zdobiona, wym. 8×6 cm. Sygn. 2133.
- 112.** Lampka gliniana, wykonana w kolorze pomarańczowym, o kształcie jajowatym spłaszczonym, palnik umieszczony na wydłużonym brzegu lampki, uszko w kształcie trójgraniastej wypustki, w środkowej części górnej partii duży okrągły otwór na oliwę, ślady ornamentacji geometrycznej, wym. $11 \times 6,5$ cm. Sygn. 2134.
- 113.** Lampka gliniana, wykonana o jasnoszarym kolorze, o okrągłym zbiorniku na oliwę, prostokątnej szyjce z otworem na knot, nie zdobiona, wym. $8,5 \times 6$ cm. Sygn. 2135.
- 114.** Lampka gliniana, wykonana o okrągłym zbiorniku, niedużej szyjce z otworem na knot i uchwytem po przeciwnej stronie palnika, ornament rytym jodełkowy, wym. 8×6 cm. Sygn. 2136.
- 115.** Lampka gliniana, zbiornik owalny z otworami na oliwę i palnik, naprzeciw palnika uchwyt, zdobiona ornamentem rytym żeberkowym perełkami i nakłuwanyimi łukami, wym. $9 \times 6,5$ cm. Sygn. 2137.
- 116.** Lampka gliniana, wykonana w kolorze białozółtym, miejscami zabarwiona na kolor brunatny, zbiornik w kształcie spłaszczonej kuli przechodzi w szyjkę zakończoną palnikiem, zdobiona ornamentem jodełkowym i perełkami, wym. $8,5 \times 5,5$ cm. Sygn. 2138.
- 117.** Lampka gliniana, wykonana w kolorze ciemnoceglastym, zbiornik okrągły,

denko ujęte ornamentem z szeregu kółek i pierścienia, lekko wklęsłe z małym otworem na oliwę, szyjka nieduża z palnikiem, wym. 9×8 cm.

Sygn. 2139.

118. Lampka gliniana, czerniona o okrągłym zbiorniku przechodzącym w wydłużoną szyjkę, zakończona otworem na knot, na wieku zbiornika mały otwór okrągły, nie zdobiona, wym. $11 \times 7,5$ cm.

Sygn. 2140.

119. Grzechotka gliniana, zachowana w kolorze czarnym, w formie spłaszczonej od spodu kuli, przechodzi w górze w walcowaty niedługi uchwyt, w części górnej zdobiona rytym ornamentem geometrycznym, wym. 5×5 cm.

Sygn. 2151.

120. Grzechotka gliniana, zachowana w kolorze czarnym, grafitowana, o formie podwyższonej, stożkowej z uchwytem oddzielonym od brzusza trzema pierścieniami, górna część brzusza zdobiona rytymi motywami geometrycznymi, wym. 6×5 cm.

Sygn. 2152.

121. Grzechotka gliniana, ujęta w kolorze żółtawym, o formie podwyższonego stożka, górna partia zdobiona motywami rytymi geometrycznymi, wym. $4 \times 4,5$ cm.

Sygn. 2152.

122. Grzechotka gliniana, zachowana w kolorze żółtawoczarnym, w formie podwyższonego stożka, górna partia przechodzi w niedużą szyjkę z otworem, całość zdobiona rytym ornamentem, wym. $4,5 \times 4$ cm.

Sygn. 2154.

123. Grzechotka gliniana, utrzymana w jasnobrązowym kolorze, w formie pro-

stokąta o ściankach nieco wypukłych, w czterech rogach przekłutych otworkami, wym. 9×6 cm.

Sygn. 2155.

124. Naczynko gliniane, zachowane w jasnoszarym kolorze, na niedużej okrągłej podstawie, z szyjką wywiniętą na zewnątrz, nie zdobione, wym. $7,5 \times 4,5$ cm.

Kn 1520.

Sygn. 2156.

125. Czerpak gliniany, zachowany w kolorze żółtawoceglastym, z uchwytem powstałym przez silne zwinięcie dwóch boków owalnego niegdyś naczynka ku wnętrzu, wym. 10×7 cm.

Sygn. 2157.

126. Czerpak gliniany, zachowany w kolorze czarnym, z jednym uszkiem, zdobiony na denku jedną dużą delą, wym. 9 cm.

Sygn. 2158.

127. Lejek gliniany ma silnie wywinięte na zewnątrz brzegi, od strony zewnętrznej zdobiony siedmioma pionowymi rzędami nakłuwanymi, wym. wys. 6 cm, śred. 12×4 cm.

Sygn. 2159.

128. Dzbaneł gliniany, zachowany w jasnoszarym kolorze, o jednym uchu, lekko na zewnątrz wywiniętej szyjce, na denku naczynia wyryte: L X ANANIS M, na szyjce i brzuszku są również napisy, wym. $11,5 \times 7$ cm.

Sygn. 2160.

129. Naczynie gliniane, pochodzące z wykopalisk koło Poznania, ofiarowane biskupowi Wincentemu Urbanowi w 1966 roku z okazji Millennium przez o. Antoniego Kuśmierza, prowincjała jezuitów.

Sygn. 2555.

D. ZABYTKI EGIPSKIE

1. Staroegipskie naczynie, o formie beczułkowatej, z dnem stożkowatym, nie zdobione, wym. $18 \times 5,5$ cm.

Egipt.

Sygn. 2016.

2. Naczynko gliniane o wysokiej nóżce i podobnej szyjce, wym. 19,5 cm.

Stary Egipt.

Sygn. 2017.

3. Egipska figurka gliniana, siedząca postać niewiasty, wym. 13,5 cm.

Stary Egipt.

Sygn. 2049.

4. Górna część figurki staroegipskiej,

popiersie bogini, jednostronne, wym.
5,3 cm.

Stary Egipt.
Sygn. 2050.

5. Dwie małe figurki gliniane, wym.
6 cm.

Stary Egipt.
Sygn. 2051.

6. Dwie miseczki alabastrowe, wym.
5 cm.

Stary Egipt.
Sygn. 2052.

7. Naczynko gliniane staroegipskie, o formie wydłużonej, wąskiej szyjce i jednym uszku, zdobione czarno malowanym ornamentem, w większości zatar-
tym.

Sygn. 2064.

8. Dziewięć drobnych skorupek z naczyń staroegipskich.

Sygn. 2069.

9. Mumia egipska dziecka, III—II w. przed Chrystusem, zachowana w szklanej gablocie.

Wrocław — ks. Zygfryd Zimmer, wikariusz parafii św. Bonifacego.
Sygn. 2246.

10. Wieko mumii III—II w. przed Chrystusem.

Wrocław — ks. Zygfryd Zimmer.
Sygn. 2247.

11. Głowa mumii egipskiej.

Sygn. 2331.

E. ZABYTKI STARORZYMSKIE I POMPEJAŃSKIE

1. Ułamek płytki kamiennej nagrobkowej, widoczny ryty łaciński napis: Bolc | Cosm | Benem | Sibi Et Qve. Eor | wym. 29,5×14,7 cm.

Sygn. 2058.

2. Płytkka kamienna z napisem łacińskim: Nepele. Vix. A. VI | Vesia. P.L.S. Alvilia | Soror. V.A. XXVII, wym. 29,5×14,7 cm.

Sygn. 2059.

3. Płytkka z wytłoczonym motywem klasycznym, ślady polichromii ceglastej, wym. 9×7 cm.

Pompeja?
Kn 1524.
Sygn. 2059.

4. Miseczka gliniana z pegazem, wym. 7 cm.

Pompeja?
Sygn. 2060.

5. Dwa ułamki płytki stożkowej, malowany ornament roślinny, służący do obijania ścian, epoka rzymska.

Sygn. 2066.

6. Ułamek krateru rzymskiego, górna część, zdobiony ornamentem plastycznym, wym. 25 cm.

Sygn. 2067.

7. Ułamki miseczek glinianych z wykopalisk pompejańskich (15 sztuk).

Sygn. 2070.

F. ZABYTKI AZJATYCKIE

1. Siedem skorupek z naczyń glinianych, ze śladami napisów małoazjatyckich, utrzymanych w czarnym kolorze.

Mała Azja.
Sygn. 2062.

2. Pięć małych tabliczek glinianych,

dwustronnie zapełnionych pismem klinowym.

Mała Azja.
Sygn. 2063.

3. Trzy tablice gliniane z pismem klinowym.

Sygn. 3214.

G. RÓŻNE

1. Ułamek naczynia glinianego z wytłoczonym medalionem, z jeleniem i krzyżem.

Kn 1524.
Sygn. 2061.

2. Lampka brązowa, zbiornik owalny, szyjka z otworem na knot i uchwytem po przeciwnej stronie palnika.

Sygn. 2570.

2. ZABYTKI CHRZEŚCIJAŃSKIE

1. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, zachowana w kolorze ceglasmym, zbiornik okrągły, o formie spłaszczonej kuli, szyjka i dwa uszka odtłuczone, po obu spłaszczonych stronach zbiornika dwa duże medaliony, na jednym plastycznie przedstawiona postać św. Menasa, stojącego między wielbłądami, na drugim w wieńcu jodełkowym krzyż, wokół niewyraźny napis grecki (Mena), wym. $8,5 \times 7$ cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505.

Cabała, 114.

Sygn. 2141.

2. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, zachowana w kolorze szarozółtym, zbiornik w formie przypłaszczonej kuli przechodzi w szyjkę, obitą po bokach, przy której były dwa uszka, po obu stronach zbiornika dwa medalionki, jeden z nich, ujęty dwoma wypukłymi pierścieniami i sznurem perełek, mieści czterowerszowy napis, drugi dwoma pierścieniami i dwoma na przemian leżącymi sznurami pereł, głowa skierowana w prawą stronę, wym. 8×7 cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505.

Cabała, 115.

Sygn. 2142.

3. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana utrzymana w jasnobrunatnym kolorze, zbiornik okrągły i spłaszczony przechodzi w szyjkę na górze lekko wywniętą, po jej bokach dwa uszka wsparte dolnymi ramionami o brzegi zbiornika, po obu stronach zdobione medaliony, ujęte od wewnątrz dwoma pierścieniami i szeregiem wypukłych perełek, wewnątrz medalionu plastycznie przedstawiona symbolicznie postać św. Menasa między wielbłądami, wym. 11×8 cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505.

Cabała, 115.

Sygn. 2143.

4. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, utrzymana w kolorze szarym, brunatnym, zbiornik okrągły i spłaszczony

przechodzi w szyjkę, ku końcowi lekko wywniętą, po jej bokach dwa uszka wspierają się o brzegi zbiornika, po obu stronach zbiornika dwa duże medaliony z symboliczną postacią św. Menasa między wielbłądami, wym. $10,2 \times 8$ cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505.

Cabała, 115.

Sygn. 2144.

5. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, ujęta w kolorze jasnoszarym, zbiornik okrągły i spłaszczony przechodzi ku szyjce, częściowo odtłuczonej, po bokach jej dwa uszka wsparte o brzegi zbiornika, po obu stronach zdobiona dwoma medalionami, jeden ujęty szeregiem wyciskanych perełek i wieńcem jodełki, wyobrazona postać ludzka św. Menasa, stojącego między wielbłądami, drugi ujęty dwoma szeregami perełek, wewnątrz perełki ułożone w formie krzyża, wym. $9,5 \times 7$ cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505.

Cabała, 115.

Sygn. 2145.

6. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, ujęta w kolorze jasnożółtym, zbiornik spłaszczony przechodzi w szyjkę, nieco wywniętą ku końcowi, po jej bokach dwa uszka wsparte o zbiornik, po obu stronach zbiornika dwa medaliony, ujęte dwoma pierścieniami i rzędem perełek z plastycznie wyobrazonej postaci ludzkiej św. Menasa między wielbłądami, wym. $10,5 \times 8$ cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505.

Cabała, 116.

Sygn. 2146.

7. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, zachowana w jasnoszarym i czerwonym kolorze o spłaszczonym zbiorniku, z długą szyjką, o dwóch uszkach wspartych o krawędzie zbiornika, po obu stronach zbite medaliony z symbolem postaci św. Menasa między wielbłądami, ujęte wieńcem ornamentu perełkowego, wym. $10 \times 7,5$ cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Cabała, 116. Sygn. 2147.

8. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, ujęta w jasnoszarym i żółtym kolorze, zbiornik okrągły spłaszczony, przechodzący w szyjkę lekko wywniętą ku końcowi, po jej bokach dwa uszka wsparte o brzegi zbiornika, po obu stronach zbite w wieńcu jodełkowym medaliony, z plastycznym przedstawieniem wyobrażającym symbol postaci ludzkiej św. Menasa stojącego między wielbłędami, wym. 10×8 cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505. Cabała, 116—117. Sygn. 2143.

9. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, zachowana w kolorze jasnoszarym z czerwonym odcieniem, zbiornik okrągły, po jej bokach dwa uszka wsparte o brzegi zbiornika, jedno ucho odbite, brzusec pęknięty, po obu stronach zbiornika dwa medaliony, ujęte dwoma pierścieniami, pomiędzy którymi napis, w środku postać św. Menasa między wielbłędami, wym. 9,5×7 cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505. Cabała, 117. Sygn. 2149.

10. Ampułka św. Menasa. Ampułka gliniana, ujęta w ciemnoceglastym kolorze, zbiornik okrągły spłaszczony przechodzi w szyjkę, po bokach dwa uszka wsparte o brzegi zbiornika, po jednej stronie

zbiornika medalion z napisem czterowierszowym, wykonany w wieńcu jodełkowym, po drugiej stronie ujęte plastycznie szeregiem perełek wyobrażenie symbolicznej postaci ludzkiej św. Menasa stojącego między wielbłędami, wym. 8,5×7,5 cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Kn 1505. Cabała, 117. Sygn. 2150.

11. Kamień wotywny z czasów Chrystusa, popiersie ozdobne ubranej niewiasty, trzymającej w lewej ręce dwie makówki, z prawą wyrażającą dziękczynienie, napis aramejski — litery hebrajskie, tj. w języku, którym mówił Chrystus.

Pochodzi z Damaszku, dar tamtejszego arcybiskupa.

Sygn. 2250.

12. Płyta z płaskorzeźbą z sarkofagu. Przedstawia postać Chrystusa, ubranego w płaszcz z rulonem w rękę, być może z czasów wczesnochrześcijańskich.

Damaszek.

Sygn. 2324.

13. Ampułka św. Menasa. Gлина wypalana, zachowana w kolorze jasnożółtym, szyjka odbita, uchwyt prawy zniszczony, zbiornik spłaszczony, po bokach resztki uszek, po obu stronach zbiornika medaliony, św. Menas stoi między wielbłędami, wym. 10×8 cm.

Ze zbiorów ks. Hermana Hoffmann'a, 1948 r. Cabała, 117—118.

Sygn. 2569.

II. RZEŻBA

1. ZABYTKI KAMIENNE

A. SZTUKA ROMAŃSKA

1. Rzeźba. Część fryzu romańskiego, kamień, motyw roślinny.

Katedra wrocławska.

Sygn. 2325.

2. Św. Jan Chrzciciel. Rzeźba kamienna, romańska, piaskowiec. W 1945 roku w czasie bombardowania katedry figura została uszkodzona, po wojnie zrekonstruowana i złożona w Muzeum Archi-

diecezjalnym. Na ścianie umieszczono jej kopię, wykonaną z piaskowca przez artystę-kamieniarza Gomolliego. Czas powstania około 1160 roku (1158), wym. 150 cm.

Burgemeister, I, 93—94.— H. Hoffmann: Der Dom zu Breslau. Breslau 1934 s. 27.— T. Dobrowolski: Sztuka na Śląsku. Katowice 1948 s. 37.— W. Urban: Katedra wrocławska.

Wrocław 1951 s. 3.

Sygn. 3693.

B. SZTUKA GOTYCKA

a. Metal

1. Św. Jadwiga, srebro pozłacane; św Jadwiga w lewej ręce trzyma model kościoła w Trzebnicy, w prawej figurkę Matki Boskiej z Dzieciątkiem, wiek XV, wym. 7,5×3,3 cm.
Przekazał ks. Jan Kucy z Wiązowa, 1968 r. Lutsch, II, 386.
Sygn. 2661.

b. Kamień

1. Głowica gotycka, kamień, XV wiek.
Sygn. 49.
2. Zwornik gotycki, przedstawia św. Annę Samotrzecią, początek XV wieku.
Sygn. 55.
3. Sarkofag kamienny z 26 arkadami-blendami, początek XV wieku, wym. dł. 200 cm, szer. 65 cm, wys. 53 cm.
Wrocław — św. Krzyż.

Nowack, 15.
Sygn. 56.

4. Legendarny ślad stóp św. Wojciecha, wyciśniętych w granicie z Opola. Według dokumentów od 1460 roku kamień ten był w katedrze wrocławskiej, wym. wys. 61 cm, śred. 35 cm.
Nowack, 13.
Sygn. 60.
5. Maski kamienna z wieży katedry wrocławskiej, wiek XV.
Sygn. 2339.
6. Część zwornika z katedry wrocławskiej, połowa XV wieku.
Sygn. 2542.
7. Maszkaron z południowej wieży katedry wrocławskiej, wiek XVI.
Sygn. 2544.
8. Głowica gotycka, katedra, wiek XV.
Sygn. 2545.

C. RENESANS, BAROK, ROKOKO

1. Figurka klęczącej dziewczynki, wykonana z alabastru, 1600 rok, wym. wys. 45 cm.
Żórawina.
Nowack, 147.
Sygn. 62.
2. Św. Anna uczy Najświętszą Maryję Pannę czytać, rzeźba w kamieniu, wym. 12 cm.
Sygn. 460.
3. Św. Mateusz, płaskorzeźba w kamieniu, wiek XVIII, wym. 12×9 cm.

Kn 2346.
Sygn. 485.

4. Święty (?), rzeźba wykonana w piaskowcu.
Sygn. 3254.
5. Putto — główka, piaskowiec.
Sygn. 3312.
6. Głowa kamienna, piaskowiec, złocena, XVIII wiek.
Sygn. 3580.

2. ZABYTKI DREWNIANE

A. SZTUKA GOTYCKA

a. Rzeźby Chrystusa Pana

1. Narodzenie Chrystusa Pana, płaskorzeźba w drzewie lipowym, rok 1350, wym. 44×43 cm.
Wrocław — klasztor Urszulanek.
Kn 165.
Nowack, 105.
Braun — Wiese, 8.
Sygn. 157.
2. Ofiarowanie Chrystusa w świątyni, płaskorzeźba w drzewie lipowym, rok 1350, wym. 45×43 cm.

Kn 165.
Nowack, 105.
Braun — Wiese, 8.
Sygn. 159.

3. Pokłon Trzech Króli, rzeźba w drzewie przyścienna, polichromowana, koniec XIV wieku.
Sygn. 41.
4. Hołd Trzech Króli, płaskorzeźba w drzewie lipowym, rok 1350, wym. 44×43 cm.

Wrocław — klasztor Urszulanek.

Kn 165.

Nowack, 105.

Braun — Wiese, 8.

Sygn. 158.

5. Ostatnia Wieczerza, płaskorzeźba w drzewie lipowym, rok 1350, wym. 45×43. Wrocław — klasztor Urszulanek.

Nowack, 105.

Braun — Wiese, 8.

Sygn. 160.

6. Chrystus Pan, postać siedząca, rzeźba przyścienna w drzewie, prawa ręka podniesiona do błogosławienia, w lewej trzyma jabłko, wiek XIV, wym. 88×36 cm. Sygn. 213.

7. Krzyż drewniany, rzeźbiona figura Chrystusa Pana, ramiona krzyża w kształcie gałęzi, zakończone tarczami, symbolami czterech ewangelistów, wiek XIV, wym. 160 cm.

Pasiecznik (Spiller), parafia Chmieleń.

Nowack, 23.

Sygn. 920.

8. Chrystus na krzyżu, drewniany krzyż, rzeźbiona figura Chrystusa, krzyż dorobiony w 1949 roku, wiek XIV, wym. 255 cm.

Sygn. 1221.

9. Chrystus Ukrzyżowany, rzeźba w drzewie, figura, wiek XIV, wym. 167 cm. Sygn. 1284.

10. Krucyfiks, figura rzeźbiona w drzewie, wiek XIV, wym. 62×58 cm.

Sygn. 1821.

11. Krucyfiks, drzewo, Chrystus patrzący i przemawiający, trzecia ćwierć XIV wieku, wys. 166 cm. Konserwowany w 1970 r.

Kn 2153.

Sygn. 33.

12. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XIV, wym. 88 cm.

Sygn. 214.

13. Zdjęcie z Krzyża, płaskorzeźba w drzewie, środkowa część ołtarza, na pierwszym planie biskup bez symbolu, Matka Boża i Maria Magdalena, podtrzymujące Ciało Chrystusa, kilka osób świętych, św. Nikodem z prześcieradłem

i mężczyzną z drabiną, połowa XV wieku, wym. 100×115 cm.

Pochodzi z Rakuszyca.

Kn 2262.

Nowack, 134.

Sygn. 23.

14. Ecce Homo, płaskorzeźba przyścienna, wykonana w drzewie. Sceny z cyklu Męki Pańskiej, koniec XV wieku, wys. 65 cm.

Sygn. 134.

15. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 75 cm.

Kn 982.

Sygn. 166.

16. Chrystus w więzieniu, rzeźba pełna w drzewie, wiek XV, wym. 141 cm.

Wrocław — kościół św. Wawrzyńca.

Nowack, 135.

Sygn. 167.

17. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba pełna w drzewie, postać w koronie, przemalowana, 1420 rok, wym. 95 cm.

Swiniary k. Wrocławia.

Kn 2132.

Nowack, 19.

Sygn. 289.

18. Krucyfiks, figura Chrystusa ze sztucznymi włosami, lewa ręka i prawa noga uzupełnione później, wiek XV, wym. 200×180 cm.

Szymocin k. Głogowa.

Nowack, 187.

Sygn. 296.

19. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba w drzewie, stojąca, wydrążona od tyłu, późny gotyk, wym. 118 cm.

Sygn. 1224.

20. Święte Rodzeństwo, predella, rzeźba w drzewie, kompozycja dwurzędowa, w pierwszym rzędzie niewiasty z dziećmi, w drugim sześciu mężczyzn, malowany, początek XVI wieku, wym. 65×147 cm. Wrocław — z kościoła św. Maurycyego.

Kn 1723.

Nowack, 41.

Sygn. 5.

b. Ducha Świętego

1. Zesłanie Ducha Świętego, płaskorzeźba w drzewie lipowym, rok 1350, wym. 44×43 cm.

Wrocław — klasztor Urszulanek.
Kn 165.
Nowack, 105.
Braun — Wiese, 8.
Sygn. 161.

c. Aniołów

1. Anioł ze świecznikiem, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 33 cm.
Trębaczów.
Kn 1634.
Sygn. 192.

d. Najświętszej Maryi Panny

1. Głowa Matki Boskiej, pozostałość Piety, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wys. 55 cm.
Brzeźnica, pow. Szprotawa.
Nowack, 30.
Sygn. 3.

2. Pieta. Rzeźba wolno stojąca, wykonana w drzewie, wydrążona z tyłu, malowana szata Matki Boskiej w kolorze lila, płaszcz niebieski, wiek XVI, zabarwienie XIX-wieczne, wys. 148 cm.
Wrocław — z kościoła Bożego Ciała.
Nowack, 37.
Sygn. 4.

3. Madonna z Dzieciątkiem na księżycu. Rzeźba z drzewa, stojąca, wewnątrz wydrążona, lekkie ślady polichromii, 1400 rok, wys. 106 cm.
Pow. zielonogórski.
Nowack, 81.
Sygn. 14.

4. Matka Boska z Dzieciątkiem, św. Katarzyną, św. Dorotą. Rzeźba wolno stojąca, grupa siedząca, u góry dwaj aniołowie, 1506 rok, wym. 67×63 cm.
Marcinkowice, pow. Jawor.
Kn 334.
Nowack, 115.
Sygn. 22.

5. Madonna na księżycu. Figura wolno stojąca, wykonana w drzewie, Matka Boska z Dzieciątkiem Jezus, trzymającym w ręku ptaszka, 1400 rok, wys. 124 cm.
Lubnów.
Nowack, 182.
Sygn. 29.

6. Matka Boska i św. Jan. Rzeźba w drzewie, wolno stojąca, szaty Matki Bos-

kiej w kolorze niebieskim i czerwonym, św. Jana w zielonym, początek XVI wieku, wys. 129 cm.

Kn 2230.
Nowack, 35.
Sygn. 35.

7. Madonna na lwie. Figura w drzewie wolno stojąca, polichromowana, XIV wiek, wys. 118 cm.
Wrocław.
Kn 2533.
Sygn. 36.

8. Madonna na lwie. Figura w drzewie przyścienna, polichromowana, XIV wiek, wys. 83 cm.
Dolny Śląsk.
Sygn. 37.

9. Pieta, rzeźba w drzewie, wolno stojąca, wydrążona z tyłu, 1450 rok, wys. 92 cm.
Dzierżoniów.
Sygn. 40.

10. Madonna z Dzieciątkiem. Figura stojąca, wykonana w drzewie lipowym, wydrążona z tyłu, nadniszczona, początek XVI wieku, wys. 225 cm.
Olszany.
Nowack, 18.
Sygn. 66.

11. Madonna z Dzieciątkiem, trzymającym jabłko w ręku. Figura przyścienna wykonana w drzewie, polichromowana, wydrążona od tyłu, wiek XV, wys. 110 cm.
Nowack, 166.
Sygn. 68.

12. Matka Boska w glorii z Dzieciątkiem. Figura drewniana, przyścienna, wiek XV, wys. 85 cm.
Kn 2557.
Sygn. 70.

13. Predella, rodzina Najświętszej Maryi Panny, 26 osób. Płaskorzeźba w drzewie, należy do pentaptyka, 1503 rok, wym. 133×60 cm.
Przeclaw (Ottendorf), pow. Szprotawa.
Nowack, 39.
Sygn. 102.

14. Matka Boska z Dzieciątkiem. Figura przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, złota szata na niebieskiej podszew-

- ce. Dzieciątka brak prawej ręki, wiek XV, wys. 110 cm.
Kn 974.
Sygn. 103.
15. Część płaskorzeźby różańcowej, przedstawia w okręgu różańcowym 16 osób, na odcinku lewym reprezentanci stanów duchownych, na odcinku prawym reprezentanci stanów świeckich, wiek XV, wym. 90×65 cm.
Centawa.
Nowack, 25.
Sygn. 107.
16. Środkowa część ołtarza szafkowego. Rzeźba w drzewie, polichromowana. Święte Rodzeństwo— płaskorzeźby, św. Anna z książką, Najświętsza Maryja Panna z owocami, u góry czterech mężczyzn, XV wiek, wym. 128×96 cm.
Nowack, 108.
Sygn. 108.
17. Madonna z Dzieciątkiem, Figura drewniana, przyścienna, wydrążona od tyłu, Dzieciątka brak lewej stopy. Stoi na księżycu z ludzką twarzą, ślady polichromii, wys. 120 cm.
Sygn. 111.
18. Matka Boska klęcząca. Figura drewniana, stojąca, od tyłu wydrążona, postać w ciemnej szacie z rozpuszczonymi włosami, XV wiek, wym. 114×75 cm.
Wrocław.
Nowack, 132.
Sygn. 115.
19. Pieta. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XV, wys. 71 cm.
Kn 972.
Sygn. 125.
20. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba w drzewie, przyścienna, stojąca, wiek XV, przemalowana w XIX wieku, wys. 128 cm.
Wrocław.
Nowack, 58.
Sygn. 132.
21. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie. Madonna podaje jabłko Panu Jezusowi, wiek XV, wys. 73 cm.
Sygn. 135.
22. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba wykonana w drzewie, przyścienna, ok. 1400 r., wys. 72 cm.
Trębaczów.
Braun — Wiese, 3.
Wiese, 75 tabl. 10.
Sygn. 141.
23. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba w drzewie, Matka Boża trzyma w prawej ręce szkatułkę, wiek XV, wys. 55 cm.
Wierzбно Oławskie.
Sygn. 143.
24. Pieta. Rzeźba wolno stojąca w drzewie, wiek XV, wym. 108×65 cm.
Nowack, 298.
Sygn. 162.
25. Madonna. Rzeźba przyścienna w drzewie, płaska od tyłu, koniec XV wieku, wys. 117 cm.
Kn 995.
Sygn. 164.
26. Matka Boska z Krzyża Triumfalnego. Figura przyścienna w drzewie, resztki oryginalnego zabarwienia, wiek XV, wys. 137 cm.
Domaszyn, pow. Oleśnica.
Nowack, 186.
Sygn. 165.
27. Mała Pieta. Rzeźba w drzewie, wiek XV, wym. 40 cm.
Uraz.
Sygn. 168.
28. Pieta. Rzeźba przyścienna w drzewie, przemalowanie XIX w. z wyjątkiem ciała Chrystusa, koniec XV wieku.
Queitsch.
Kn 1550.
Nowack, 38.
Sygn. 172.
29. Matka Boska z Dzieciątkiem. Rzeźba półokrągła, pierwotnie złocona, później pomalowana na biało, korona złota, po 1400 roku, wym. 110 cm.
Nowack, 29.
Braun — Wiese, X, 3.
Sygn. 173.
30. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba przyścienna w drzewie, na lewym ręku Dzieciątka Jezus, w prawej trzyma resztki berła, wiek XIV, przemalowanie późniejsze, wym. 105 cm.
Szymocin, k. Głogowa.

Nowack, 90.
Sygn. 175.

31. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, odnawiana, wym. 114 cm.
Kn 1318.
Sygn. 176.

32. Matka Boska. Figura wydrążona w drzewie, postać z krzyża triumfalnego, suknia w kolorze czerwonym, płaszcz niebieski, biały welon, wiek XIV, wym. 162 cm.

Szymocin, k. Głogowa.
Nowack, 34.
Sygn. 181.

33. Madonna, gotycka figura w drzewie, umocowana na desce, wym. 75 cm.
Radoszyn.
Kn 786.
Sygn. 133.

34. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba przyścienna w drzewie, Madonna podaje jedną ręką skrzyneczkę Jezusowi, druga połowa XV wieku, wym. 112 cm.
Sygn. 184.

35. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba przyścienna w drzewie, początek XV wieku, wym. 83 cm.
Przychów, pow. Wołów.
Kn 1021.
Sygn. 185.

36. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 72 cm.
Kliczków.
Kn 680.
Sygn. 188.

37. Madonna. Matka Boska trzyma Dzieciątko na prawej ręce, w lewej jabłko, rzeźba przyścienna w drzewie, nikłe ślady polichromii, wiek XV, wym. 110 cm.
Sygn. 193.

38. Madonna z Dzieciątkiem na księżycu. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 135 cm.
Sygn. 199.

39. Madonna z Dzieciątkiem na księżycu. Rzeźba pełna w drzewie. U stóp Bogarodzicy sierp księżycy z ludzką twarzą, wiek XV, zabarwienie XIX-wieczne, wym. 80 cm.

Konradów, pow. Oleśnica.
Nowack, 53.
Sygn. 208.

40. Matka Boska Bolesna. Rzeźba półprzyścienna stojąca, wykonana w drzewie, wiek XV, odmalowana, wym. 120 cm.
Sygn. 209.

41. Pieta. Rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XIV, wym. 120×75 cm.
Sygn. 212.

42. Królowa niebios na tronie, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XIV, wym. 82 cm.
Kn 981.
Sygn. 268.

43. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XV, wym. 99 cm.
Przewóz.
Sygn. 274.

44. Madonna na księżycu. Rzeźba pełna w drzewie. Postać Madonny na księżycu z ludzką twarzą, koniec XV wieku, wym. 74 cm.
Sygn. 276.

45. Madonna z Dzieciątkiem. Figura drewniana, przyścienna, rok 1450, wym. 73 cm.
Kn 2748.
Sygn. 290.

46. Madonna z Dzieciątkiem. Figura kamienna, korona, prawa dłoń i główka Dzieciątka drewniana, rok 1400, prze-malowana, wym. 96 cm.
Kn 2493.
Sygn. 299.

47. Pieta. Rzeźba w drzewie, ludowa, ok. 1400 r., wym. 33×24 cm.
Nowack, 297.
Sygn. 491.

48. Matka Boska z Dzieciątkiem na księżycu. Rzeźba wykonana w drzewie, wydrążona od tyłu, początek XV wieku, wym. 108 cm.
Ludwigsdorf, pow. Lwówek.
Braun. — Wiese, 55 tabl. 48.
Sygn. 2381.

49. Pieta. Rzeźba w drzewie, początek XV wieku, wym. 89 cm.

Pieszycy.

Sygn. 2389.

50. Madonna. Rzeźba pełna w drzewie, polichromowana, pierwsza połowa XV wieku, wym. 155 cm.

Sygn. 2521.

51. Madonna modląca się. Rzeźba pełna w drzewie, polichromowana, ludowa, ok. XV wieku, przemalowana, wym. 73 cm. Kościerzycy, pow. Brzeg.

Sygn. 2532.

52. Madonna. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wiek XV, wym. 111 cm.

Karpniki, pow. Jelenia Góra.

Sygn. 2536.

53. Madonna. Rzeźba wykonana w drzewie, wym. 105 cm.

Kwietniki, pow. Jawor, 14.V.1965 r.

Sygn. 2546.

54. Matka Boska Bolesna. Postać siedząca, rzeźba gotycka, polichromowana, wiek XV, wym. 110 cm.

Sierpnica, pow. Wałbrzych, 1967 r.

Sygn. 2579.

55. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba w drzewie, polichromowana, późny gotyk, rok 1508, przemalowana, wym. 100 cm.

Piskorzów.

Sygn. 2583.

56. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba w drzewie, wiek XV, polichromia z XIX wieku, wym. 103 cm.

Jaskotle, 14.III.1968 r.

Sygn. 2602.

57. Matka Boża z Dzieciątkiem, drzewo, rzeźba gotycka, polichromowana, rok 1500, konserwowała mgr Daniela Stankiewicz 1969 r., wym. 146 cm.

Depozyt kościoła Maniów Wielki.

Sygn. 2644.

58. Pięta. Rzeźba w drzewie, wiek XVI, wym. 24 cm.

Aus dem Nachlass des Pfarrers Heinrich Schundler in Lorzendorf, Kr. Namslau, der die Plastik von einem Pfarrer aus Polen erhielt.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław 1946 r.

Sygn. 2729.

59. Matka Boska z Dzieciątkiem. Rzeźba, drzewo, polichromia, uszkodzona, wiek XV.

Sygn. 2815.

60. Madonna z Dzieciątkiem, gotyk, rzeźba, drzewo, wym. 115 cm.

Sygn. 3361.

61. Madonna na księżycu, rzeźba, drzewo, wym. 95 cm.

Sygn. 3364.

62. Figura Matki Boskiej, drzewo, polichromowana, ubytki polichromii, prawa ręka odłamana (brak), u lewej ręki ułamane palce, wiek XV. Zabezpieczona przez mgra Stanisława Filipiaka w 1970 roku.

Depozyt parafii w Brzezimierzu, 1970 r.

Sygn. 3466.

63. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba, drzewo, gotyk, polichromia, zniszczona w 40%, XV wiek, wym. 109 cm.

Przekazała parafia Rogów Sobocki, 1970 r.

Sygn. 3468.

64. Fragment Piety, drzewo, wym. 64 cm.

Sygn. 3371.

65. Matka Boska z Dzieciątkiem. Rzeźba, drzewo, wydrążenie malowane na niebiesko i białe, wiek XIV, wys. 79 cm. Konserwowała mgr Daniela Stankiewicz (Muzeum Narod. we Wrocławiu) w r. 1971.

Depozyt kościoła w Niedźwiedzicach (Baersdorf) k. Wałbrzycha, 31.XII.1971 r.

Lutsch, II, 233—234.

Sygn. 3706.

66. Madonna z Dzieciątkiem. Rzeźba, drzewo, polichromowana, wiek XV, wys. 116 cm.

Sygn. 3724.

e. Świętych

1. Św. Piotr śpiący. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 57×30 cm.

Sygn. 215.

2. Św. Piotr. Rzeźba przyścienna w drzewie, początek XV wieku, wym. 53 cm.

Kn 2162.

Nowack, 32.

Sygn. 297.

3. Św. Jakub Apostoł. Rzeźba gotycka, wiek XV.

Depozyt kościoła Maniów Wielki, 1969 r.

Sygn. 2646.

4. Św. Jan Ewangelista. Rzeźba pełna w drzewie, w lewej ręce trzyma księgę, prawa ręka założona na piersi, wiek XV, wym. 140 cm.
Wień, pow. Lwówek.
Kn 1502.
Sygn. 186.
5. Popiersie św. Jana Ewangelisty, z predelli, rzeźba w drzewie.
Zórawina.
Kn 1887.
Sygn. 187.
6. Św. Jan Ewangelista. Rzeźba pełna w drzewie, początek wieku XV, przemaalowana, wym. 130 cm.
Nowogrodziec.
Kn 2472.
Sygn. 194.
7. Św. Jan Ewangelista. Rzeźba przyścienna w drzewie, zielona szata, czerwony płaszcz, oryginalne zabarwienia, wiek XV, wym. 137 cm.
Sygn. 200.
8. Św. Jan Ewangelista. Rzeźba półpryścienna, stojąca, wykonana w drzewie, wiek XV, odmalowana, wym. 120 cm.
Sygn. 210.
9. Św. Jan Ewangelista. Rzeźba pełna w drzewie, stojąca, postać z kielichem w ręku, wiek XV, wym. 75 cm.
Sygn. 279.
10. Św. Jerzy na koniu zwalczający smoka. Rzeźba pełna w drzewie, koń naturalnej wielkości, polichromowany, XV wiek, wym. 260×185 cm.
Ziębice.
Kn 1058.
Nowack, 303.
Sygn. 144.
11. Św. Jerzy na koniu ze smokiem. Rzeźba pełna w drzewie, wiek XV, wym. 89×48 cm.
Ziębice.
Nowack, 249.
Sygn. 237.
12. Św. Jerzy. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 52 cm.
Gierczyn.
Kn 2163.
Nowack, 32.
Sygn. 923.
13. Św. Jerzy przebija smoka. Rzeźba pełna w drzewie, ludowa, polichromowana, ok. XV wieku, przemaalowana, wym. 66 cm.
Kościerzycy, pow. Brzeg.
Sygn. 2533.
14. Św. Mikołaj. Rzeźba przyścienna w drzewie, zabarwienie ornatu i sukni brązowe, 1420 rok, wys. 89 cm.
Kn 2.
Sygn. 31.
15. Św. Mikołaj z Bari. Rzeźba w drzewie, półpryścienna, święty trzyma w ręku pastorał, a w płaszczu trzy kule, koniec XV wieku, przemaalowana, wym. 82 cm.
Sygn. 280.
16. Św. Jan Chrzciciel. Rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, uszkodzona głowa i nogi, brak prawej ręki, XV wiek, wys. 108 cm.
Sygn. 101.
17. Św. Michał. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, niktę ślady polichromii, wiek XV, wys. 88 cm.
Gierczyn.
Kn 2162.
Nowack, 32.
Sygn. 138.
18. Św. Wincenty Diakon. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, odnowiona w 1830 roku, dalmatyka w kolorze pomarańczowym, wym. 124 cm.
Sygn. 191.
19. Św. Walenty. Rzeźba przyścienna w drzewie, stojąca, u stóp świętego chore dziecko, druga połowa XV wieku, wym. 67 cm.
Przeclaw, pow. Szprotawa.
Nowack, 181.
Sygn. 182.
20. Popiersie św. Walentego z relikwiami. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV.
Kn 2468.
Sygn. 207.
21. Męczeństwo centurionów Legii Tebańskiej. Płaskorzeźba w drzewie, złożona z dwu części, stanowiących całość, wiek XV, wym. 105×90 cm.
Jaszkotle.

- Nowack, 103.
Sygn. 112.
- 22.** Popiersie dwóch proroków. Płasko-rzeźba w drzewie, wiek XV, wym. 40×15 cm.
Ziembice.
Nowack, 89.
Braun — Wiese, VII 1, 2.
Sygn. 169.
- 23.** Dyzma, dobry łotr. Rzeźba w drzewie, wiek XV, wym. 70 cm.
Szprotawa.
Nowack, 294.
Sygn. 489.
- 24.** Gezma, zły łotr. Rzeźba w drzewie, wiek XV, wym. 70 cm.
Szprotawa.
Nowack, 295.
Sygn. 490.
- 25.** Św. Maurycy. Rzeźba pełna, stojąca, w drzewie, święty przedstawiony jest w zbroi, zwoju na głowie, koniec XV wieku, wys. 60 cm.
Kn 1035.
Sygn. 137.
- 26.** Św. Aja, córka królewska z Kapa-docji. Rzeźba pełna w drzewie, wiek XV, wys. 145 cm.
Kurów Wielki.
Kn 2575.
Sygn. 153.
- 27.** Św. Anna Samotrzecia. Rzeźba w drzewie, przyścienna, polichromowana, koniec XIV wieku, wys. 82 cm.
Sygn. 42.
- 28.** Św. Anna Samotrzecia. Rzeźba w drzewie, stojąca, na kolanach św. Anny talerz z owocami, figurze Matki Boskiej brak prawej ręki, Dzieciątku obu rączek, wiek XV, wym. 65×38 cm.
Zagań.
Nowack, 82.
Sygn. 105.
- 29.** Św. Anna Samotrzecia. Rzeźba w drzewie, stojąca, Dzieciątko trzyma w ręku kulę ziemską, wiek XV, wys. 56 cm.
Sygn. 142.
- 30.** Św. Anna Samotrzecia. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 133 cm.
Sieroty Gliwickie.
- Nowack, 95.
Sygn. 170.
- 31.** Św. Anna Samotrzecia, gotyk, rzeźba, drzewo, wym. 115 cm.
Sygn. 3360.
- 32.** Św. Anna Samotrzecia. Figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIV.
Sygn. 3677.
- 33.** Św. Barbara. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wiek XV, wys. 48 cm.
Chobienia.
Kn 1019.
Sygn. 130.
- 34.** Św. Barbara. Rzeźba przyścienna w drzewie, święta w złotym płaszczu trzyma w lewej ręce wieżę, wiek XV, wym. 62 cm.
Sygn. 211.
- 35.** Św. Barbara. Popiersie, rzeźba w drzewie, koniec XV wieku, lewa ręka dorobiona później, przemalowana w XIX wieku, wym. 49 cm.
Trzebnica.
Sygn. 2240.
- 36.** Św. Barbara, drzewo, polichromia, szkoła śląska, rok 1500, wym. 140 cm.
Konserwowała mgr Daniela Stankiewicz 1969 r.
Depozyt kościoła Maniów wielki, 1969 r.
Sygn. 2645.
- 37.** Św. Barbara, rzeźba, drzewo, polichromia, wiek XIV.
Sygn. 2813.
- 38.** Św. Dorota, rzeźba w drzewie, górna część figury świętej lepiej zachowana, dolna zniszczona, wiek XV, wym. 32 cm.
Turów.
Sygn. 197.
- 39.** Św. Elżbieta trzyma w ręku dzban i talerz, figura przyścienna w drzewie, polichromowana, wydrążona od tyłu, wiek XV (ok. 1470 r.), wym. 114 cm.
Paschwitz, pow. Wrocław.
Nowack, 172.
Braun — Wiese, 88.
Sygn. 67.
- 40.** Św. Elżbieta. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wiek XV, wys. 50 cm.

- Chobiemia.
Kn 1019.
Sygn. 131.
41. Św. Elżbieta (?). Rzeźba, drzewo, atrybut — kosz, wiek XV.
Miłoszyce 19.4.1968 r.
Sygn. 2605.
42. Św. Katarzyna. Rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie. Święta trzyma w prawej ręce koło, w lewej miecz, wys. 70 cm.
Sygn. 136.
43. Św. Katarzyna. Rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona, z mieczem i kołem, wiek XV, wym. 92 cm.
Stare Miasto k. Namysłowa.
Kn 2523.
Sygn. 179.
44. Św. Katarzyna. Święta trzyma w prawej ręce miecz, na głowie korona, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XV, wys. 50 cm.
Powiat Lwówek Śląski.
Kn 2739.
Sygn. 2253.
45. Św. Jadwiga. Rzeźba przyścienna w drzewie, gotycka, wym. 41 cm.
Kn 888.
Sygn. 503.
46. Św. Małgorzata. Rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona, u stóp świętej smok, wiek XV, wym. 92 cm.
Stare Miasto k. Namysłowa.
Kn 2524.
Sygn. 178.
47. Św. Małgorzata ze smokiem. Rzeźba w drzewie, święta w koronie z rozpuszczonymi włosami, koniec XV wieku, wym. 85 cm.
Kn 1147.
Sygn. 216.
48. Św. Maria Magdalena. Figura wolno stojąca, wykonana w drzewie, polichromowana, rok 1450, wys. 102 cm.
Kn 2640.
Sygn. 38.
49. Św. Maria Magdalena. Płaskorzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wiek XV, wys. 53 cm.
Gierczyn.
Kn 2161.
Nowack, 32.
- Sygn. 139.
50. Św. Maria Magdalena. Rzeźba półprzyścienna w drzewie, stojąca, wiek XV, wym. 78 cm.
Sygn. 202.
51. Męczennicy z Legii Tebańskiej. Rzeźba, drzewo, polichromowana, wiek XV, dwie części, wym. 62 cm.
Sygn. 3224.
52. Apostoł. Rzeźba wykonana w drzewie, przyścienna, święty podtrzymuje lewą ręką wielką banierolę, zabarwienie płaszcza brązowe, rok 1420.
Kn 1.
Sygn. 32.
53. Popiersie apostoła, z predelli, rzeźba w drzewie, wiek XV, wys. 28 cm.
Zórawina.
Kn 1878.
Sygn. 163.
54. 12 figur apostołów. Rzeźby przyściennie w drzewie, wiek XV. W 1950 r. zdjęto polichromię i pozostawiono naturalny kolor drzewa, wym. 64 cm.
Drozków, pow. Zary.
Kn 1493.
Nowack, 28.
Sygn. 171.
55. Apostoł. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XIV, wym. 143 cm.
Sygn. 189.
56. Apostoł. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XIV, wym. 143 cm.
Sygn. 190.
57. Apostoł. Rzeźba gotycka, wiek XV. Depozyt Maniów Wielki, 1969 r.
Sygn. 2647.
58. Apostoł. Rzeźba gotycka, wiek XV. Depozyt Maniów Wielki, 1969 r.
Sygn. 2648.
59. Św. biskup (?). Rzeźba przyścienna w drzewie, gotycka, wym. 42,5 cm.
Kn 888.
Sygn. 504.
60. Św. biskup (?). Rzeźba, drzewo, wym. 145 cm.
Sygn. 3362.
61. Święty. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 56 cm.
Minkowice Oławskie.
Kn 1035.

Sygn. 195.

62. Popiersie świętego. Rzeźba w drzewie, z predelli, przyścienna, wiek XV, wym. 34 cm.
Sygn. 198.

63. Święty (?). Rzeźba gotycka, polichromowana, wym. 195 cm.
Sygn. 3302.

64. Święta (?). Rzeźba w drzewie lipowym przyścienna, rok 1400, wys. 63 cm.
Sygn. 140.

65. Popiersie świętej. Rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XV, wym. 35 cm.
Sygn. 196.

66. Święta (?). Rzeźba przyścienna, w drzewie, postać w koronie, wiek XV, wym. 62 cm.
Sygn. 5 4.

67. Święta (?). Gotyk, rzeźba, drzewo, wym. 100 cm.
Sygn. 3363.

68. Święta (?). Gotyk, rzeźba, wym. 134 cm.
Sygn. 3366.

f. Ołtarze średniowieczne, tryptyki

1. Ołtarz Koronowanie Matki Boskiej. Tryptyk, rzeźba w drzewie, środkowa część: Chrystus i Najświętsza Maryja Panna po ukoronowaniu, z boku św. Dorothea, Jadwiga, Małgorzata, Katarzyna, na skrzydłach apostołowie i prorocy. Ostatnia ćwierć XIV wieku (1370—1380). Pracownia śląska, wym. 192×120 cm.

Pochodzi z Pełcznicy, pow. Świdnica. Depozyt w Muzeum Narodowym we Wrocławiu, na wystawie stałej od 1948 roku.

Kn 2228.

Lutsch, II, 255.

Nowack, 27.

Braun — Wiese, 33.

Wiese, 59 tabl. 57.

Ziomecka, Rzeźba, 47.

Sygn. 2.

2. Środek ołtarza szafkowego z figurami drewnianymi, w środku większa figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem, po bokach w dwóch kondygnacjach mniejsze figury czterech św. dziewic: Katarzyny, Małgorzaty, Barbary, Doroty. Ślady polichromii oryginalnej, początek XV wieku, wym. 132×122 cm.

Marcinowice (Mertzdorff), par. Mściwojów.

Kn 1635.

Nowack, 107.

Sygn. 120.

3. Św. Hieronim. Tryptyk, płaskorzeźba z predellą, środkowa część: św. Hieronim, obok lew, na pierwszym planie klęczący kanonik, na skrzydłach: św. Jan Chrzyciel, św. Jan Ewangelista, na odwrocie skrzydeł cztery ewangelisści, predella: Chrystus upadający pod krzyżem, rok 1504 (1506), wym. 167×228 cm. Tryptyk został wykonany w r. 1503 z polecenia egzekutorów testamentu kanonika wrocławskiego Mikołaja Merborta, humanisty, z przeznaczeniem dla katedry we Wrocławiu.

Wrocław — katedra, kościół w Minkowicach Oławskich.

Kn 1036.

Nowack, 83.

Ziomecka, Rzeźba, Tryptyk.

P. Knötel: Zur Geschichte des Minkener Altäre im Diözesanmuseum. *Z. des Vereins f. Gesch. Schles.* Bd 60: 1926 s. 52—59. W 1902 r. przekazano z Minkowic Oławskich do Muzeum Archidiecezjalnego dwa ołtarze. Fotografie ich zamieszcza *Schles. Vorzeit* (N.F. Bd 7 tabl. VI—VII).

Jungnitz (Das Breslauer Diözesanmuseum s. 8—9) przypuszcza, że jeden z tych ołtarzy mógł pochodzić ze średniowiecznego kościoła w Minkowicach. Wyrażano też opinię, że ołtarz ten „aus einem österreichischen Kloster erworben sein solle”. Otwartą pozostawała kwestia, skąd pochodził drugi ołtarz. Kościół w Minkowicach Oławskich wybudowano z drzewa w r. 1717.

P. Knötel podał, że „beide Altäre haben einst im Breslauer Dome gestanden”. Za biskupa Fryderyka kardynała Hessena (1671—1682), kiedy to do katedry wrocławskiej wprowadzono wystrój barokowy, stare ołtarze dawano ubogim wiejskim kościołom, a częściowo odsyłano do krypty św. Krzyża we Wrocławiu. *Por. Schles. Kirchenblatt.* Jg 49: 1853 s. 193.

4. Św. Anna Samotrzecia, ołtarzyk szafkowy, w środku figura, skrzydła malowane, cztery święte (Katarzyna, Jadwiga, Barbara, Elżbieta), na odwrocie dwie święte, rzeźba w drzewie, około 1500 roku, wym. 86×21 cm.

Nowack, 110.

Sygn. 488.

5. Oplakiwanie Chrystusa, tryptyk, środkowa część płaskorzeźba, na złotym tle

krzyż i Jerozolima, na zboczach grupa 3 niewiast i 3 mężczyzn oplakujących Chrystusa, skrzydła malowane: św. Andrzeja i św. Wawrzyniec, rok 1506, wym. 164×266 cm.

Stabłowice, pow. Wrocław.

Kn 1038.

Nowack, 73.

Sygn. 6.

6. Ołtarz szafkowy — pentaptyk, wypełniony 15-ma figurami drewnianymi i 10 obrazami malowanymi na odwrocie, w środkowej części duże figury Matki Boskiej z Dzieciątkiem, św. Jakuba Starszego i św. Barbary. Po bokach w dwu kondygnacjach mniejsze figury 12 apostołów, malowane na odwrocie, na następnych skrzydłach sceny Męki Pańskiej, rok 1503, wym. dużych figur 150 cm, małych 68—70 cm, całości 199×336 cm.

Przeclaw, pow. Szprotawa.

Nowack, 39.

Sygn. 114.

7. Matka Boska z Dzieciątkiem i apostołami, pentaptyk, płaskorzeźby, malowane, środkowa część: Matka Boska z Dzieciątkiem i apostołami, obok św. Andrzeja i św. Anna Samotrzecia, na skrzydłach po 6 apostołów, na odwrocie skrzydeł malowidła, początek XVI wieku, wym. 181×314 cm.

Mirocin Średni, pow. Kozuchów.

Kn 1039.

Nowack, 88.

Sygn. 16.

8. Środek ołtarza szafkowego z figurami drewnianymi. W środku większa figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem, po bokach w dwóch kondygnacjach mniejsze figury św. Brygidy, Barbary, Katarzyny, Doroty, XV wiek, przemalowany wym. 145×95 cm.

Sygn. 121.

9. Środkowa część ołtarza szafkowego. Scena z trzema figurami drewnianymi, w środku Matka Boska, obok św. Jadwiga Śląska i św. Barbara, u dołu trzy relikwiarze, wiek XV — XVI, wym. 180×130 cm.

Pasiecznik, pow. Lubań.

Sygn. 126.

10. Tryptyk, ołtarz szafkowy, szafa środkowa, Madonna tronuująca, otoczona dwoma aniołami i czterema świętymi dziećmi, skrzydła boczne podzielone na cztery kwatery, na których umieszczone są rzeźby w grupach trójosobowych, rzeźby, drzewo lipowe, szafa — sosna, całość polichromowana barwnie, wiek XV—XVI, wym. szafy 173×140 cm, wym. skrzydeł 140×70×11 cm.

Obórki, pow. Brzeg.

Sygn. 2537.

11. Tryptyk, ołtarz szafkowy z figurą Madonny i Dzieciątkiem w środku, na skrzydłach malowane, postacie św. Piotra, Pawła, Fabiana i Sebastiana; na odwrocie św. Barbary i św. Andrzeja, wiek XVI, wym. 153×117 cm.

Z Rudna.

Kn 1029.

Nowack, 149.

Sygn. 293.

12. Tryptyk gotycki, środek: św. Anna Samotrzecia, św. Jan Chrzciciel, Barbara; skrzydło lewe — Jakub Starszy; skrzydło prawe — święty z książką; predella — 3 popiersia świętych.

Złotoryja.

Sygn. 2539.

13. Pentaptyk gotycki z Najświętszą Maryją Panną, rok 1507.

Ocice, pow. Bolesławiec, 5.XII.1967 r.

A. Ziomecka: Mistrz lubińskich figur. *Rocz. Szt. śl.* T. 8: 1971 s. 33.

Sygn. 2600.

14. Tryptyk gotycki, brak kompletu, wym. 187×140 cm.

Z Kościelnik Średnich.

Sygn. 3245.

15. Fragment skrzydła tryptyku ołtarzowego oraz popiersie Matki Bożej, wym. 63×37 cm.

Sygn. 3283.

16. Tryptyk, pole środkowe: Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem, św. Katarzyna, św. Barbara; skrzydła boczne wypełniają figury świętych (8), na dole dwie figurki (relikwiarzyki). Drobne uszkodzenia.

Pochodzi z kościoła ze Świn. Do roku 1969 był wystawiony w kościele św. Marcina we Wrocławiu.

Sygn. 3465.

B. RENESANS

a. Bóg Ojciec

1. Bóg Ojciec, popiersie drewniane, rzeźba przyścienna, początek XVI wieku, wym. 42 cm.
Sygn. 1223.
2. Bóg Ojciec, rzeźba renesansowa, drzewo.
Depozyt Maniów Wielki, 1969 r.
Sygn. 2649.

b. Chrystus Pan

1. Szopka, płaskorzeźba w drzewie, św. Rodzina, z prawej strony dziewczyna klepiąca bieliznę, u góry pasące się owce, początek XVI wieku, wym. 53×48 cm.
Kn 2287.
Nowack, 66.
Sygn. 155.
 2. Ukrzyżowanie, płaskorzeźba w drzewie, Chrystus na krzyżu wśród łotrów, pod krzyżem stoi Matka Boża, św. Jan i św. Maria Magdalena oraz Longinus na koniu, wiek XVI, wym. 60×53 cm.
Sygn. 291.
 3. Chrystus Pan na tronie, rzeźba w drzewie wolno stojąca, początek XVI wieku, wym. 53×34 cm.
Sygn. 509.
 4. Ołtarzyk mały drewniany, renesansowy, z rzeźbami przedstawiającymi Ukrzyżowanie, wym. 93,5×58 cm.
Duszniaki Zdrój.
Sygn. 2390.
 5. Korpus Chrystusa, rzeźba bez rąk, drzewo polichromowane, wiek XVI, wym. 60 cm.
Sygn. 2809.
 6. Podstawa ołtarzowa, drzewo, polichromia. Scena Ostatniej Wieczerzy. Wiek XVI (?).
Podstawa do roku 1969 była wystawiona w kościele św. Marcina we Wrocławiu.
Sygn. 3467.
- c. Najświętsza Maryja Panna
1. Św. Rodzeństwo, obraz malowany na płótnie, z centralnymi figurami Matki Boskiej z Dzieciątkiem i św. Anną, przedstawia wszystkich krewnych Chry-

- stusa Pana, koniec XVI wieku, wym. 105×90 cm.
Sygn. 113.
2. Matka Boska, św. Jan i św. Maria Magdalena pod krzyżem, rzeźba pełna w drzewie, początek XVI wieku, wys. 110 cm.
Sygn. 151.
 3. Matka Boska z Dzieciątkiem. Matka Boska trzyma w prawej ręce dziecko Jezus z jabłkiem, w lewej winne grona. Popiersie, rzeźba w drzewie, przyścienna, wydrążona od tyłu, polichromowana, początek XVI wieku, wym. 60 cm.
Jezzkotle.
Kn 2068.
Nowack, 188.
Sygn. 1809.
 4. Pieta, rzeźba przyścienna w drzewie, stojąca, renesansowa, wiek XVI, wym. 60×42 cm.
Kn 971.
Sygn. 203.
 5. Środek ołtarza szafkowego, rzeźba z trzema figurami: Madonny z Dzieciątkiem, św. Barbary i św. Katarzyny, wykonana w drzewie, przyścienna, wiek XVI, wym. 133×102 cm.
Kn 882.
Sygn. 271.
 6. Matka Boska Bolesna, rzeźba w drzewie stojąca, przyścienna, początek XVI wieku, wym. 82 cm.
Sygn. 275.
 7. Madonna z Dzieciątkiem trzymającym ptaszka, rzeźba stojąca, przyścienna, wykonana w drzewie, wiek XVI, wym. 84 cm.
Sygn. 277.
 8. Trzy figurki. Matki Boskiej, św. Jana i św. Marii Magdaleny, rzeźba pełna w drzewie, jaskrawo pomalowana, wiek XVI, wym. 22×16.
Sygn. 286.
 9. Madonna z Dzieciątkiem, grawiura na kości położonej cienką warstwą na płycie drewnianej, wiek XVI, wym. 22×10 cm.
Kn 1743.

Sygn. 417.

10. Pieta, rzeźba w drzewie, koniec XVI wieku, wym. 77×59 cm.

Kopitz.

Sygn. 1214.

11. Matka Boska z Dzieciątkiem, św. Piotr i Paweł, św. Jadwiga. Środkowa część ołtarza — Matka Boska na lwie, rzeźby w drzewie, korona żelazna, przemalowana, wym. 157 cm.

Zelazno.

Sygn. 2382.

12. Figura Matki Boskiej, rzeźba wykonana w drzewie, wiek XVI.

Wrocław, Kościół św. Stanisława i Doroty, 1966 r.

Sygn. 2554.

13. Matka Boska i św. Jan pod krzyżem, rzeźba, drzewo, renesans, wym. 76 cm.

Sygn. 3226.

14. Matka Boska, figura drewniana, polichromowana, wiek XVI.

Sygn. 3545.

d. Święci

1. Św. Mikołaj, rzeźba w drzewie, przyścienna, prawdopodobnie z warsztatu Beinharta, ucznia Wita Stwosza, prawa ręka uszkodzona, początek XVI wieku, pomalowana na biało w XVIII w. wys. 112 cm.

Godziszów, pow. Jawor.

Nowack, 178.

Lutsch, III, 416.

Braun — Wiese, 133.

Sygn. 96.

2. Św. Katarzyna, rzeźba w drzewie przyścienna, prawdopodobnie z warsztatu Beinharta, ucznia Wita Stwosza, początek XVI wieku, pomalowana na biało w XVIII w., wys. 105 cm.

Godziszów, pow. Jawor.

Nowack, 168.

Lutsch, III, 416.

Braun — Wiese, 133.

Sygn. 97.

3. Św. Anna Samotrzecia, rzeźba w drzewie, przyścienna, prawdopodobnie dzieło z warsztatu wrocławskiego Jakuba Beinharta, ucznia Wita Stwosza, wiek XVI, pomalowana na biało w XVIII w., wys. 103 cm.

Godziszów, pow. Jawor.

Nowack, 176.

Braun — Wiese, 133.

Sygn. 100.

4. Predella ze sceną ścięcia św. Jana Chrzciciela i uczta u Heroda, płaskorzeźba w drzewie, początek XVI wieku, wym. 119×68 cm.

Z okolic Zagania.

Nowack, 43.

Sygn. 106.

5. Św. Wincenty Diakon, rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, początek XVI wieku, wys. 72 cm.

Sygn. 133.

6. Św. Anna Samotrzecia, rzeźba przyścienna w drzewie, Matka Boska z książką w ręku, wiek XVI, wym. 59×35 cm. Kn 973.

Sygn. 174.

7. Św. Mikołaj, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XVI, wym. 129 cm.

Sygn. 201.

8. Męczeństwo św. Wincentego Diakona, płaskorzeźba w drzewie, scena męczeństwa na stosie, wiek XVI, wym. 58×48 cm.

Sygn. 204.

9. Św. Małgorzata ze smokiem, skrzydło ołtarza szafkowego, rzeźba przyścienna w drzewie, koniec XVI wieku, wym. 100×38 cm.

Sygn. 292.

10. Skrzydło ołtarza szafkowego, rzeźby przyściennie, u góry św. Roch, u dołu św. Walenty, wiek XVI, figury przemalowane, wym. 155×57 cm.

Bukowica, pow. Szprotawa.

Nowack, 50.

Sygn. 294.

11. Skrzydło ołtarza szafkowego, figury przyściennie w drzewie, u góry św. Marcin, u dołu św. Krzysztof, wiek XVI, figury przemalowane, wym. 155×57 cm.

Bukowica, pow. Szprotawa.

Sygn. 295.

12. Św. Barbara, rzeźba przyścienna w drzewie, połowa XVI wieku, przemalowana, wym. 118 cm.

Kn 885.

Sygn. 302.

13. Św. Katarzyna Aleksandryjska, rzeźba przyścienna w drzewie, połowa XVI wieku, przemalowana, wym. 120 cm. Sygn. 303.
14. Święty biskup (?), rzeźba w drzewie, przyścienna, renesansowa, wym. 60 cm. Sygn. 1345.
15. Głowa biskupa, rzeźba w drzewie, przyścienna, renesansowa, postać w infule, wym. 29 cm. Sygn. 1346.
16. Święty (?), rzeźba w drzewie, przyścienna, w prawej ręce trzyma małe jagnię, napis Johannes Scholtz, rok 1605, wym. 60 cm. Sygn. 1347.
17. Święta — figura stojąca, święta w koronie z rozpuszczonymi włosami, rzeźba w drzewie, wydrążona, początek XVI wieku, wym. 101 cm. Sygn. 2243.
18. Św. Katarzyna z mieczem i kołem, rzeźba w drzewie, wydrążona od tyłu, stojąca, wiek XVI, wym. 149 cm. Nowack, 60.
- Sygn. 2359.
19. Św. Hieronim, figura, drzewo, wiek XVI, wym. 86 cm. Tyniec Mały, 18.9.1967 r. Sygn. 2592.
20. Św. Elżbieta (?), figura, drzewo, wiek XVI, wym. 86 cm. Tyniec Mały, 18.9.1967 r. Sygn. 2593.
21. Św. Jan Ewangelista (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XVI. Sygn. 3544.
22. Dwie figury niewiast, drzewo, polichromowane, renesans. Sygn. 3247.
23. Święta w koronie z koszykiem i książką, płaskorzeźba drewniana, polichromowana, wiek XVI. Tyniec Mały. Sygn. 3678.

e. Tabernakula

1. Tabernakulum, drzewo, renesans, wym. 63 cm. Sygn. 3229.

C. BAROK

a. Bóg Ojciec

1. Bóg Ojciec, rzeźba w drzewie, polichromowana, barok, przemalowana, wym. 100 cm. Piskorzów, 1962 r. Sygn. 2584.

b. Chrystus Pan

1. Mąż Boleści, Chrystus Ubiczowany, ociekający krwią. Rzeźba pełna w drzewie, wiek XVII, wym. 140 cm. Kn 2634. Sygn. 180.
2. Św. Rodzina, model ołtarza w drzewie, wiek XVII, wym. 47 cm. Kn 886. Sygn. 205.
3. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba pełna w drzewie, szata pozłacana, wiek XVII, wym. 73 cm. Sygn. 239.

4. Ostatnia Wieczerza, płaskorzeźba w drzewie, wiek XVII, wym. 64×45 cm. Kn 1145. Sygn. 282.
5. Ostatnia Wieczerza, płaskorzeźba drewniana, wiek XVII, wym. 51×41 cm. Sygn. 283.
6. Chrystus leżący w grobie, rzeźba drewniana, wiek XVII, wym. 97 cm. Kn 2785. Sygn. 301.
7. Chrystus Ukrzyżowany, scena: z prawej strony widoczny św. Longin na koniu z dzidą, z lewej Matka Boska ze św. Janem Ewangelistą, rzeźba wykonana w drzewie, wypukła, wiek XVIII, wym. 77×67 cm. Sygn. 1813.
8. Posąg Chrystusa Bolesnego, rzeźba pełna w marmurze śląskim, być może, że jest to dzieło z warsztatu rzeźbiarza J. Urbańskiego, autora figury Matki

Boskiej przed katedrą, koniec XVII wieku, wym. 185 cm.
Sygn. 2251.

9. Ostatnia Wieczerza, płaskorzeźba barokowa, wykonana w drzewie, wym. 72×37 cm.
Sygn. 2513.

10. Korpus Chrystusa, rzeźba, wiek XVII (?).
Sygn. 2543.

11. Dziecię Jezus, rzeźba w drzewie, rok 1797, wym. 30 cm.
Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2694.

12. Krucyfiks, korpus brunatny, barokowy, wym. 75 cm.
Sygn. 2979.

13. Zdjęcie z Krzyża, drzewo, rzeźba, rok 1699, wym. 55×35 cm.
Sygn. 3057.

14. Chrystus (?). Postać na obłoku w pozycji siedzącej, figura drewniana, polichromowana, wiek XVII.
Sygn. 3534.

15. Korpus Chrystusa, drewno, wiek XVII.
Sygn. 3590.

c. Aniołowie

1. Anioł, ujęcie anioła o szeroko rozpiętych skrzydłach, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XVII, wym. 107 cm.
Sygn. 272.

2. Główką aniołka, rzeźba w drzewie, barokowa, wym. 27 cm.
Sygn. 1282.

3. Aniołek grający, rzeźba pełna w drzewie, barokowa, wym. 45 cm.
Sygn. 2320.

d. Najświętsza Maryja Panna

1. Opłakiwanie Chrystusa, rzeźba wykonana w drzewie, stojąca; Matka Boska opłakuje Chrystusa, którego podtrzymują dwaj aniołowie, rok 1613, wym. 48×45 cm.
Sygn. 122.

2. Matka Boska z Dzieciątkiem na księ-

życu, rzeźba przyścienna w drzewie; Matka Boska w prawej ręce trzyma berło, w lewej Dzieciątko, wiek XVII, wym. 122 cm.
Kn 1492.
Sygn. 177.

3. Madonna z Dzieciątkiem i różańcem na kuli ziemskiej, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 53 cm.
Czechosłowacja.
Kn 2389.
Sygn. 252.

4. Madonna na kuli ziemskiej, rzeźba w drzewie na postumencie; postać Madonny jedną nogą deptce węża, drugą stoi na księżycu, wiek XVII, wym. 60 cm.
Sygn. 253.

5. Madonna z Dzieciątkiem, figurka drewniana, głowa Madonny i Dzieciątko z kości słoniowej, wiek XVII, wym. 25 cm.
Kn 2465.
Sygn. 421.

6. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba pełna w drzewie, w kolorze czerwonym i niebieskim, Dzieciątko trzyma w ręce ptaszka, wym. 28 cm.
Kn 887.
Sygn. 423.

7. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba przyścienna w drzewie, Madonna w białej szacie i srebrnym płaszczu, wym. 29 cm.
Sygn. 424.

8. Najświętsza Maryja Panna, rzeźba pełna w drzewie barokowa, korona z gwiazd, u stóp Maryi dwie główki aniołków, wym. 41 cm.
Wrocław.
Kn 1370.
Sygn. 425.

9. Figura Matki Boskiej Bolesnej, rzeźba pełna, barokowa, wykonana w marmurze śląskim, być może, że stanowi dzieło z warsztatu rzeźbiarza J. Urbańskiego, autora figury Matki Boskiej przed katedrą, koniec XVII wieku, wym. 185 cm.
Sygn. 2251.

10. Matka Boska z Dzieciątkiem, obraz malowany na płótnie, postać klęczącej św. Katarzyny, wiek XVII.

Sygn. 2333.

11. Matka Boża, rzeźba, drzewo, wiek XVII.

Sygn. 2812.

12. Matka Boska siedząca na tronie z Dzieciątkiem, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVII.

Sygn. 3546.

13. Głowa Matki Boskiej (?), figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVII.

Sygn. 3555.

14. Pieta, figura drewniana, wiek XVII.

Sygn. 3635.

e. Święci

1. Św. Dionizy, rzeźba w drzewie wolno stojąca, święty z pastorałem i mieczem, wiek XVII, wym. 64 cm.

Sygn. 206.

2. Popiersie św. Jana Chrzciciela, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XVII, wym. 44 cm.

Sygn. 269.

3. Św. Jerzy na koniu ze smokiem, rzeźba pełna w drzewie, w formie pomnika barokowego, rok 1643, odnowiona w 1970 roku, wym. 67×53 cm.

Dzierżonów, kościół parafialny.

Nowack, 97.

Sygn. 270.

4. Św. Jan Chrzciciel, rzeźba stojąca, półprzyścienna, wydrążona od tyłu, święty w lewej ręce trzyma książkę i baranka, w prawej krzyż, wiek XVII, wym. 151 cm.

Paczków.

Nowack, 195.

Sygn. 298.

5. Św. Wincenty Diakon, rzeźba stojąca, wydrążona od tyłu, pomalowana na biało, wiek XVII, wym. 100 cm.

Sygn. 304.

6. Św. Aleksy, rzeźba w drzewie, przedstawia postać leżącą z rękopisem w ręku, wiek XVII, wym. 200 cm.

Krzeszów k. Krzeszowa.

Nowack, 120.

Sygn. 306.

7. Św. Piotr i św. Paweł żegnający się,

grupa barokowa w drzewie jaskrawo pomalowana, wym. 31×24 cm.

Kn 1990.

Sygn. 426.

8. Św. Piotr Apostoł, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 30 cm.

Sygn. 427.

9. Św. Paweł Apostoł, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, z mieczem i księgą, wym. 30 cm.

Sygn. 428.

10. Św. Jan Ewangelista, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, trzymający w ręku kielich, wym. 30 cm.

Sygn. 429.

11. Św. Andrzej Apostoł oparty o krzyż, w ręku księga, figura barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 30,5 cm.

Sygn. 430.

12. Św. Jakub Starszy Apostoł, w ręku wałek i księga, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 31 cm.

Sygn. 431.

13. Św. Barłomiej Apostoł, święty trzyma w ręku nóż i księgę, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 30 cm.

Sygn. 432.

14. Św. Maciej Apostoł, święty trzyma w ręku topór i księgę, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 30,5 cm.

Sygn. 433.

15. Św. Jakub Mniejszy Apostoł, święty trzyma w ręku księgę i pałkę, figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 30 cm.

Sygn. 434.

16. Św. Szymon Apostoł, święty trzyma w ręku piłę i księgę, figurka barokowa rzeźbiona w drzewie, wym. 30 cm.

Sygn. 435.

17. Św. (apostoł?), figurka barokowa, rzeźbiona w drzewie, wym. 31 cm.

Sygn. 437.

18. Św. Tomasz Apostoł, święty trzyma w ręku lancę i księgę, figurka barokowa rzeźbiona w drzewie, wym. 30,5 cm.

Sygn. 436.

19. Św. Antoni Padewski. Scena zachwycenia, płaskorzeźba w drzewie, w

owalnych ramach, wiek XVII, odmalowana w 1846 roku, wym. 77×64 cm.
Wrocław — Urszulanki.

Kn 432.
Sygn. 2239.

20. Św. Franciszek z Asyżu, obraz malowany na płótnie, koniec XVII wieku, wym. 135×104 cm.
Sygn. 2332.

21. Mojżesz, rzeźba w drzewie, polichromowana, barokowa, wym. 125 cm.
Piskorzów, 1962 r.

Sygn. 2585.

22. Trzech Króli, rzeźba w drzewie, wiek XVII.
Sygn. 2504.

23. Rzeźba barokowa, w drzewie, wym. 19 cm,
Kn 2283.
Sygn. 2290.

24. Święta w stroju zakonnym, figura drewniana, złożona, przyścienna, wiek XVII.
Sygn. 3547.

25. Święta w stroju zakonnym, figura drewniana, złożona, przyścienna, wiek XVII.

Sygn. 3548.

26. Postać świętego z księgą, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVII.

Sygn. 3554.

27. Święty (?), rzeźba pełna w drzewie, wiek XVII, wym. 87 cm.
Sygn. 1267.

f. Różne

1. Model ołtarza Matki Boskiej Karmiącej; Bogarodzica karmiąca Dziecię siedzi na tronie z symbolami ewangelistów, nad którym widnieje baldachim w otoczeniu aniołów, rok 1690, wym. 190×162 cm.

Krzyszów.
Nowack, 116.
Sygn. 79.

2. Kariatyda, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XVII, wym. 175 cm.
Sygn. 284.

3. Pulpit, z roku 1697, wym. 145 cm.
Sygn. 3246.

4. Kartusz, drzewo, polichromia, rok 1676, wym. 95×72 cm.
Sygn. 3347.

D. ROKOKO

a. Bóg Ojciec

1. Bóg Ojciec, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 52 cm.
Sygn. 612.

2. Bóg Ojciec, rzeźba w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 75 cm.
Sygn. 1277.

3. Bóg Ojciec, barok, wym. 45×35 cm.
Żelazno.
Sygn. 2515.

4. Bóg Ojciec, rzeźba, drzewo, wiek XVIII.
Sygn. 2816.

5. Bóg Ojciec, rzeźba, drzewo, barok, wym. 83 cm.
Sygn. 3255.

6. Bóg Ojciec z kulą ziemską, rzeźba w drzewie, wym. 95 cm.
Sygn. 3369.

7. Bóg Ojciec, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3543.

b. Chrystus Pan

1. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba pełna w drzewie, rok 1754, wym. 60 cm.
Sygn. 217.

2. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XVIII, wym. 33 cm.
Kn 2311.
Sygn. 248.

3. Chrystus leżący w grobie, rzeźba drewniana, wiek XVIII, wym. 87 cm.
Wrocław.
Kn 2060.
Sygn. 300.

4. Szopka rzeźbiona w drzewie, 11 figur, 5 zwierząt, u góry aniołek, wiek XVIII, wym. 80×60 cm.
Hertwigswalde k. Paczkowa.

- Nowack, 117.
Sygn. 585.
5. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba pełna w drzewie, korona późniejsza, wym. 88 cm.
Sygn. 598.
6. Symbole Męki Pańskiej, rzeźba w drzewie, wym. 36 cm.
Sygn. 613.
7. Chrystus, rzeźba w drzewie, wym. 69 cm.
Sygn. 618.
8. Chrystus Ukrzyżowany, figurka, rzeźba w drzewie, wym. 25 cm.
Sygn. 619.
9. Chrystus Ukrzyżowany, figurka, rzeźba w drzewie, wym. 25 cm.
Sygn. 620.
10. Chrystus Ukrzyżowany, figura, rzeźba w drzewie, wym. 80 cm.
Sygn. 624.
11. Ostatnia Wieczerza, płaskorzeźba w drzewie, wym. 153×112 cm.
Stara Kamienica.
Sygn. 1216.
12. Chrystus Pan, rzeźba pełna w drzewie, postać Chrystusa przywiązana do słupa, wym. 116 cm.
Ziębice.
Sygn. 1276.
13. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba w drzewie, wym. 62 cm.
Sygn. 1278.
14. Chrystus Ukrzyżowany, rzeźba w drzewie, figura, wym. 90 cm.
Kn 756.
Sygn. 1285.
15. Chrystus Ukrzyżowany, rzeźba w drzewie, figura, ślady złocenia, wym. 69 cm.
Sygn. 1286.
16. Dwie figurki: Chrystus klęczący i św. Jan Chrzestiel, rzeźba pełna w drzewie, wolno stojąca, polichromowana, wiek XVII, odnowiona w 1850 roku.
Sygn. 2161.
17. Chrystus na krzyżu, wiek XVIII, wym. 124 cm.
Sygn. 2514.
18. Chrystus frasobliwy, rzeźba pełna w drzewie, naturalnej wielkości, postać siedząca na cokole, zakonserwowana.
Nowogrodziec, 1961 r.
Sygn. 2541.
19. Boże Narodzenie, obraz na płótnie, olejny, wiek XVIII, wym. 113×87 cm.
Tyniec Mały, 18.9.1967 r.
Sygn. 2593.
20. Święta Rodzina, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 27 cm.
Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2685.
21. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba w drzewie, polichromia, uszkodzona, wiek XVIII, wym. 74 cm.
Sygn. 2808.
22. Chrzest Pana Jezusa, nakrycie od chrzcimcy, rzeźba, drzewo, złocona, wiek XVIII.
Sygn. 2840.
23. Głowa Chrystusa.
Sygn. 2905.
24. Emblematy Męki Pańskiej, rzeźba, drzewo.
Sygn. 2947.
25. Ukrzyżowanie, pod krzyżem stoi Matka Boża i św. Jan Ewangelista, rzeźba, drzewo, polichromia, wym. 44 cm.
Sygn. 2978.
26. Święta Rodzina w drodze do Egiptu, umieszczenie w szafeczce, drzewo, polichromowane, wiek XVIII.
Sygn. 3035.
27. Postać Chrystusa z aniołkiem, rzeźba wykonana z korzenia.
Sygn. 3221.
28. Chrystus w grobie, rzeźba, drzewo, polichromowane, postać w trumnie szklanej.
Sygn. 3249.
29. Pan Jezus siedzący, drzewo, polichromowane.
Sygn. 3309.
30. Chrystus Zmartwychwstały, rzeźba, drzewo, konsolka, wym. 85 cm.
Sygn. 3326.
31. Chrystus w cierniowej koronie, fi-

gura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.

Sygn. 3473.

32. Chrystus Zmartwychwstały, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.

Sygn. 3510.

33. Ramię Ukrzyżowanego Chrystusa, drzewo, polichromowane, wiek XVIII.

Sygn. 3637.

c. Najświętsza Maryja Panna

1. Matka Boska Bolesna, figurka barokowa w drzewie, wiek XVII, wym. 9 cm.

Kn 2485.

Sygn. 447.

2. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 46 cm.

Sygn. 220.

3. Madonna z Dzieciątkiem na tronie, rzeźba przyścienna, stojąca, wykonana w drzewie, wiek XVII—XVIII, przemalowana, wym. 58 cm.

Sygn. 257.

4. Koronacja Najświętszej Maryi Panny, rzeźba wolno stojąca, przyścienna, wykonana w drzewie, wiek XVIII, przemalowana, wym. 72×48 cm.

Sygn. 258.

5. Madonna na księżycu, rzeźba przyścienna w drzewie, wiek XVIII, przemalowana, wym. 58 cm.

Sygn. 260.

6. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, przemalowana, wym. 72 cm.

Sygn. 261.

7. Koronacja Matki Boskiej, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wiek XVIII, przemalowana, wym. 95×52 cm.

Sygn. 262.

8. Madonna z Dzieciątkiem na księżycu i w glorii, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, przemalowana, wym. 62×60 cm.

Sygn. 263.

9. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 63 cm.

Sygn. 281.

10. Matka Boska Bolesna, figurka w drzewie, wym. 13 cm.

Kn 787.

Sygn. 444.

11. Madonna z Dzieciątkiem na tronie, figurka rzeźbiona w drzewie, wym. 12,5 cm.

Kn 1371.

Sygn. 446.

12. Madonna z Dzieciątkiem i św. Elżbieta, płaskorzeźba w drzewie, Madonna jedną ręką trzyma Dzieciątko, w drugiej winogrona, Dzieciątko wyciąga rączki do Elżbiety, która je całuje, wiek XVIII, wym. 30×23 cm.

Szprotawa.

Kn 1406.

Sygn. 481.

13. Ukoronowanie Najświętszej Maryi Panny, Bóg Ojciec i Najświętsza Maryja Panna, brak figury Chrystusa, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 48×27 cm.

Sygn. 511.

14. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 40 cm.

Sygn. 616.

15. Madonna z Dzieciątkiem, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 23 cm.

Sygn. 617.

16. Figura Najświętszej Maryi Panny, rzeźba, drzewo.

Wrocław — kościół św. Stanisława, 1966 r.

Sygn. 2559.

17. Matka Boza, figurka z drzewa, wym. 35 cm.

Dar s. Anicety Solocho, elżbietanki, 15.7.1968 r.

Sygn. 2613.

18. Matka Boska, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 30 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.

Sygn. 2686.

19. Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem, rzeźba, drzewo, polichromowana, złocona, wiek XVIII.

Sygn. 2761.

20. Figurka Matki Boskiej, rzeźba w drzewie, polichromowana, (czerwona, niebieska), wym. 70 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2742.

21. Niepokalana, rzeźba, drzewo, wiek XVIII.

Sygn. 2766.

22. Zwiastowanie, rzeźba pełna w drzewie, złocona, wiek XVIII.

Sygn. 2780.

23. Matka Boska z Dzieciątkiem, grupa umieszczona w kapliczce, rzeźba, drzewo.

Sygn. 2787.

24. Zwiastowanie, rzeźba, drzewo czarne, brak jednej postaci, wiek XVIII.

Sygn. 2818.

25. Matka Boska z Dzieciątkiem, rzeźba w drzewie, polichromia.

Sygn. 3004.

26. Św. Anna uczy Matkę Bożą czytać, rzeźba w drzewie, pomalowana, wym. 39 cm.

Sygn. 3402.

27. Figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem, drzewo, kapliczka, wym. 60 cm.

Sygn. 3453.

28. Matka Boska na kuli ziemskiej, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.

Sygn. 3496.

29. Matka Boska depcząca smoka, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.

Sygn. 3498.

30. Matka Boska i św. Józef, żłóbek bez Dzieciątka, wół, osioł, szopka drewniana, polichromowana i złocona, wiek XVIII.

Sygn. 3624.

31. Pieta. Matka Boska trzyma ciało Chrystusa Pana, drzewo, polichromowane, suknia Matki Boskiej niebieska, płaszcz zielony, na odwrocie, w wydrążeniu, data 1762, wys. 60 cm.

Depozyt parafii św. Henryka we Wrocławiu.
Sygn. 3719.

d. Aniołowie

1. Św. Michał Archanioł, figura stojąca, wykonana w drzewie, półprzyścienna, malowana, biało-złota, skrzydła szeroko

rozpięte. Święty trzyma w prawej ręce miecz, w lewej wagi, wiek XVIII, wys. 130 cm.

Sygn. 85.

2. Aniołek, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 68 cm.

Sygn. 240.

3. Aniołek, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 45 cm.

Sygn. 255.

4. Anioł, rzeźba pełna w drzewie, wolno stojąca, wiek XVIII, przemalowana, wym. 39 cm.

Sygn. 266.

5. Anioł, rzeźba stojąca, pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 65 cm.

Kn 439.

Sygn. 278.

6. Głowica anioła, rzeźba w drzewie, skrzydła połączane, wiek XVIII, wym. 35 cm.

Sygn. 285.

7. Aniołek, trzymający świecznik, figurka drewniana, wym. 20 cm.

Sygn. 422.

8. Anioł, rzeźba w drzewie, połączana, wydrążona od tyłu, wym. 92 cm.

Sygn. 1217.

9. Anioł, rzeźba w drzewie, połączana, wydrążona od tyłu, wym. 87 cm.

Sygn. 1218.

10. Anioł, rzeźba w drzewie, pełna, wym. 60 cm.

Sygn. 1219.

11. Anioł, rzeźba w drzewie, pełna, wym. 60 cm.

Sygn. 1220.

12. Anioł, rzeźba w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 115 cm.

Sygn. 1273.

13. Anioł, rzeźba w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 102 cm.

Ziębice.

Sygn. 1274.

14. Anioł, rzeźba w drzewie, wydrążona od tyłu, wym. 102 cm.

Ziębice.

Sygn. 1275.

15. Aniołek, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 30 cm.
Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2688.
16. Aniołek, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 30 cm.
Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2689.
17. Aniołek, rzeźba, drzewo, brak skrzydeł.
Sygn. 2802.
18. Anioł, rzeźba, drzewo, złocona, wiek XVIII.
Sygn. 2817.
19. Aniołek — putto, drzewo, polichromowane, barok, wym. 71 cm.
Sygn. 3218.
20. Aniołek, rzeźba, drzewo, polichromowane, wiek XVIII, wym. 65 cm.
Sygn. 3225.
21. Anioł, rzeźba w drzewie, wolno stojąca, barok, wym. 105 cm.
Sygn. 3231.
22. Dwa anioły, rzeźby ołtarzowe, drzewo, polichromowane, wym. 83 cm.
Sygn. 3315.
23. Anioł, rzeźba, drzewo, wym. 64 cm.
Sygn. 3324.
24. Aniołek z tablicą Mojżeszową, rzeźba, drzewo, wym. 87 cm.
Sygn. 3336.
25. Anioł, rzeźba, drzewo, wym. 120 cm.
Sygn. 3343.
26. Głowa aniołka ze skrzydełkami, figura drewniana, polichromowana, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3509.
27. Anioł (?), figura drewniana, wiek XVIII.
Sygn. 3511.
28. Anioł, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3523.
29. Anioł, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3525.
30. Anioł z koszem kwiatów na głowie, figura drewniana, polichromowana, złocona, wiek XVIII.
Sygn. 3531.
31. Anioł z koszem kwiatów na głowie, figura drewniana, polichromowana, złocona, wiek XVIII.
Sygn. 3532.
32. Anioł, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3533.
33. Anioł (?), figura drewniana, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3538.
34. Anioł, figura drewniana, złocona, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3556.
35. Anioł (?), drewno polichromowane i złocone, wiek XVIII.
Sygn. 3582.
36. Anioł, wspornik z masy, wiek XVIII.
Sygn. 3599.
37. Anioł grający na flecie. Rzeźba pełna, drzewo, pomalowana na białe ze złotymi obrzeżami, wiek XVIII.
Sygn. 3723.
38. Anioł. Rzeźba pełna w drzewie, pomalowana na białe, skrzydła, złocone, wiek XVIII, wys. 105 cm.
Sygn. 3728.

e. Święci

1. Św. Jan Chrzciciel, figura drewniana, stojąca, półprzyścienna, pomalowana na białe, wiek XVIII, wys. 102 cm.
Sygn. 93.
2. Św. Józef z Dzieciątkiem Jezus na rękach, figura wolno stojąca, pełna, wykonana w drzewie, pomalowana na białe, wiek XVIII, wys. 160 cm.
Sygn. 94.
3. Św. Anna, figura z drzewa, stojąca, przyścienna, wydrążona od tyłu, pomalowana na białe, wiek XVIII, wys. 102 cm.
Sygn. 95.
4. Św. Hieronim, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, postać sie-

- dząca z księgą, w kapeluszu, wiek XVIII, wym. 110 cm.
Paczków.
Sygn. 225.
5. Św. Ambroży, rzeźba przyścienna, wydrążona od tyłu, postać siedząca z pastorałem, wiek XVIII, wym. 118 cm.
Paczków.
Sygn. 226.
6. Św. Grzegorz, papież, postać siedząca, rzeźba przyścienna, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 121 cm.
Paczków.
Sygn. 227.
7. Św. Augustyn, postać świętego z krzyżem i kostygą, rzeźba przyścienna, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 120 cm.
Paczków.
Sygn. 228.
8. Św. Wincenty Diakon, rzeźba stojąca przyścienna, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 101 cm.
Sygn. 229.
9. Św. Elżbieta, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, polichromowana, wiek XVIII, wym. 147 cm.
Boguszów.
Kn 673.
Sygn. 230.
10. Św. Zachariasz, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, polichromowana, wiek XVIII, wym. 147 cm.
Boguszów.
Kn 673.
Sygn. 231.
11. Św. Maria Magdalena, postać klęcząca, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 102 cm.
Sygn. 232.
12. Św. Hieronim z trupią głową, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, u stóp świętego lew, resztki złocenia, wiek XVIII, wym. 67 cm.
Sygn. 233.
13. Św. Augustyn z sercem, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, u stóp dziecko, wiek XVIII, konserwowana w 1970 roku, wym. 60 cm.
Sygn. 234.
14. Św. Grzegorz, papież, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, postać z księgą w rękę, resztki złocenia, wiek XVIII, konserwowana w 1970 r., wym. 65 cm.
Sygn. 235.
15. Św. Ambroży z ułem, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, resztki złocenia, wiek XVIII, wym. 65 cm.
Sygn. 236.
16. Św. Barbara, postać leżąca, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 127 cm.
Sygn. 233.
17. Św. Maria Magdalena, postać klęcząca, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 87 cm.
Sygn. 241.
18. Apostoł z księgą, rzeźba przyścienna w drzewie, stojąca, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 128 cm.
Ziębice.
Sygn. 242.
19. Św. Piotr z kluczem, rzeźba przyścienna, stojąca, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 82 cm.
Sygn. 243.
20. Św. Paweł z mieczem, rzeźba w drzewie stojąca, przyścienna, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 82 cm.
Sygn. 244.
21. Św. Łukasz Ewangelista z wołem i księgą, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 50 cm.
Sygn. 245.
22. Św. Andrzej na tle krzyża, rzeźba stojąca na postumencie, wiek XVIII, wym. 41 cm.
Kn 1577.
Sygn. 246.
23. Św. Elżbieta, rzeźba wolno stojąca, przyścienna, wykonana w drzewie, wydrążona od tyłu, święta podaje pieniądz ubogiemu klęczącemu u jej stóp, polichromowana, wiek XVIII, wym. 84 cm.
Sygn. 249.
24. Św. Jadwiga, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, polichromowana, święta z kościołem, w koronie i płaszczu królewskim, wiek XVIII, wym. 91 cm.

- Sygn. 250.
25. Św. Barbara, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, święta trzyma w rękę kielich z Hostią, polichromowana, wiek XVIII, wym. 107 cm. Wałbrzych. Sygn. 251.
26. Św. Józef, rzeźba w drzewie przyścienna, wiek XVIII, wym. 118 cm. Ziębice. Sygn. 255.
27. Św. Katarzyna, rzeźba wolno stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 108 cm. Sygn. 256.
28. Św. Anna uczy czytać Najświętszą Maryję Pannę, rzeźba stojąca, przyścienna, w drzewie, wiek XVIII, odmalowana w 1924 roku, wym. 43 cm. Sygn. 259.
29. Św. Barbara z mieczem i kielichem, rzeźba przyścienna, stojąca, wykonana w drzewie, wiek XVIII, przemalowana, wym. 70 cm. Sygn. 264.
30. Św. Karol Boromeusz, rzeźba stojąca w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 92 cm. Nowack, 231. Sygn. 267.
31. Św. Jan Nepomucen, rzeźba wykonana w drzewie, stojąca, święty trzyma w rękę palmę i krzyż, wiek XVIII, wym. 85 cm. Sygn. 305.
32. Św. Jan Ewangelista, rzeźba wykonana w drzewie, stojąca, wydrążona od tyłu, postać z kielichem i orłem, w zielonej szacie, wiek XVIII, wym. 75 cm. Sygn. 307.
33. Św. Łukasz, rzeźba wykonana w drzewie, stojąca, postać z atrybutem woła, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 70 cm. Sygn. 308.
34. Św. Lambert, figurka rzeźbiona w drzewie, wym. 27 cm. Sygn. 438.
35. Św. Jan Ewangelista, figurka rzeźbiona w drzewie, wym. 13 cm. Kn 787. Sygn. 445.
36. Św. Jan Ewangelista, figurka barokowa w drzewie, wiek XVII, wym. 9 cm. Kn 2485. Sygn. 448.
37. Św. Hieronim, płaskorzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 28×18 cm. Sygn. 524.
38. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 33 cm. Sygn. 587.
39. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 36 cm. Sygn. 588.
40. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 36 cm. Sygn. 589.
41. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 35 cm. Sygn. 590.
42. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 35 cm. Sygn. 591.
43. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 36 cm. Sygn. 592.
44. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 35 cm. Sygn. 593.
45. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 35 cm. Sygn. 594.
46. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 34 cm. Sygn. 595.
47. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 34 cm. Sygn. 596.
48. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wym. 37 cm. Sygn. 597.
49. Św. Anna uczy Najświętszą Maryję Pannę czytać, rzeźba w drzewie, wym. 40 cm. Sygn. 599.
50. Apostoł, rzeźba w drzewie, wydrą-

- żona od tyłu, w ręku księga i toporek, wym. 58 cm.
Sygn. 600.
51. Apostoł, rzeźba w drzewie, wydrążona od tyłu, w ręku woreczek z księgą, wym. 64 cm.
Sygn. 601.
52. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, w ręku księga, wym. 62 cm.
Sygn. 602.
53. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, w ręku księga, wym. 62 cm.
Sygn. 603.
54. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, wym. 64 cm.
Sygn. 604.
55. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, w ręku księga, wym. 62 cm.
Sygn. 605.
56. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, wym. 59 cm.
Sygn. 606.
57. Św. Piotr Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, w ręku klucz i księga, wym. 60 cm.
Sygn. 607.
58. Św. Jakub Starszy, Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, wym. 63 cm.
Sygn. 608.
59. Apostoł, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu.
Sygn. 609.
60. Św. Maria Magdalena, rzeźba pełna w drzewie, w ręku krzyż, wym. 63 cm.
Sygn. 610.
61. Św. Katarzyna, rzeźba przyścienna w drzewie, w ręku palma i miecz, wym. 62 cm.
Sygn. 611.
62. Apostoł, rzeźba w drzewie przyścienna, wym. 64 cm.
Sygn. 623.
63. Św. Notburga, figurka drewniana, z sierpem w ręku, w małej gablotce za szkłem, wym. 50×20 cm.
Sygn. 1198.
64. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury maska, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Bolków.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1201.
65. Apostoł, rzeźba, pół figury maska, postać z piłą w ręku, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1202.
66. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury muszla, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1203.
67. Apostoł, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1204.
68. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, księga, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1205.
69. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, księga otwarta, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1206.
70. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, z księgą, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Bolków.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1207.
71. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, z sękatym kijem, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Bolków.
Kn 302.
Nowack, 145.
Sygn. 1208.
72. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, z maczugą, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.

Nowack, 145.
Sygn. 1209.

73. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, z księgą, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.

Nowack, 145.
Sygn. 1210.

74. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.

Nowack, 145.
Sygn. 1211.

75. Apostoł, rzeźba w drzewie, pół figury, z księgą, wiek XVIII, wym. 92 cm.
Kn 302.

Nowack, 145.
Sygn. 1212.

76. Św. Jadwiga, płaskorzeźba w drzewie, popiersie, wym. 73×58 cm.
Sygn. 1213.

77. Antepedium, płaskorzeźba w drzewie ażurowym, przedstawiająca ścięcie św. Cecylii, rok 1710, wym. 157×60 cm.
Sygn. 1825.

78. Św. Piotr Apostoł, rzeźba w drzewie, półpełna, bez prawej dłoni, w lewej ręce klucz, początek XVIII wieku, wym. 64 cm.
Sygn. 2228.

79. Św. Paweł Apostoł, rzeźba w drzewie, półpełna, przyścienna, początek XVIII wieku, wym. 67 cm.
Sygn. 2229.

80. Święta głowa św. Jana Chrzciciela, rzeźba w drzewie, wydrążona, ślady złoconia, wym. 25 cm.
Kn 788.

Sygn. 2264.

81. Św. Anna Samotrzecia ucząca Matkę Bożą czytać, rzeźba w drzewie, z tyłu wydrążona, częściowo złocona, wiek XVIII, wym. 130 cm.

Sygn. 2520.

82. Czterech apostołów w formie tarczy barokowej, płaskorzeźba w drzewie, złocona, wiek XVIII, wym. 90×75 cm.

Sygn. 2522.

83. Figura św. Jana Ewangelisty, rzeźba wykonana w drzewie.

Wrocław — kościół św. Stanisława, 1966 r.

Sygn. 2558.

84. Św. Antoni, drzewo polichromowane, figurka z XVIII wieku, konserwowana 20.3.1970 r. przez mgr Daniełę Stankiewicz.

Depozyt parafii Maniów Wielki, 1970 r.
Sygn. 2653.

85. Św. Maria Magdalena, rzeźba w drzewie, wym. 19 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2682.

86. Św. Jan Ewangelista, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 25 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2692.

87. Św. Anna, rzeźba, drzewo, wiek XVIII.

Sygn. 2760.

88. Św. Hieronim, rzeźba, drzewo, wiek XVIII.

Sygn. 2759.

89. Św. Wincenty (?), rzeźba, drzewo, wiek XVIII.

Sygn. 2758.

90. Św. Jan Ewangelista, rzeźba, drzewo złocone, wiek XVIII.

Sygn. 2793.

91. Św. Jan Chrzciciel, rzeźba, drzewo, polichromia, wiek XVIII.

Sygn. 2304.

92. Św. Jadwiga Trzebnicka, rzeźba, drzewo, polichromia złocona, wiek XVIII.

Sygn. 2807.

93. Św. Łukasz Ewangelista (?), rzeźba, drzewo, polichromowana, barok, wym. 76 cm.

Sygn. 3228.

94. Św. Elżbieta, rzeźba, drzewo, polichromowana, wolno stojąca, wiek XVIII, wym. 95 cm.

Sygn. 3238.

95. Św. Jan Ewangelista, rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wym. 90 cm.

Sygn. 3239.

96. Apostoł, rzeźba, drzewo, przemalowana, wym. 44 cm.

- Sygn. 3244.
- 97.** Św. Bernard, rzeźba, drzewo, barok, wym. 167 cm.
Sygn. 3260.
- 98.** Św. Jan Nepomucen, drzewo, polichromia, wym. 100 cm.
Maniow Wielki.
Sygn. 3320.
- 99.** Św. Anna uczy Matkę Bożą czytać, rzeźba w drzewie, polichromia, wym. 110 cm.
Sygn. 3322.
- 100.** Św. Krzysztof, z konsolką w kształcie muszli, drzewo, wym. 100 cm.
Sygn. 3325.
- 101.** Św. Barbara, rzeźba, drzewo, polichromia, wym. 105 cm.
Sygn. 3330.
- 102.** Głowa św. Jana Chrzciciela, rzeźba, drzewo, resztki polichromii, wym. 33 cm.
Sygn. 3358.
- 103.** Św. Jadwiga, rzeźba w drzewie, wym. 90 cm.
Sygn. 3373.
- 104.** Św. Jan Nepomucen, rzeźba w drzewie, wym. 116 cm.
Sygn. 3374.
- 105.** Św. Barbara, rzeźba w drzewie.
Sygn. 3378.
- 106.** Św. Hieronim z lwem, postać w stroju kardynalskim, rzeźba, drzewo, polichromia, wym. 86,5 cm.
Tyniec Mały.
Sygn. 3433.
- 107.** Drzewo Jessego, drzewo, płasko-rzeźby, 14 osób: Achaz, Najświętsza Maryja Panna z Dzieciątkiem Jezus, Josias, Josafat, Osias, Aza, Dawid, Salomon, Roboam, Jesse. Na dole z boku napis: „Johannes Nase in Frankenstein fecit, im Jahre 1606. 1865 renovirt von Karl Krachwitz, Maler und Vergolder hier”. Pierwsza figura po lewej stronie jest „nowa”.
Sygn. 3463.
- 108.** Św. Jan Nepomucen, figura drewniana, drążona, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3482.
- 109.** Apostoł (?), figura drewniana, polichromowana, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3486.
- 110.** Św. Jan Apostoł spod krzyża, figura drewniana, polichromowana, przyścienna, XVIII wiek.
Sygn. 3497.
- 111.** Św. Jan Nepomucen, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3552.
- 112.** Kapłan starotestamentowy, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3561.
- 113.** Święty w szatach kapłańskich, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3589.
- 114.** Figura świętego, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 69 cm.
Sygn. 213.
- 115.** Figura świętej, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 45 cm.
Sygn. 219.
- 116.** Święta w stroju rokokowym, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 66 cm.
Sygn. 221.
- 117.** Święta w stroju rokokowym, rzeźba pełna w drzewie, wiek XVIII, wym. 68 cm.
Sygn. 222.
- 118.** Święty, rzeźba przyścienna w drzewie, wydrążona od tyłu, wiek XVIII, wym. 145 cm.
Sygn. 254.
- 119.** Święty, rzeźba stojąca, wykonana w drzewie, wydrążona od tyłu, postać w zielonej szacie, złotym płaszczu, wiek XVIII, wym. 64 cm.
Sygn. 309.
- 120.** Święty, rzeźba stojąca, wykonana w drzewie, wydrążona od tyłu, postać w niebieskiej szacie, czerwonym płaszczu, wiek XVIII, wym. 65 cm.
Sygn. 310.
- 121.** Święty, rzeźba pełnopłaska, wykonana w drzewie, postać w płaszczu z fu-

- trem, u stóp klęcząca dziewczynka, wiek XVIII.
Sygn. 311.
122. Święty (?), rzeźba pełna w drzewie, postać leżąca, wym. 118 cm.
Sygn. 1280.
123. Święty (?), rzeźba pełna w drzewie, stojąca, z księgą i buławą, wym. 130 cm.
Sygn. 1281.
124. Święty (?), rzeźba w drzewie, polichromowana, przemalowana, wym. 108 cm.
Piskorzów, 1962 r.
Sygn. 2586.
125. Święty (?), rzeźba, drzewo, wym. 113 cm.
Sygn. 3230.
126. Święty (?), rzeźba, drzewo, polichromowane, barok.
Sygn. 3248.
127. Święty (?), rzeźba, drzewo, malowane, wym. 61 cm.
Sygn. 3256.
128. Święty (?), rzeźba, drzewo, wiek XVIII, wym. 170 cm.
Sygn. 3262.
129. Święty (?), rzeźba, drzewo, barok wym. 154 cm.
Sygn. 3263.
130. Święty (?), rzeźba, drzewo, zniszczona, wym. 193 cm.
Sygn. 3265.
131. Święty (?), rzeźba, drzewo, zniszczona.
Sygn. 3266.
132. Święta (?), rzeźba, drzewo, wym. 110 cm.
Sygn. 3306.
133. Święta (?), rzeźba, drzewo, polichromia z konsolką, wym. 100 cm.
Sygn. 3350.
134. Święta, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 105 cm.
Sygn. 3375.
135. Postać świętej (?), figura drewniana, polichromowana, przyścienna, wiek XVIII.
- Sygn. 3512.
136. Postać świętej, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3526.
137. Postać świętego (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3529.
138. Apostoł (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3535.
139. Apostoł (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3536.
140. Święta z kościołem fundacyjnym, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XVIII.
Sygn. 3553.
141. Popiersie świętej trzymającej książkę, figura drewniana, polichromowana, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3634.
142. Święta w habicie, figura drewniana, polichromowana, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3674.
143. Święta (?), figura drewniana, złocona, XVIII wiek.
Pochodzi z Tyńca Małego.
Sygn. 3680.
144. Apostoł z księgą (?), figura drewniana, polichromowana, przyścienna, wiek XVIII.
Sygn. 3493.

f. Różne

1. Tarcza rokokowa, płaskorzeźba w drzewie, części z kazalnicy, scena: Przemienienie Pańskie, wiek XVIII, wys. 105 cm.
Nowack, 190.
Sygn. 90.
2. Tarcza rokokowa z kazalnicy, płaskorzeźba w drzewie, przedstawia scenę: Chrystus naucza z łodzi, pierwsza połowa XVIII wieku, wys. 105 cm.
Nowack, 190.
Sygn. 91.
3. Tarcza rokokowa z kazalnicy, płaskorzeźba w drzewie, scena: anioł wypro-

- wadza św. Piotra z więzienia, pierwsza połowa XVIII wieku, wys. 105 cm.
Nowack, 190.
Sygn. 92.
4. Św. biskup, rzeźba przyścienna, wykonana w drzewie, wolno stojąca, barokowa, pomalowana na biało, początek XVIII wieku, wys. 67 cm.
Lipowa.
Kn 2445.
Sygn. 129.
5. Rzeźbiona podstawa pod zegar, model wodotrysku, wiek XVIII, wym. 35 cm.
Kn 435.
Sygn. 247.
6. Kariatyda, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 185 cm.
Sygn. 1268.
7. Kariatyda, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 150 cm.
Sygn. 1269.
8. Kariatyda, rzeźba w drzewie, wiek XVIII, wym. 162 cm.
Sygn. 1270.
9. Gołębicą, rzeźba w drzewie, wym. 92 cm.
Sygn. 1279.
10. Gołębicą, rzeźba w drzewie, pozłacana, o rozpiętych skrzydłach, wym. 52×29 cm.
Sygn. 1283.
11. Figura świętej, rzeźba, drzewo, wiek XVIII.
Wrocław — kościół św. Stanisława, 1966 r.
Sygn. 2557.
12. Figura (?), rzeźba, drzewo.
Wrocław — kościół św. Stanisława, 1966 r.
Sygn. 2560.
13. Dwie postacie niewiast, rzeźby w drzewie, polichromowane, przemalowane, wym. 81 cm.
Piskorzów, 1962 r.
Sygn. 2587.
14. Amorek, rzeźba w drzewie, barok, kolor biały, wym. 76 cm.
Nowa Ruda, 3.10.1968 r.
Sygn. 2624.
15. Amorek, rzeźba w drzewie, kolor brązowy, wym. 63 cm.
Nowa Ruda, 3.10.1968 r.
- Sygn. 2625.
16. Postać świętego, rzeźba, drzewo, wym. 27 cm.
Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.
Sygn. 2679.
17. Dwie korony książęce, rzeźba, drzewo, polichromowana.
Sygn. 2984.
18. Klęczący młodzieniec, rzeźba, drzewo, polichromowana, wym. 43 cm.
Sygn. 3217.
19. Główwka, rzeźba z fragmentem piersia, resztki polichromii, wym. 37 cm.
Sygn. 3219.
20. Mężczyzna bez nogi o kuli, rzeźba, drzewo, polichromowana, wym. 44 cm.
Sygn. 3220.
21. Arcykapłan, rzeźba, drzewo, polichromowana, wym. 62 cm.
Sygn. 3232.
22. Młodzieniec, rzeźba, drzewo, wym. 46 cm.
Sygn. 3233.
23. Młodzieniec, rzeźba, drzewo, wym. 59 cm.
Sygn. 3234.
24. Rycerz (?), drzewo, wiek XVIII, wym. 95 cm.
Sygn. 3240.
25. Dziecko modlące się, rzeźba, drzewo, polichromowana, wym. 45 cm.
Sygn. 3241.
26. Fragment płaskorzeźby, drzewo.
Sygn. 3252.
27. Św. biskup (?), rzeźba, drzewo, barok, wym. 175 cm.
Sygn. 3259.
28. Św. biskup (?), rzeźba, drzewo, barok, wym. 192 cm.
Sygn. 3261.
29. Św. biskup (?), rzeźba, drzewo, barok, wym. 185 cm.
Sygn. 3264.
30. Figury siedmiu płaskorzeźb drewnianych z szopki, wym. 30 cm.
Sygn. 3271.

31. Dwie niewiasty modlące się, płasko-rzeźba w kształcie obrazu. Sygn. 3275.
32. Feretron (?), z jednej strony monstrancja, z drugiej kielich z hostią. Sygn. 3278.
33. Mężczyzna, rzeźba w drzewie, wym. 110 cm. Sygn. 3300.
34. Postać męska, rzeźba, drzewo, polichromowana, wym. 134 cm. Sygn. 3303.
35. Postać niewiasty, rzeźba, drzewo, wym. 47 cm. Sygn. 3304.
36. Murzynek, rzeźba, drzewo, wym. 37 cm. Sygn. 3305.
37. Putto, rzeźba, drzewo, wym. 25 cm. Sygn. 3307.
38. Putto — główka, rzeźba, drzewo. Sygn. 3311.
39. Postać młodzieńca, wym. 56 cm. Sygn. 3313.
40. Podstawa drewniana pod rzeźbę. Sygn. 3314.
41. Konsolka rokokowa, wym. 28 cm. Sygn. 3316.
42. Konsolka drewniana, wym. 34 cm. Sygn. 3317.
43. Konsolka drewniana, wym. 18 cm. Sygn. 3321.
44. Dwie postacie niewiast, rzeźba w drzewie, wym. 40 cm. Sygn. 3323.
45. Postać niewiasty, rzeźba, drzewo, barok, polichromowana, wym. 60 cm. Sygn. 3327.
46. Kwiaton, drzewo, polichromia, wym. 40 cm. Sygn. 3329.
47. Głowa bojownika rzymskiego, drzewo, resztki polichromii. Sygn. 3331.
48. Pilaster, drzewo z aniołkiem. Sygn. 3332.
49. Wazon, drzewo, polichromowane, wym. 51 cm. Sygn. 3333.
50. Putto, drzewo, polichromia, złocenia, wym. 21 cm. Sygn. 3334.
51. Dwa kartusze, drzewo, wym. 45×27 cm. Sygn. 3337.
52. Dwa zwieńczenia ołtarzowe, barok, drzewo, polichromia, wym. 160×82 cm. Sygn. 3338.
53. Środkowa część barokowego świecznika, drzewo, wym. 60 cm. Sygn. 3339.
54. Fragment ornamentu, drzewo, polichromia, wym. 36 cm. Sygn. 3340.
55. Cztery fragmenty barokowego ornamentu, drzewo, wym. 144 cm, 187 cm, 66 cm. Sygn. 3348.
56. Niewiasta modląca się, rzeźba. Sygn. 3367.
57. Lew, barok, rzeźba w drzewie, polichromia, wym. 95 cm. Sygn. 3372.
58. Rodzina górnika, rzeźba grupowa, drzewo malowane. Sygn. 3377.
59. Postać niewiasty, rzeźba w drzewie, resztki polichromii, wym. 80 cm. Tynec Mały. Sygn. 3403.
60. Szczyt ołtarzowy, drzewo, forma trójkątna. Pelikan rani sobie pierś nad kielichem, monogram IHS, w owalu obraz Chrystusa Zmartwychwstałego. Sygn. 3464.
61. Postać młodzieńca (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3487.
62. Postać zakonnika (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Piekary Średzkie, 1967 r. Sygn. 3488.
63. Postać kobieca, siedząca, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3494.
64. Postać kobieca, siedząca, figura

- drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3495.
65. Murzyn z szopki (?), figura drewniana, pełna, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3501.
66. Putto z tarczą „tacendo”, figura drewniana, polichromowana, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3505.
67. Putto bez tarczy, figura drewniana, polichromowana, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3506.
68. Putto z tarczą „loquendo”, figura drewniana, polichromowana, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3507.
69. Putto bez tarczy, figura drewniana, polichromowana, i złocona, wiek XVIII. Sygn. 3508.
70. Postać siedzącej niewiasty trzymającej wazon, figura drewniana, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3518.
71. Postać siedzącej niewiasty trzymającej wazon, figura drewniana, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3520.
72. Postać siedzącej niewiasty trzymającej wazon, figura drewniana, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3519.
73. Dusze w płomieniach czyścowych, płaskorzeźba drewniana, część złocona, wiek XVIII. Sygn. 3522.
74. Wspornik drewniany, przyścienny, wiek XVIII. Sygn. 3524.
75. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3527.
76. Figura drewniana, bez głowy, uszkodzona, wiek XVIII. Sygn. 3528.
77. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3530.
78. Chimera, figura drewniana, połączona, wiek XVIII. Sygn. 3540.
79. Figura drewniana, uszkodzona, bez głowy, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3541.
80. Biskup w stroju liturgicznym, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3542.
81. Zwieńczenie ołtarzowe (?), drewno polichromowane, złocone, wiek XVIII. Sygn. 3549.
82. Figura drewniana, uszkodzona, bez głowy, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3566.
83. Główka putta, drewno polichromowane i złocone, wiek XVIII. Sygn. 3567.
84. Główka putta, drewno polichromowane i złocone, wiek XVIII. Sygn. 3568.
85. Owoce, rzeźba przyścienna, złocona, drewno, wiek XVIII. Sygn. 3569.
86. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3572.
87. Wazon, drewno, przyścienny, złocony, wiek XVIII. Sygn. 3578.
88. Ornament kwiatowy, zwieńczenie drewna, polichromowany i złocony, wiek XVIII. Sygn. 3579.
89. Buła z ornamentem, drewno, złocona, wiek XVIII. Sygn. 3581.
90. Okrągła pokrywa z chrzcielnicy oraz misa chrzcielna, wiek XVIII. Sygn. 3585.
91. Dziecko, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3587.
92. Figura drewniana, uszkodzona, brak twarzy, polichromowana, wiek XVIII. Sygn. 3588.
93. Drewniany fragment kolumny, wiek XVIII.

Sygn. 3593.

94. Postać kobiety, figura drewniana, polichromowana, wiek XVIII.

Sygn. 3594.

95. Ramię, drewniany fragment, wiek XVIII.

Sygn. 3595.

96. Szyszka, drewno, wiek XVIII.

Sygn. 3601.

97. Głowa, drewno polichromowane, wiek XVIII.

Sygn. 3602.

98. Ramię zachowane w formie zgiętej w dłoni i pukającej, drzewo polichromowane, wiek XVIII.

Sygn. 3638.

99. Owalne zwieńczenie drewniane, wiek XVIII.

Sygn. 3639.

100. Wspornik, drewno polichromowane, drażone, wiek XVIII.

Sygn. 3640.

101. Skrzydła anielskie, dwa komplety, drewniane, wiek XVIII.

Sygn. 3650.

102. Skrzydła anielskie, pięć sztuk, różne, drewniane.

Sygn. 3651.

E. WIEK XIX

a. Chrystus Pan

1. Chrystus, Najświętsza Maryja Panna i św. Jan Ewangelista, rzeźba, drzewo, wiek XIX, wym. 11 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.

Sygn. 2676.

2. Chrystus frasośliwy, rzeźba, drzewo, wiek XIX.

Dar bpa Wincentego Urbana, 1968 r.

Sygn. 2769.

3. Chrystus Zmartwychwstały (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3502.

4. Chrystus (Zmartwychwstały?), figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3484.

5. Chrystus Zmartwychwstały (?), figura drewniana, złocona i srebrzona, wiek XIX.

Tyniec Mały.

Sygn. 3564.

6. Korpus Chrystusa Ukrzyżowanego, figura drewniana, polichromowana, złocona, wiek XIX.

Piekary Średzkie.

Sygn. 3608.

7. Dzieciątko Jezus, figura drewniana, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3627.

8. Chrystus Zmartwychwstały, figura

drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Tyniec Mały.

Sygn. 3672.

9. Chrystus Zmartwychwstały, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Tyniec Mały.

Sygn. 3673.

10. Chrystus u słupa, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3682.

11. Pan Jezus w otoczeniu świętych, miniaturowa rzeźba, wym. 9,5×6 cm.

Sygn. 3176.

b. Najświętsza Maryja Panna

1. Figurka Matki Bożej, kopia figurki z Bardo Śląskiego, drzewo, polichromia, płaszcz Matki Boskiej niebieski, Dzieciątka — czerwony, wiek XIX.

Dar SS. Urszulanek — Polanica Zdrój, 7.4. 1970 r.

Sygn. 2658.

2. Figurka Matki Boskiej, rzeźba, drzewo, wiek XIX, wym. 12 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.

Sygn. 2677.

3. Matka Boska Bolesna, św. Jan Ewangelista i Maria Magdalena, rzeźba w drzewie, wiek XIX, wym. 10 cm.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.

Sygn. 2690.

4. Matka Boska z Dzieciątkiem, rzeźba, drzewo, wiek XIX.

Wigańcice.

Dar ks. Piotra Kowalówki, 1959 r.

Sygn. 2768.

5. Matka Boska, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3537.

6. Matka Boska (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3610.

7. Pieta, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3612.

c. Aniołowie

1. Aniołek, rzeźba, drzewo, wiek XIX.

Sygn. 2763.

2. Aniołek, rzeźba, drzewo, wiek XIX.

Sygn. 2764.

3. Anioł, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3504.

4. Anioł, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Piekary Średzkie.

Sygn. 3481.

5. Anioł, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3557.

6. Anioł, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3558.

7. Anioł, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3626.

8. Anioł, figura drewniana, polichromowana, złożona, wiek XIX.

Sygn. 3628.

9. Anioł, figura drewniana, polichromowana, złożona, wiek XIX.

Sygn. 3629.

10. Dwa anioły, rzeźby ołtarzowe, drzewo, polichromowane, wym. 138 cm.

Sygn. 3299.

d. Święci

1. Św. Jan Ewangelista, płaskorzeźba drewniana, polichromowana, (z symbolem orła), wiek XIX.

Sygn. 3475.

2. Św. Mateusz Ewangelista, płaskorzeźba drewniana, polichromowana, (z symbolem anioła), wiek XIX.

Sygn. 3476.

3. Św. Łukasz Ewangelista, płaskorzeźba drewniana, (z symbolem wołu), w. XIX.

Sygn. 3478.

4. Św. Stanisław Kostka (?), postać zakonnik w czarnym habitcie, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Piekary Średzkie, 1967 r.

Sygn. 3490.

5. Św. Jan Nepomucen, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3500.

6. Św. Jan Ewangelista (?), figura drewniana, złożona, wiek XIX.

Sygn. 3560.

7. Św. Franciszek Ksawery (?), figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3562.

8. Św. Jan Apostoł (?), figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3604.

9. Św. Jan Nepomucen, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3609.

10. Św. Franciszek Ksawery (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3611.

11. Św. Hieronim (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3616.

12. Św. Jan Nepomucen (?), figura drewniana, wiek XIX.

Sygn. 3620.

13. Św. Anna Samotrzecia, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3621.

14. Św. Jan Chrzciciel (?), figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3625.

15. Św. Jan Nepomucen, figura drewniana, wiek XIX.

Sygn. 3630.

16. Kościółek z „ogniem”, atrybut św. Floriana, drewno polichromowane, wiek XIX.

Sygn. 3661.

17. Św. Wawrzyniec, figura drewniana, przyścienna, polichromowana, wiek XIX. Pochodzi z kościoła św. Wawrzyńca we Wrocławiu.

Sygn. 3676.

18. Św. Jan Ewangelista, figura drewniana, polichromowana, przyścienna, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3681.

19. Święty w zbroi oraz w mitrze książęcej, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3559.

e. Różne

1. Figurka chłopca z koszykiem, drzewo, wiek XIX, wym. 31 cm.

Sygn. 2680.

2. Czaszka, rzeźba w drzewie, wiek XIX. Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.

Sygn. 2691.

3. Mężczyzna, rzeźba uszkodzona, bez nóg i rąk.

Depozyt ks. Kurta Engelberta, Wrocław, 1946 r.

Sygn. 2695.

4. Zwieńczenie tryptyku gotyckiego, wiek XIX.

Sygn. 3250.

5. Rzeźbione sterczyny drewniane (29), wiek XIX.

Sygn. 3251.

6. Biskup (?), drzewo, rok 1883, wym. 72 cm.

Sygn. 3301.

7. Postać świętego w stroju kanonika, figura drewniana, przyścienna, wiek XIX.

Sygn. 3503.

8. Wielbłąd z prowadzącym go człowiekiem, płaskorzeźba drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3474.

9. Postać niewiasty, figura drewniana, drażona, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3485.

10. Postać kobieca (anioła?), figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3489.

11. Pies — smok, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3491.

12. Człowiek prowadzący wielbłąda, płaskorzeźba drewniana, wiek XIX.

Sygn. 3492.

13. Postać biskupa, figura drewniana, pełna, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3499.

14. Putto, figura drewniana, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3513.

15. Postać siedzącej niewiasty, figura drewniana, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3514.

16. Postać siedzącej niewiasty, figura drewniana, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3515.

17. Postać siedzącej niewiasty, figura drewniana, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3516.

18. Postać siedzącej niewiasty, figura drewniana, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3517.

19. Niewiasta wznosząca w górę serce, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3521.

20. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3551.

21. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.

Sygn. 3563.

22. Zwieńczenie ołtarzowe z postacią Chrystusa, figura drewniana, złocona i srebrzona, wiek XIX.

Sygn. 3565.

23. Cztery kolumny, drewno, podstawa malowana, wiek XIX.

Sygn. 3570.

24. Drewniany kapitel, rzeźba przyścienna, złocona, wiek XIX.

Sygn. 3573.

25. Drewniany kapitel, przyścienny, złożony, wiek XIX.
Sygn. 3574.
26. Drewniany kapitel, przyścienny, złożony, wiek XIX.
Sygn. 3575.
27. Zwieńczenie ażurowe z monogramem M, drewno, złożone i srebrzone, wiek XIX.
Sygn. 3576.
28. Ażurowy ornament złożony, drewno, wiek XIX.
Sygn. 3583.
29. Owalna pokrywa z ornamentem, drewno, złożona, wiek XIX.
Sygn. 3584.
30. Ażurowy ornament, fragment, uszkodzony, drewno, wiek XIX.
Sygn. 3586.
31. Orzeł, płaskorzeźba drewniana, wiek XIX.
Sygn. 3597.
32. Ażurowa rzeźba ornamentacyjna, drzewo, wiek XIX.
Sygn. 3598.
33. Rzeźba wspornikowa, przyścienna, drewno polichromowane, rodzaj hermy z cierniowym wieńcem, wiek XIX.
Sygn. 3603.
34. Fragment kolumny, kapitel drewniany, polichromowany i złożony, wiek XIX.
Sygn. 3605.
35. Świecznikowa podstawa trójdzielna, drewno polichromowane, wiek XIX.
Sygn. 3606.
36. Mitra księżęca, drewno polichromowane, wiek XIX.
Sygn. 3607.
37. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.
Sygn. 3613.
38. Putto, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.
Sygn. 3615.
39. Postać rycerza w zbroi, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.
Sygn. 3617.
40. Zakonnik z czaszką, figura drewniana, wiek XIX.
Sygn. 3619.
41. Putto, figura drewniana, wiek XIX.
Sygn. 3622.
42. Postać w zbroi, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.
Sygn. 3623.
43. Popiersie świętego, postać z relikwiarzem, figura drewniana, polichromowana, wiek XIX.
Sygn. 3631.
44. Główką anioła — świecznik, figura drewniana, wiek XIX.
Sygn. 3632.
45. Wspornik drewniany, złożony, wiek XIX.
Sygn. 3633.
46. Dwa drewniane elementy archiwoltowej ornamentacji, jeden z nich polichromowany i złożony, wiek XIX.
Sygn. 3642.
47. Wspornik, drewniany, złożony, wiek XIX.
Sygn. 3643.
48. Czternaście sztuk tablic drewnianych, owalnych, z napisem poszczególnych (I—XIV) Stacji Drogi Krzyżowej, wiek XIX.
Sygn. 3644.
49. Waza z płomykiem, drewno, zwieńczenie, polichromowane i złożone, wiek XIX.
Sygn. 3645.
50. Cztery laski drewniane, polichromowane, wiek XIX.
Sygn. 3648.
51. Skrzydła anielskie, jeden komplet, drewniane, złożone, wiek XIX.
Sygn. 3652.
52. Skrzydła anielskie, siedem sztuk, różne, drewniane, polichromowane, wiek XIX.
Sygn. 3653.
53. Skrzydła anielskie, jeden komplet, duże sztuki, drewno, złożone i srebrzone, wiek XIX.
Sygn. 3654.

54. Skrzydła anielskie, trzy sztuki jednakowe, drewniane, złożone, wiek XIX. Sygn. 3655.
55. Wspornik z główką aniołka, drewniany, wiek XIX. Sygn. 3657.
56. Zwieńczenie, drewno, 2 sztuki, wiek XIX. Sygn. 3659.
57. Ornament rzeźbiony, drewniany fragment, trzy sztuki, złożony, wiek XIX. Sygn. 3660.
58. Baldachim, drewno, azurowy ornament, wiek XIX. Sygn. 3662.
59. Ornament drewniany, uszaki chrząstkowe (3 sztuki), polichromowane, wiek XIX. Sygn. 3663.

F. WIEK XX

1. Matka Boska Niepokalana, postać na wężu, figura drewniana, wiek XX. Sygn. 3636.
2. Pieta z kościoła św. Piotra w Rzymie (A. Santini), kopia, wym. 12,5 cm. Dar S.M. Immakulaty Kaczmarek, wzyt. generalnej Sióstr Elżbietanek, przywieziony z Rzymu 10.4.1971 r. Sygn. 3689.
3. Anioł, figura drewniana, polichromowana, wiek XX. Tynec Mały. Sygn. 3479.
4. Anioł, figura drewniana, polichromowana, wiek XX. Tynec Mały. Sygn. 3480.

3. ZABYTKI METALOWE

1. Pierścień kardynała Fryderyka von Hessen (1671—1682), miedź ze szkiełkiem niebieskim. Sygn. 564.
2. Postać Matki Boskiej (lub świętej), figura z blachy, wytłoczona, wiek XIX.
3. Pan Jezus, metal, wym. 8,5 cm. Sygn. 3175.
4. Św. Piotr, metal, wym. 5×4,5 cm. Sygn. 3174.

(C.d.n.)